

Опитування громадської думки для оцінки змін в обізнаності громадян щодо громадських організацій та їхньої діяльності

Методологія: кількісне дослідження населення України

Розмір вибірки

Не менше 2,000 жителів України в кожній хвилі. В 3^{ій} хвилі, додаткова бустерна вибірка розміром 300 респондентів у 6 областях: Донецькій, Луганській, Харківській, Сумській, Запорізькій та Херсонській.

Дизайн вибірки

Інтерв'ю були проведені з жителями України віком 18 років та старше. Вибірка є репрезентативною для дорослого населення України за віком, статтю, областю та типом населеного пункту відповідно до даних Державної служби статистики України станом на 01.01.2016 (окрім АР Крим та непідконтрольних територій Донецької та Луганської областей).

Максимальна теоретична похибка вибірки (не включаючи дизайн-ефект вибірки) не перевищує 2.2% для національної вибірки та 5.3% для бустерної вибірки по областям.

Метод дослідження

CAPI: особисті інтерв'ю вдома у респондента з використанням планшету

Тривалість інтерв'ю

1^а хвиля: 40 хвилин

2^а хвиля: 25 хвилин

3^я хвиля: 40 хвилин

Терміни проведення

1^а хвиля: серпень – вересень, 2017

2^а хвиля: грудень 2017 – січень 2018

3^я хвиля: травень – червень 2018

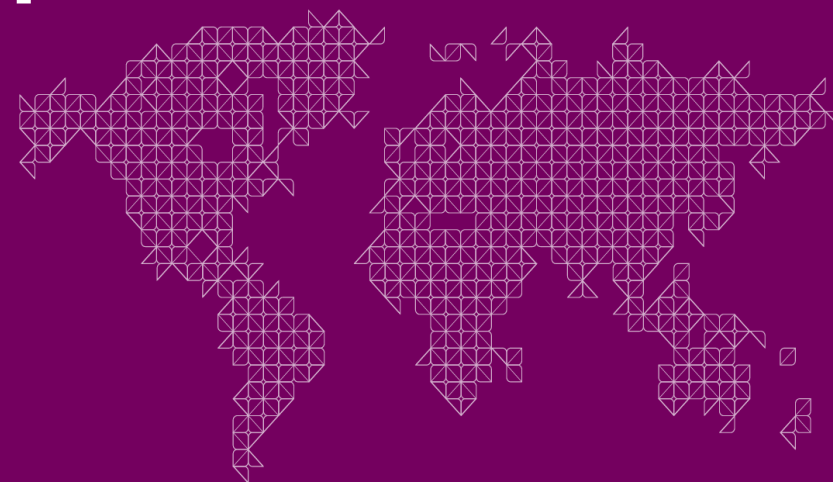

Склад макрорегіонів

Ключові результати

Портрети цільових груп

- Чверть (25%) громадян України належать до цільової групи «Активісти» - вони за останні 12 місяців брали участь у принаймні одній громадській ініціативі з 13, зазначених в анкеті. Ще половина (52%) є Потенційними активістами – вони не брали участь у громадських ініціативах, але цікавляться принаймні однією ініціативою.
- В основному цільові групи не відрізняються істотним чином за статтю та віком. Хоча молодь (18-24 роки) менш представлена серед Активістів (8%) та Потенційних активістів (9%) , ніж серед Неактивістів (14%).
- Неактивісти частіше, ніж інші цільові групи, проживають у Центральному та Північному регіонах.
- Активісти дещо частіше ніж інші цільові групи, живуть у невеликих селищах міського типу (<50 тис.), тоді як Потенційні активісти – у великих містах (>500 тис.).
- Людей з доходом вище середнього більше серед Активістів (17%) та Потенційних активістів (12%) порівняно з Неактивістами (7%). Також серед Активістів та Потенційних активістів менше людей, які вважають себе бідними (9% та 11%, відповідно), ніж серед Неактивістів (17%).

Громадська активність та обізнаність про громадські ініціативи (1/2)

- 7-8% українців беруть активну участь у житті громади. Ще 17-21% рідко відвідують збори та інші громадські заходи. Лише 5% населення взяли участь у діяльності громадських організацій, і ця частка не змінилася з вересня 2017 року.
- Наразі найвищий рівень залучення громадян спостерігається щодо створення будинкових комітетів та участі в мирних зібраннях (у цьому впродовж останнього року брали участь 8%–9% українців). Люди все ще найбільш зацікавлені у повідомленні до місцевих органів влади про ями на дорогах та інші проблеми інфраструктури (37%). Найнижчий рівень активності (із 13 зазначених в анкеті) спостерігається щодо повідомлень про корупцію або про порушення на виборах.
- Серед тих, хто брали участь у принаймні одній ініціативі, більше половини (52%) вказали на позитивний досвід або хоча б деякі зміни в результаті. Деяко зросла частка «розчарованих» - з 9% у вересні 2017 року до 14% у травні 2018 року.
- 32% опитаних мусили захищати свої права, коли їх було порушено. 54% громадян зазначили, що їх права ніколи не порушувались.
- Половина українців знає щонайменше один тип організацій, які працюють в Україні.
- Кожен третій серед тих, хто знає благодійні та волонтерські організації, (34%) припускає, що, незважаючи на несистематичну роботу таких організацій, це корисно для окремих груп або громадян, а ще 26% вважають, що ці організації займаються ключовими соціальними проблемами.

Громадська активність та обізнаність про громадські ініціативи (2/2)

- Третина респондентів вважає, що в першу чергу держава має фінансувати українські громадські організації, кожен п'ятий — що це обов'язок бізнесу. Далі йдуть друзі/сім'ї (17%) та громадяни України (11%). Лише незначний відсоток населення вважає, що це відповідальність іноземців (3%) та урядів інших країн (1%).
- 46% українців готові особисто пожертвувати на справу, в яку вірять, та організації чи групі, якій довіряють. 37% не готові особисто пожертвувати на справу, в яку вони вірять, та організації чи групі, якій довіряють, і ця частка зросла з 34% у вересні 2017 року.
- Причиною №1 для фінансової підтримки ініціативи є чіткі цілі та результати. Прозоре управління коштами є другою найважливішою причиною, і цей показник покращився з 2014 року. Фактор відкритого обговорення та висвітлення у ЗМІ продовжує бути найменш важливим.
- Частка українців, які підтримали б ініціативу, що зобов'язувала б уряд інвестувати сплачені ними податки в підтримку діяльності громадських організацій, зросла з 28% у вересні 2017 р. до 35% у травні 2018 р. Однак майже така ж частка (38%) не підтримують цю ініціативу.

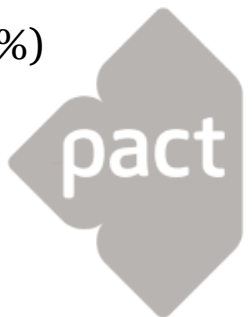
Сприйняття українських проблем та реформ (1/5)

- ТОП-3 найважливіших питання залишилися незмінними, проте важливість кризи на Донбасі зросла в травні 2018 року (до 51%), тоді як економічної ситуації та корупції – значно знизилась (до 50% та 47%, відповідно). Важливість вступу до НАТО дещо зросла (до 9%), як і питання щодо Донбасу, однак це є найменш важливою проблемою серед перелічених, разом з інтеграцією до ЄС та децентралізацією (по 9% кожна).
- Загалом, українці майже порівну розподілились на тих, хто фінансово підтримали б громадську організацію, яка б ставила за мету домогтися змін у важливих для населення питаннях, (39%), та тих, хто цього не робили б (38%). Захід, Північ та Київ мають більші частки потенційних донорів, а на Сході та Південі більше тих, хто відмовилися б надати фінансову підтримку. Люди молодшого та середнього віку, як правило, більш готові жертвувати гроші.
- Як і в попередні хвили, переважна більшість громадян вважають, що надання хабаря/неофіційних послуг/подарунків ніколи чи у більшості випадків не може бути виправданим (72%). Більшість погоджується, що корумповані чиновники повинні бути відсторонені від посади, і всі люди повинні дотримуватися навіть тих законів, які вони вважають несправедливими. Майже половина погоджується з тим, що хабарництво є невід'ємною частиною українського менталітету, але цей показник значно впав у травні 2018 року.
- Лише кожен третій готовий повідомити про випадки корупції, якщо про дізнається про таке, і майже така ж частка готова приєднатися до колективних протестів проти місцевих корупціонерів. Більшість українців не погоджуються, що боротьба з корупцією можлива лише за рахунок підвищення заробітної плати державним службовцям.

Сприйняття українських проблем та реформ (2/5)

- У травні 2018 року помітно знизилася частка тих, хто не відчули наслідків реформ. Проте в травні 2018 року порівняно з вереснем 2017 року значно більше людей повідомили, що вони відчули негативні наслідки, та дещо більше – що відчули позитивні. Станом на травень 2018 року є невелика, але статистично значуща тенденція очікувати наслідки реформ раніше, якщо порівняти з очікуваннями у вересні 2017 року. .
- Лише кожен четвертий респондент (23%) хотів би переїхати за кордон, тоді як більшість (59%) хотіли б залишитися в їх місцевій громаді - ці частки залишаються незмінними з січня 2018 року.
- Частка громадян, які готові до погіршення умов життя, стабілізувалася приблизно на 7%, тоді як частка тих, хто вважає, що умови життя вже достатньо погіршилися, досягла піку (50%) у квітні 2016 року і з того часу коливається (42- 47%).
- За словами українців, три найбільш пріоритетні реформи - це виборча, судова (у тому числі антикорупційний суд) та конституційна реформа. Земельна реформа та приватизація не є настільки нагальними, на думку респондентів. Зросла кількість тих, хто виступає проти реформ – чверть (25%) у травні 2018 року.
- Більшість українців (60%) підтримують створення Антикорупційного суду, у той час як кожен п'ятий (20%) ні, та кожен п'ятий (20%) не може відповісти.

Сприйняття українських проблем та реформ (3/5)

- Кожен п'ятий (20%) повідомив, що він безпосередньо стикався з проявами корупції протягом останнього року. Ще 27% повідомили, що з таким стикалися члени їх родин.
- Майже половина населення (47%) не може визначити, який державний орган дійсно бажає подолати корупцію, і ця частка зросла з 42% у січні 2018 року.
- Більша частка опитаних у травні 2018 року (38%), ніж у вересні 2017 року (28%), вважає, що рівень корупції збільшився протягом останніх 12 місяців; тоді як зменшилась кількість тих, хто думає, що він залишився на тому ж рівні, з 55% до 46%.
- Більшість українців (64%) принаймні щось чули про діяльність НАБУ, 44% - про НАЗК, а САП та АРМА значно менш відомі: 33% та 27% відповідно.
- Люди хочуть побачити такі ознаки європейської інтеграції, як поліпшення соціальної (39%) та транспортної (33%) інфраструктури, а також створення нових робочих місць у своїх населених пунктах (33%).
- Українці вважають, що основними перешкодами на шляху європейської інтеграції на місцевому рівні є хабарництво місцевих чиновників (37%), недостатність коштів (37%), а також некомпетентність / опір місцевої влади (29%). За цими причинами йдуть пасивність громадськості (26%) та нерозуміння сутності євроінтеграційних реформ (25%).
- Половина громадян (51%) прагне більшого зближення між Україною та ЄС: 21% - за вільну торгівлю без жодних обмежень, 30% - за повне членство. А 14% виступають проти будь-яких зрушень у відносинах з ЄС.

Сприйняття українських проблем та реформ (4/5)

- Загалом, довіра до волонтерів, громадських організацій та активістів зростає, наразі її рівень досить високий: волонтерам та волонтерським організаціям довіряють 60%, громадським організаціям та їхнім учасникам - 45%, індивідуальним громадським активістам, неформальним спільнотам активістів - 40%.
- Більше половини (56%) тих, хто довіряє волонтерам та волонтерським організаціям, вірять, що вони зможуть вирішити проблеми, які існують, і допомогти людям. 39% вважають, що волонтери та волонтерські організації допомагають нужденним, а 28% - що вони небайдужі до стану справ у країні та/або населеному пункті.
- Більше половини (55%) тих, хто довіряє НДО, вірять, що вони зможуть вирішити проблеми, які існують, і допомогти людям. Кожен п'ятий вважає, що НДО дбають про стан справ у країні або населеному пункті, 20% - що вони допомагають нужденним, 17% - що це прояв громадянської позиції. Значно зросла частка тих, хто вважає, що вони імітують діяльність або зайнятість (до 14%).
- Більше половини (54%) тих, хто довіряє індивідуальним громадським активістам та неформальним спільнотам активістів, як правило, вірять, що вони зможуть вирішити проблеми, які існують, і допомогти людям. Приблизно кожен п'ятий (18%), як правило, ототожнює індивідуальних громадських активістів та неформальні спільноти активістів з проявом громадянської позиції чи зі шляхом у політику. Майже така ж частка (17%) вважає, що вони допомагають нужденним, і вона зросла з вересня 2017 року, як і частка тих, хто вважає, що вони «бажають стати відомими" (16%).

Сприйняття українських проблем та реформ (5/5)

- Більше половини громадян (61%) схильні погодитися з тим, що вони якимось чином сплачують за всі державні послуги. У той же час чверть опитаних (27%) вважає, що послуги їм нічого не коштують.
- Найпопулярніша (27%) думка це те, що найбільша частка податків витрачається на виплату зовнішніх боргів України. Лише 10% вважають, що податки йдуть на виплату пенсій, ця думка займає п'яте місце, а 3% - що вони йдуть на освіту, і ця думка посідає останнє місце (#7).
- 31% громадян України вважають, що сплачують близько 25% у вигляді податків на утримання держави.

Громадянська освіта (1/3)

- Загальна частка тих, кого можна вважати освіченим з точки зору громадянської освіти, складає 11%. Запорізька (13%) та Херсонська (12%) області найбільш освічені у цій сфері серед усіх цільових областей (із додатковою вибіркою), а Сумська є найменш освіченою (2%).
- Приблизно половина (46%) знають, що носієм суверенітету в Україні є народ України. У той же час, третина (33%) вважає, що Президент є носієм суверенітету України.
- Лише 35% населення знають, що у Конституції «український народ» визначено як «громадян України всіх національностей». Майже така ж частка (34%) вважає, що український народ – це всі люди, які проживають в Україні на законних підставах.
- Переважна більшість (71%) знає, що в Україні є три гілки влади – виконавча, законодавча та судова. Кожен десятий (11%) вважає, що існує військова влада замість судової. Лише кожен четвертий (26%) знає про те, що місцеві органи виконавчої влади включають в себе обласні, районні та місцеві адміністрації. Майже 67% вважають місцеві ради гілкою виконавчої влади.
- 37% відмовлялись відповідати на запитання про ставку податку на прибуток для фізичних осіб, що є чинним в Україні відповідно до законодавства, а ще 35% дали неправильні відповіді. Лише 28% знають правильну ставку податку на прибуток для фізичних осіб.
- Половина опитаних (54%) вважає, що місцева влада має надавати дозвіл на проведення мирних зборів або демонстрацій; лише чверть (23%) знає, що це непотрібно.

Громадянська освіта (2/3)

- Лише 18% громадян зазначили, що знають прізвище депутата, який представляє їх мажоритарний виборчий округ у Верховній Раді, та 11% - що вони знають прізвища депутата, що представляє їх мажоритарний виборчий округ у радах тої місцевості, де вони проживають.
- Переважній більшості населення (74%) ніколи не доводилося вивчати законодавство та юридичну інформацію, щоб захистити свої права. Кожному п'ятому (22%) доводилося це робити. Більшість (73%) вірить, що для кожного громадянина сьогодні важливо бути обізнаним щодо цивільно-правової інформації.
- Майже половина українців не вивчали та не бажають щось дізнатися про громадянські права. 30% щось робили, щоб отримати таку інформацію, але половина з них не хотіла б продовжувати отримувати таку інформацію, тоді як інша половина (16% від населення загалом) зацікавлена в отриманні такої інформації надалі. 23% українців не отримували, але хотіли б дізнатися таку інформацію,.
- Сфери, в яких люди б хотіли стати більш обізнаними – це права людини, особисті податки, які вони сплачують як громадяни, та іноземні мови. Кожен п'ятий громадянин (21%) найбільше хотів би розвинути такі практичні навички як здатність захищати свої права та інтереси. Найбільш бажані дистанційні способи отримання інформації чи навчання навичкам включають онлайн та через передплату друкованих матеріалів (для 64%). Серед тих, хто хотів би дізнатися більше про одну з сфер або набути навичок, кожен третій (34%) надає перевагу отриманню такої інформації з державних освітніх програм, курсів.

Громадянська освіта (3/3)

- Дві третини населення (68%) погоджуються, що особу можливо навчити бути громадянином країни, і не обов'язково народитися в цій країні. Більшість вважає, що сім'я та школа мають керувати таким видом освіти.
- Майже кожен четвертий з опитаних (28%) розуміє, що слово «цензура» позначає ситуацію, коли інформація фільтрується, скорочується або видаляється, щоб обмежити свободу слова. 39% українців інтерпретує медіа-грамотність як здатність «сприймати, аналізувати та критично оцінювати інформацію з різних джерел».
- Третина (39%) населення вірить, що власники найбільше впливають на зміст українських ЗМІ, а кожен четвертий (27%) вважає, що центральні органи влади мають такий вплив на зміст українських ЗМІ; 12% вважають, що такий вплив мають журналісти та редактори.
- У травні 2018 року суттєво покращилась ситуація із висвітленням реалізації реформ у ЗМІ. Майже половина опитаних (48%) вважає, що ця інформація висвітлюється певною мірою, а ще 14% вважають, що вона висвітлюється добре. Частка тих, хто взагалі не має інформації про реформи, зменшилась з 14% у квітні 2016 року до 5% у травні 2018 року.

Портрети цільових груп

На базі участі щонайменше у одній з перелічених громадських ініціатив/видів діяльності (у запитанні А4), були виділені три цільові групи: **Неактивісти**, **Потенційні активісти** та **Активісти**:

Цільові групи

Неактивісти
не брали участь та не зацікавлені у жодній з перелічених ініціатив

Травень-18: n=2000
Січень-18: n=2001

Потенційні активісти
не брали участь, але зацікавлені щонайменше в одній з ініціатив

Активісти
брали участь щонайменше в одній з громадських ініціатив протягом останніх 12 місяців

*Зміни в опитувальнику були внесені в опитуванні в січні 2018, тому цільові групи не можуть порівнюватися з попередніми хвилями (які було проведено у 2017 або раніше)

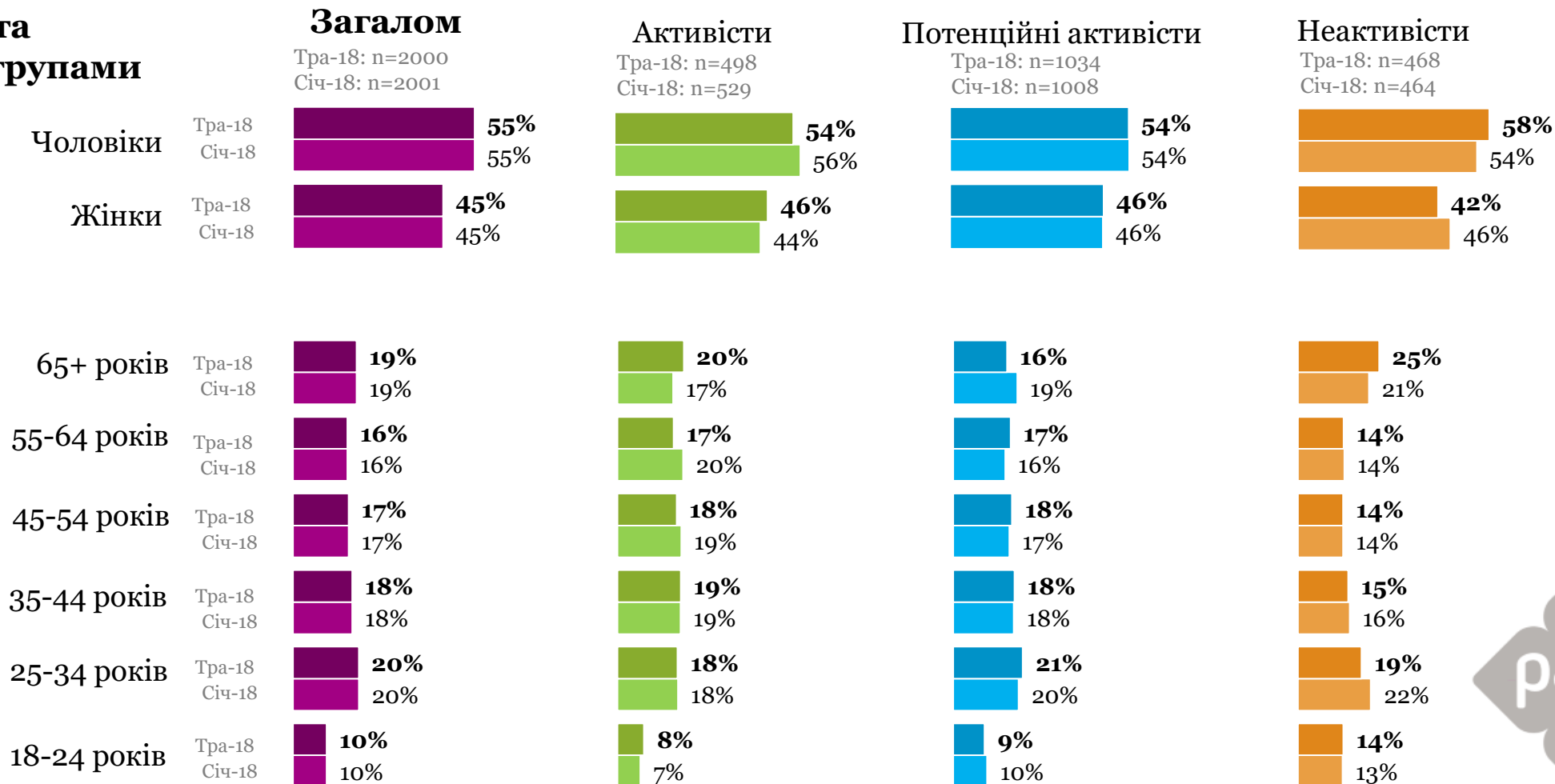
Перелік громадських активностей:

1. Участь у громадських слуханнях.
2. Обговорення законопроектів (на державному та місцевому рівнях).
3. Участь у мирних зібраннях/акціях з конкретних питань.
4. Повідомлення про випадки корупції в прокуратуру чи поліцію (особисто або телефоном).
5. Анонімні повідомлення онлайн про корупцію чи порушення на виборах.
6. Відкрите повідомлення про корупцію у ЗМІ (будь-яких видів, включно з блогами та соціальними мережами).
7. Скарги до місцевих органів влади щодо ям на дорогах чи інших інфраструктурних питань (особисто або телефоном).
8. Скарги до місцевих органів влади стосовно ям на дорогах чи інших інфраструктурних питань через онлайн-платформу (веб-сайт).
9. Участь у офіційному дорадчому органі при місцевих/державних органах влади.
10. Подача офіційних інформаційних запитів до державних органів.
11. Подача офіційних скарг представнику державних органів влади.
12. Створення будинкового, вуличного чи квартального комітету або участь у роботі такого комітету.
13. Ініціювання та підписання електронних петицій до мера міста, міської, районної, обласної ради, Президента тощо .

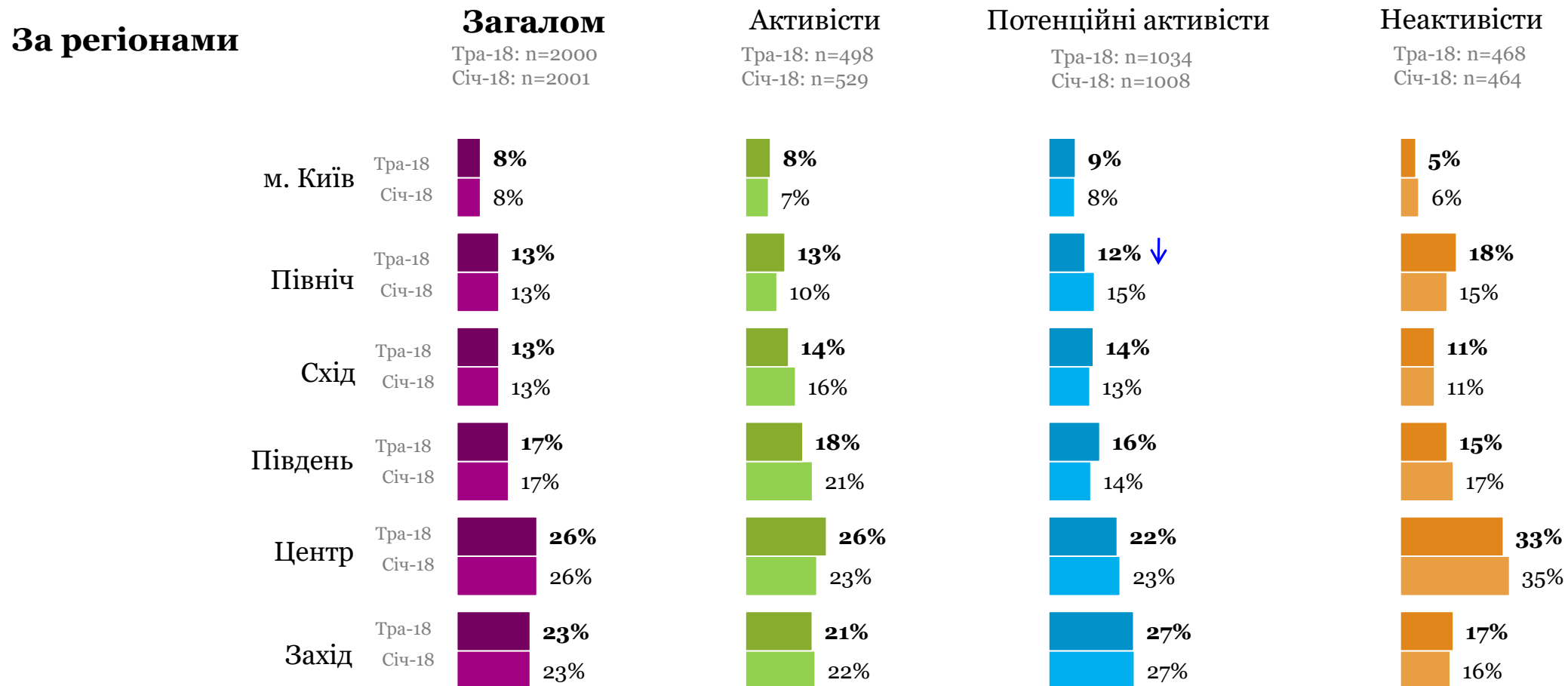

В основному, цільові групи не відрізняються суттєво за статтю та віком. Хоча молодь (18-24 роки) менше представлена серед Активістів (8%) та Потенційних активістів (9%), ніж серед Неактивістів (14%)

За статтю та віковими групами

Неактивісти частіше, ніж інші цільові групи, проживають у Центральному та Північному регіонах

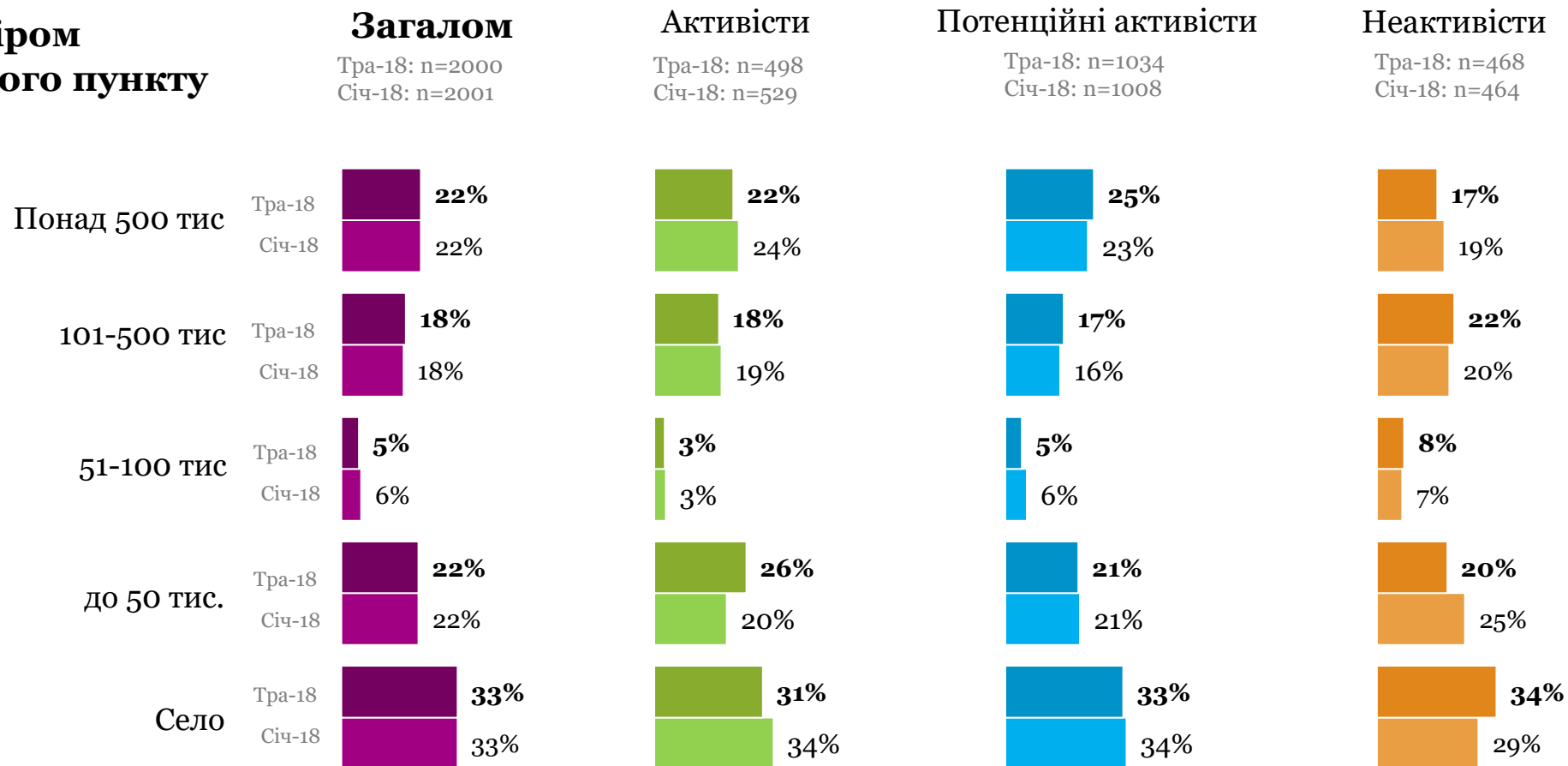

статистично значуща відмінність з вірогідністю 95%

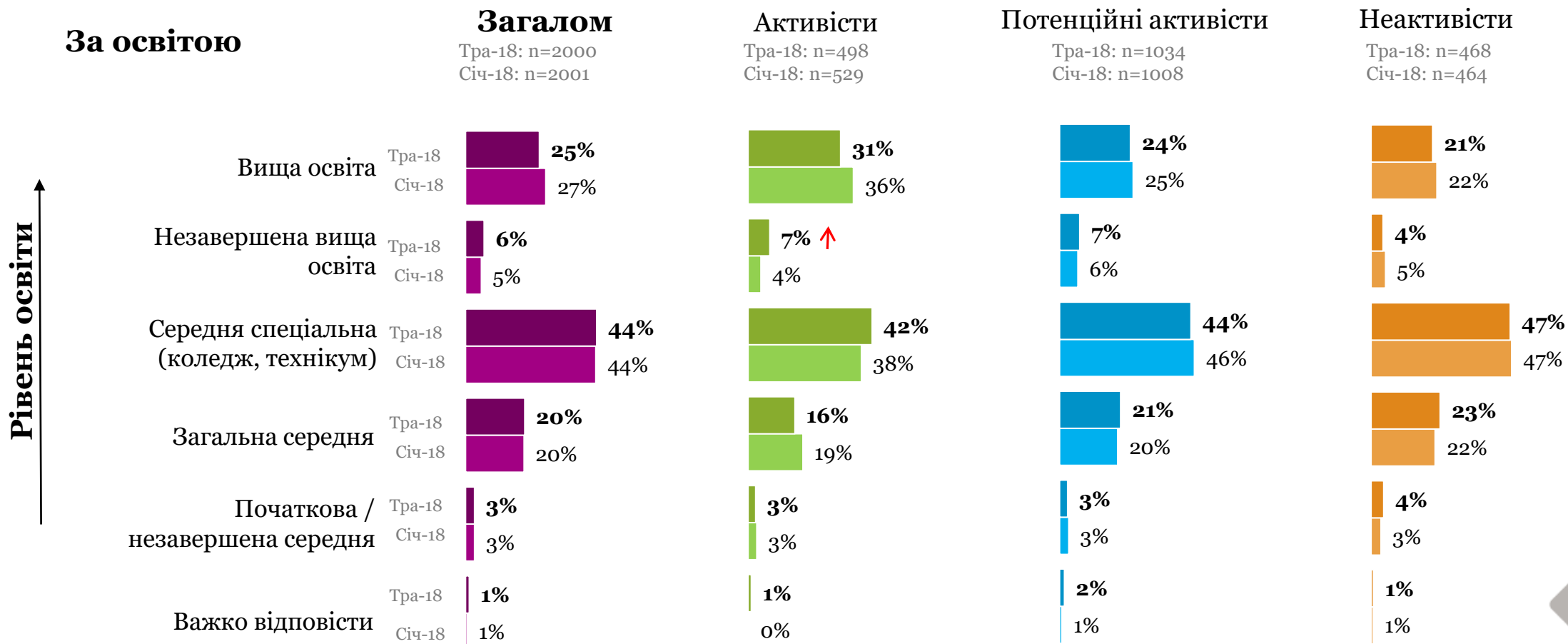

Активісти дещо частіше, ніж інші цільові групи, проживають у невеликих селищах міського типу (<50 тис.), тоді як Потенційні активісти – у великих містах (> 500 тис.)

За розміром населеного пункту

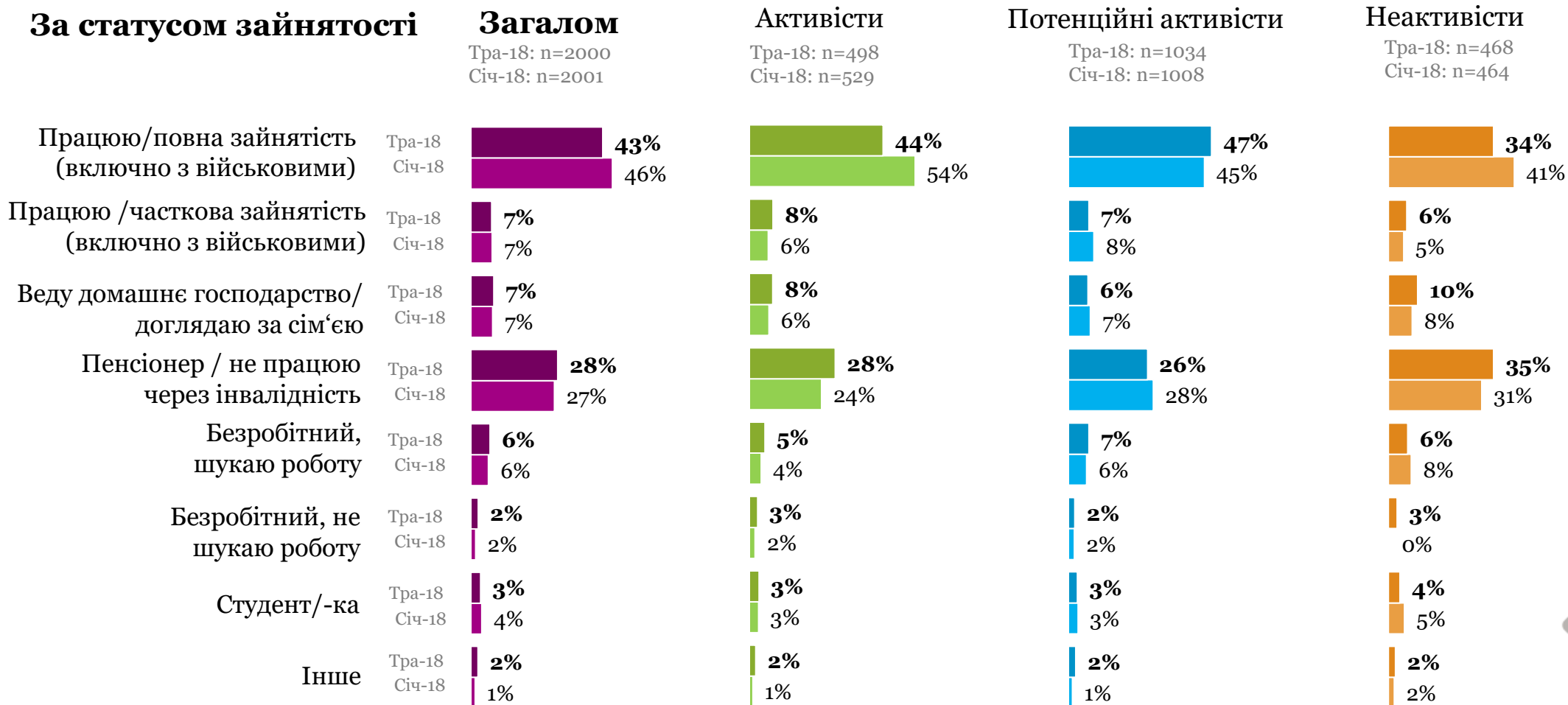
Серед Активістів значно більше людей з вищою освітою, ніж серед Потенційних активістів та Неактивістів

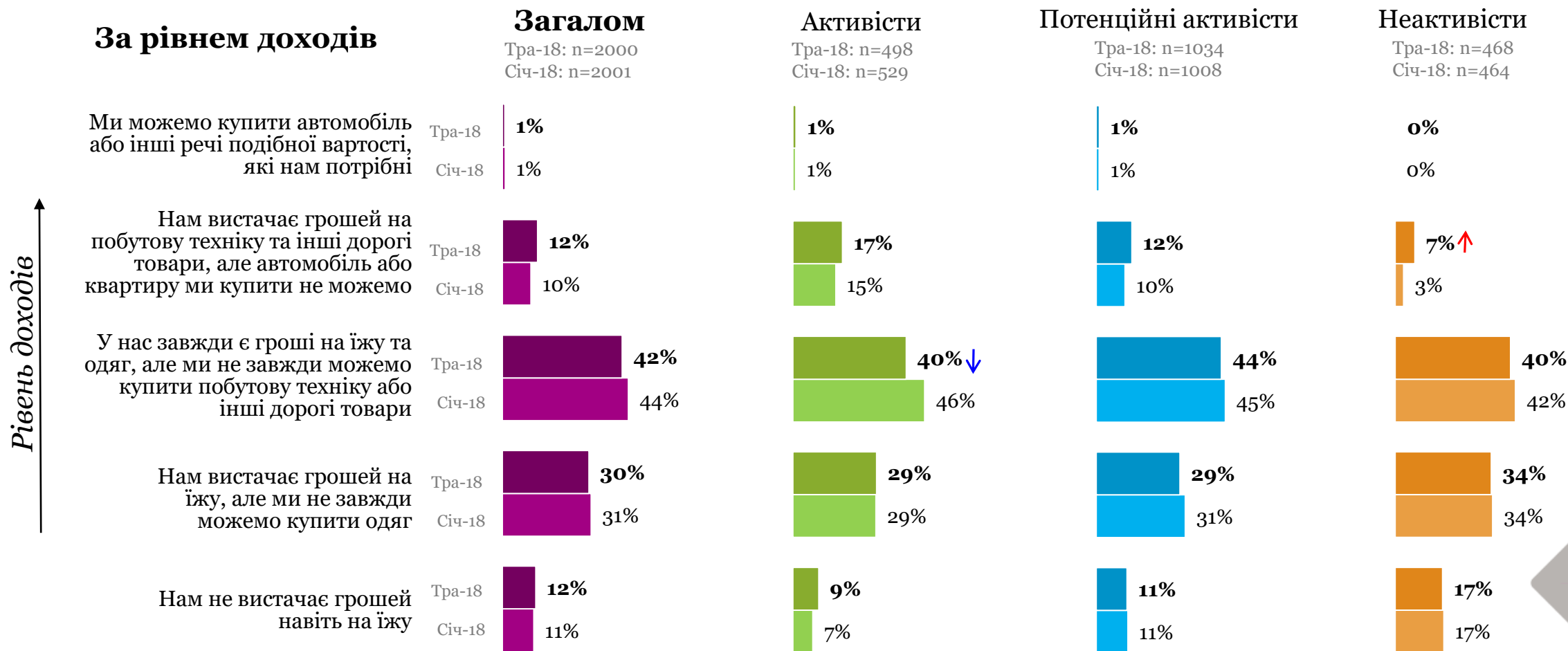
статистично значуща відмінність з вірогідністю 95%

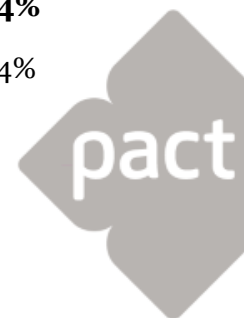
Серед Активістів більше тих, хто є працезайнятими (44%), ніж серед Неактивістів (34%), але дещо менше, ніж серед Потенційних активістів (47%). Із січня 2018 року частка тих, хто працює повний робочий день, зменшилась серед Активістів

Серед Активістів (17%) та Потенційних активістів більше людей із доходом вище середнього, порівняно з Неактивістами (7%). У той же час, серед Активістів та Потенційних активістів людей, які вважають себе бідними (9% та 11%, відповідно) менше, ніж серед Неактивістів (17%).

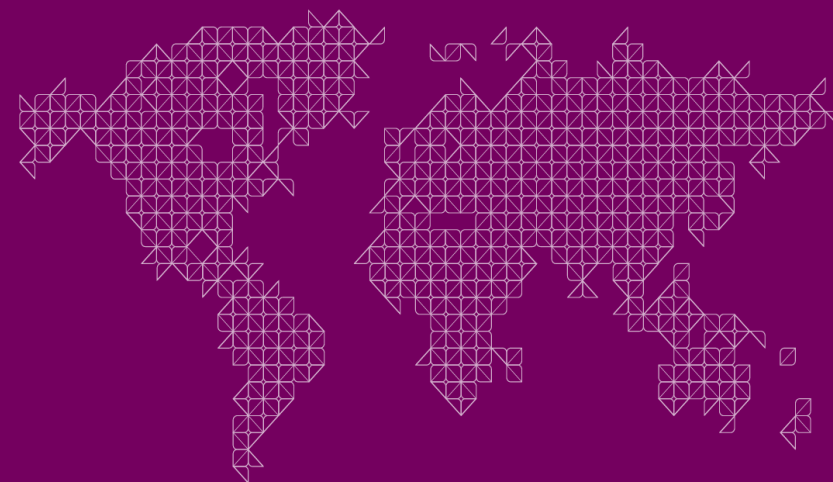
статистично значуща відмінність з вірогідністю 95%

Громадська активність та обізнаність про громадські ініціативи

Стабільні 7-8% українців беруть активну участь у житті громади. Ще 17-21% рідко відвідують збори та інші громадські заходи. Частка тих, хто не бере участь, бо їм не цікаво, знизилася з 43% у вересні 2017 року до 39% у травні 2018 року.

A1. Чи берете Ви участь у житті Вашої громади (будинку, вулиці, району) ?

Лише 5% населення взяли участь у діяльності громадських організацій і та ця частка не змінилася з вересня 2017 року. Схожа ситуація відбувається з участю в діяльність громадської організації; дещо менш поширеною стала причина не брати участь «бо це не цікаво».

А2. Чи брали Ви участь у діяльності громадської організації протягом минулого року?

Найбільш привабливими способами врегулювання кризи на Сході України є допомога українській армії та українським добровольчим батальйонам фінансово, продуктами харчування чи придбанням обладнання, але цей показник знижувався з квітня 2016 року. Проте більше людей готові служити в українській армії.

Аз. Що особисто Ви готові зробити для врегулювання нинішньої кризи на сході України.

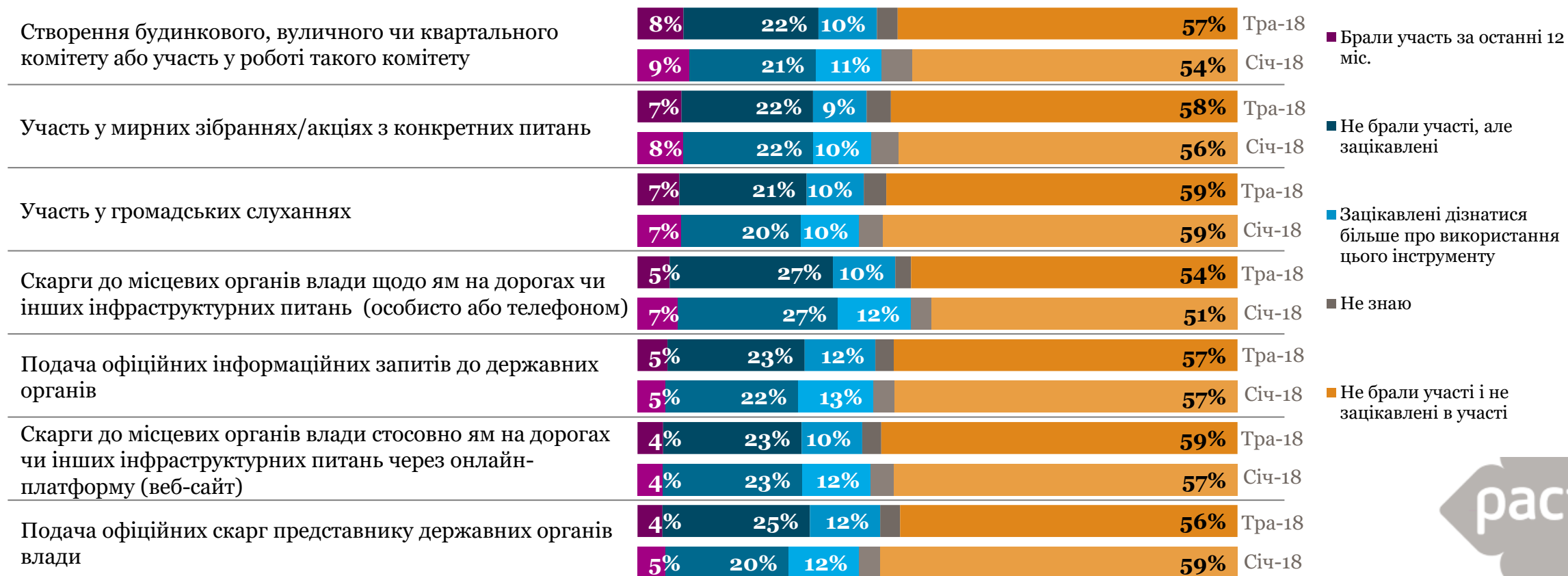
Найбільш відомі ініціативи залишилися незмінними з вересня 2017: скарги до місцевих органів влади щодо ям на дорогах чи інших інфраструктурних питань, участь у мирних зібраннях, створення будинкового, вуличного чи квартального комітету

A4. Чи Ви обізнані в питаннях про...:

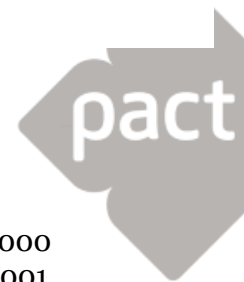

Наразі найвищий рівень залучення громадян спостерігається щодо створення будинкових комітетів та участі в мирних зібраннях (у цьому впродовж останнього року брали участь 8%–9% українців). Люди все ще найбільш зацікавлені (37%) в поданні скарг до місцевих органів влади про ями на дорогах та інші проблеми інфраструктури.

А5. Чи доводилось Вам коли-небудь займатись наступним /чи зацікавить вас участь у наступному:

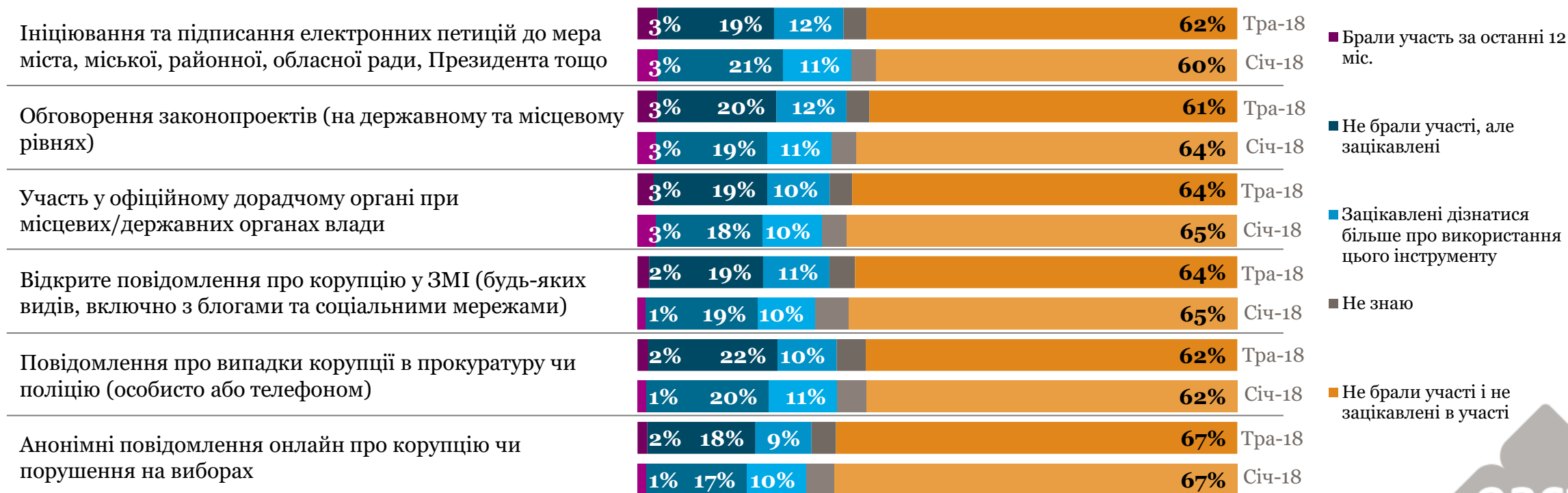

Тра-18: n=2000
Січ-18 : n=2001

Найнижчий рівень активності (із 13 зазначених в анкеті) спостерігається щодо повідомлень про корупцію або про порушення на виборах

А5. Чи доводилось Вам коли-небудь займатись наступним /чи зацікавить вас участь у наступному:

■ Брали участь за останні 12 міс.

■ Не брали участі, але зацікавлені

■ Зацікавлені дізнатися більше про використання цього інструменту

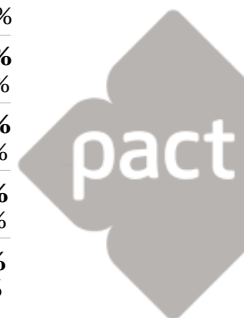
■ Не знаю

■ Не брали участі і не зацікавлені в участі

Активісти очікувано значно краще обізнані про всі зазначені ініціативи, ніж інші цільові групи. Від приблизно однієї п'ятої до половини Потенційних активістів знають про більшість ініціатив із зазначених, тоді як не більше однієї п'ятої серед Неактивістів є обізнаними про них

A4. Чи Ви обізнані в питаннях про....:

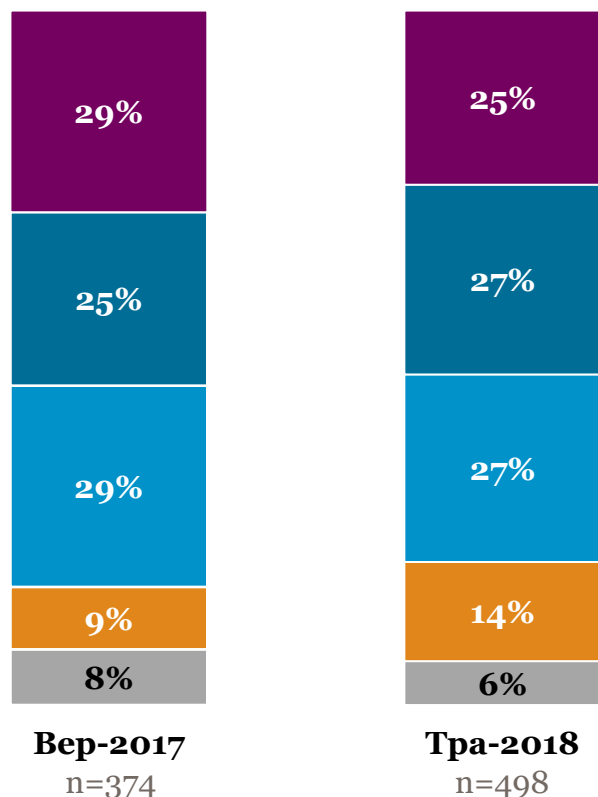
А5. Чи доводилось Вам коли-небудь займатись наступним / чи зацікавить Вас участь у наступному: (за цільовими групами)

	Активісти		Потенційні активісти Зацікавлені		Неактивісти	
	Брали участь за останні 12 міс.		Не брали участі, але зацікавлені		Не брали участі і не зацікавлені в участі	
	Тра-18: n=498	Січ-18: n=529	Тра-18: n=1034	Січ-18: n=1008	Тра-18: n=468	Січ-18: n=464
Створення будинкового, вуличного чи квартального комітету або участь у роботі такого комітету	31%	33%	31% ↑ 27%	14% ↓ 17%	96%	97%
Участь у мирних зібраннях/акціях з конкретних питань	30%	29%	29% 27%	13% 13%	96%	96%
Участь у громадських слуханнях	28%	28%	28% 25%	14% 14%	97%	97%
Скарги до місцевих органів влади щодо ям на дорогах чи інших інфраструктурних питань (особисто або телефоном)	22% ↓ 25%		38% 35%	15% 18%	97%	96%
Подача офіційних інформаційних запитів до державних органів	20% 18%		28% 27%	17% 17%	97%	97%
Скарги до місцевих органів влади стосовно ям на дорогах чи інших інфраструктурних питань через онлайн-платформу (веб-сайт)	17% 16%		31% 29%	15% 16%	96%	97%
Подача офіційних скарг представнику державних органів влади	17% 18%		30% ↑ 25%	17% 17%	97%	97%
Ініціювання та підписання електронних петицій до мера міста, міської, районної, обласної ради, Президента тощо.	14% 13%		25% 24%	17% 16%	97%	98%
Обговорення законопроектів (на державному та місцевому рівнях)	13% 12%		23% 20%	17% 15%	96%	97%
Участь у офіційному дорадчому органі при місцевих/державних органах влади	11% 12%		23% 20%	15% 13%	97%	98%
Відкрите повідомлення про корупцію у ЗМІ (будь-яких видів, включно з блогами та соціальними мережами)	8% 5%		24% 22%	16% ↑ 12%	97%	97%
Повідомлення про випадки корупції в прокуратуру чи поліцію (особисто або телефоном)	7% 6%		27% 24%	14% 16%	96%	97%
Анонімні повідомлення онлайн про корупцію чи порушення на виборах	7% 5%		23% 19%	14% 14%	97%	97%

Серед тих, хто брали участь у принаймні одній ініціативі, більше половини (52%) вказали на позитивний досвід або хоча б деякі зміни в результаті активності. Дещо зросла частка "розчарованих" - з 9% у вересні 2017 року до 14% у травні 2018 року.

А6. Як Ви оцінюєте свій досвід участі у такому виді активності (серед тих, хто брав участь як мінімум в 1 ініціативі = "Активісти")

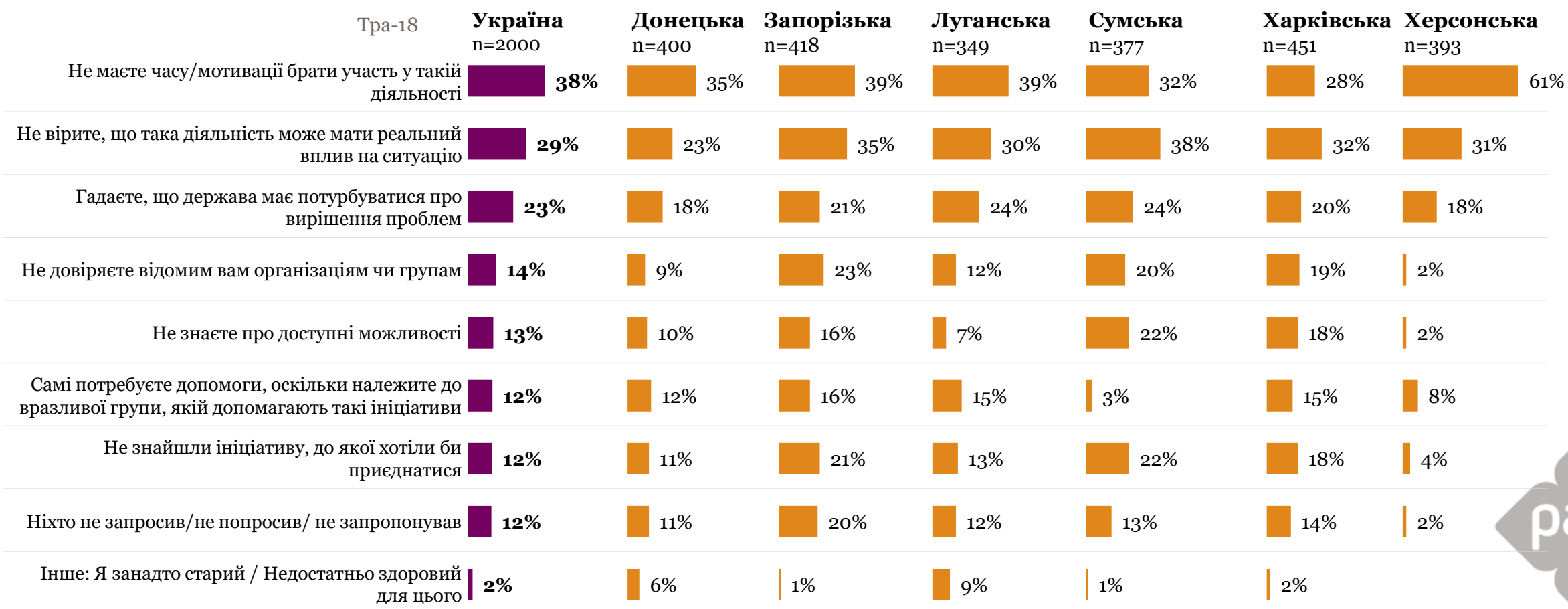

- В цілому позитивно, я досягнув/ла мети, яку ставив/ла перед собою
- Це забрало багато зусиль, і в кінцевому рахунку результати були неоднозначними, але принаймні щось змінилось
- Я витратив/-ла багато часу на те, що не принесло особливих результатів, але мені здається, що якщо більше людей будуть практикувати таку діяльність, це може призвести до результатів
- Я не досягнув/ла цілей, які ставив/ла перед собою і не планую більше брати участі у такому виді діяльності, оскільки не хочу марнувати свій час
- Важко сказати

Основною причиною, через яку люди не можуть брати більш активну участь у громадській діяльності, опитані вважають брак часу та / або мотивації, і ця причина є значно більш поширеною в Херсонській обл., ніж в інших областях із додатковими підвибірками. Другою за поширеністю причиною є невіра у те, що така діяльність може мати реальний вплив на ситуацію (але вона на першому місці в Сумській обл.).

А7. Що заважає Вам брати більш активну участь у громадській діяльності?

В Україні та цільових областях з додатковими вибірками серед потенційних стимулів займатися громадською діяльністю перше місце займає «егоїстична» причина (особисті інтереси та інтереси сім'ї). Другим за популярністю стимулом є діяльність без ускладнень із помітними результатами; а в Херсонській обл. на другому місці за популярністю – співпереживання людям, яких зачіпає та чи інша проблема

А8. Чи є щось, що б мотивувало вас займатися якимось із зазначених вище видів громадської діяльності або тісніше співпрацювати з громадськими ініціативами, які ними займаються ?

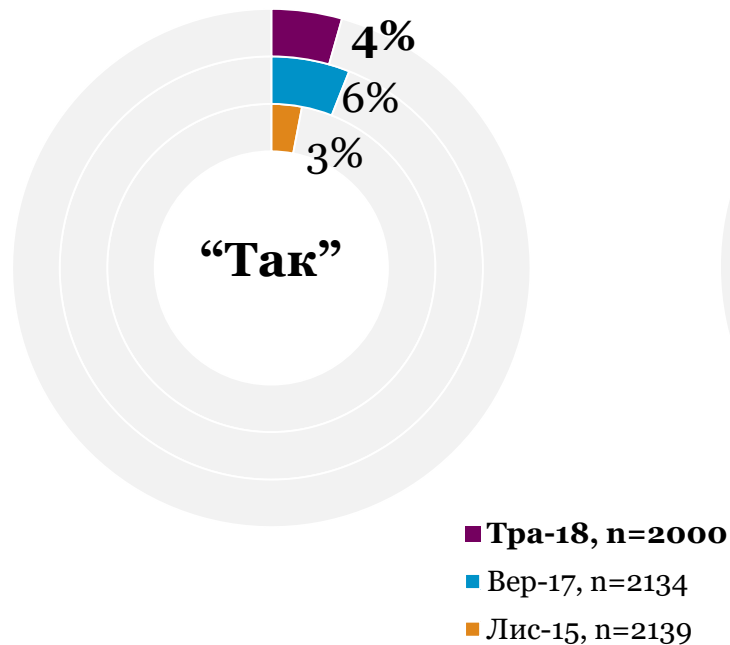
32% респондентів мусили захищати свої права, коли їх було порушено. 54% громадян зазначили, що їх права ніколи не порушувались.

А9. Чи доводилося Вам коли-небудь захищати свої права (в поліції, прокуратурі, суді тощо), коли вони були порушені?

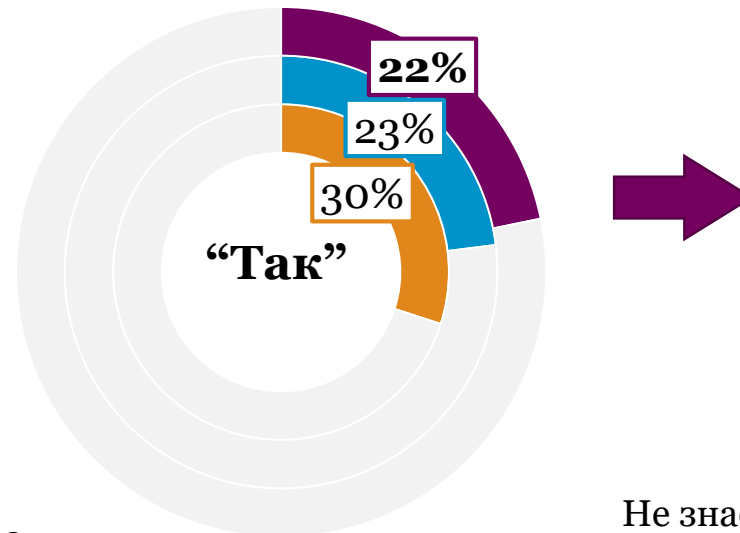

Протягом минулого року 4% громадян отримали благодійну допомогу. Частка тих, хто робили благодійні внески протягом минулого року, знизилась з 30% у 2015 р. до 22% у 2018 р. Переважна більшість тих, хто робили благодійні внески, не знає про своє право на податкову знижку завдяки благодійним внескам.

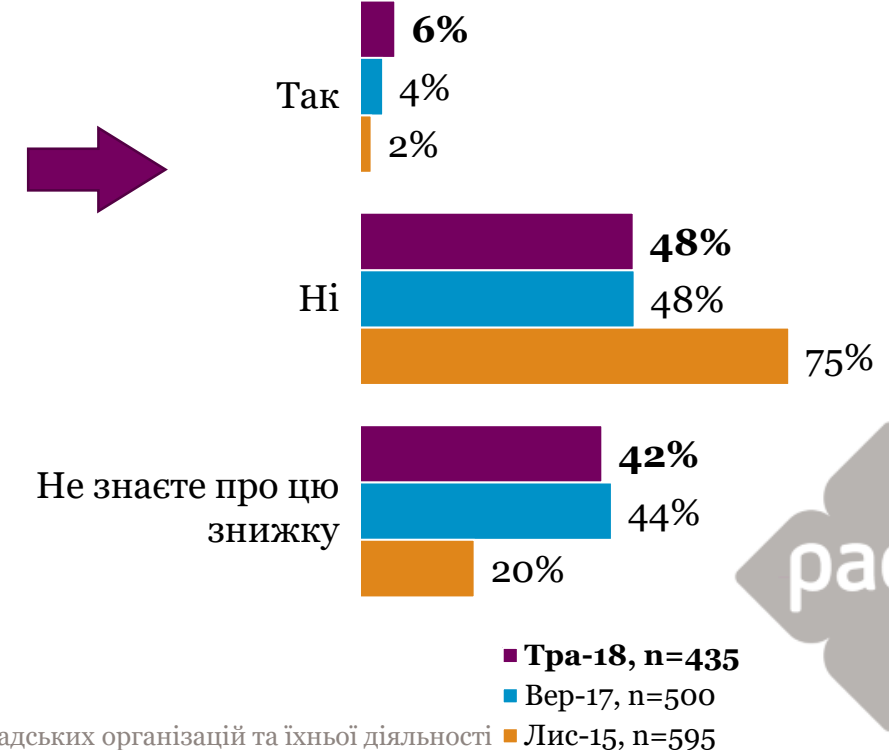
A10. Чи ви отримували благодійну допомогу протягом останніх 12 місяців?

A11. Чи ви робили будь-які внески до благодійних або громадських організацій протягом останніх 12 місяців?

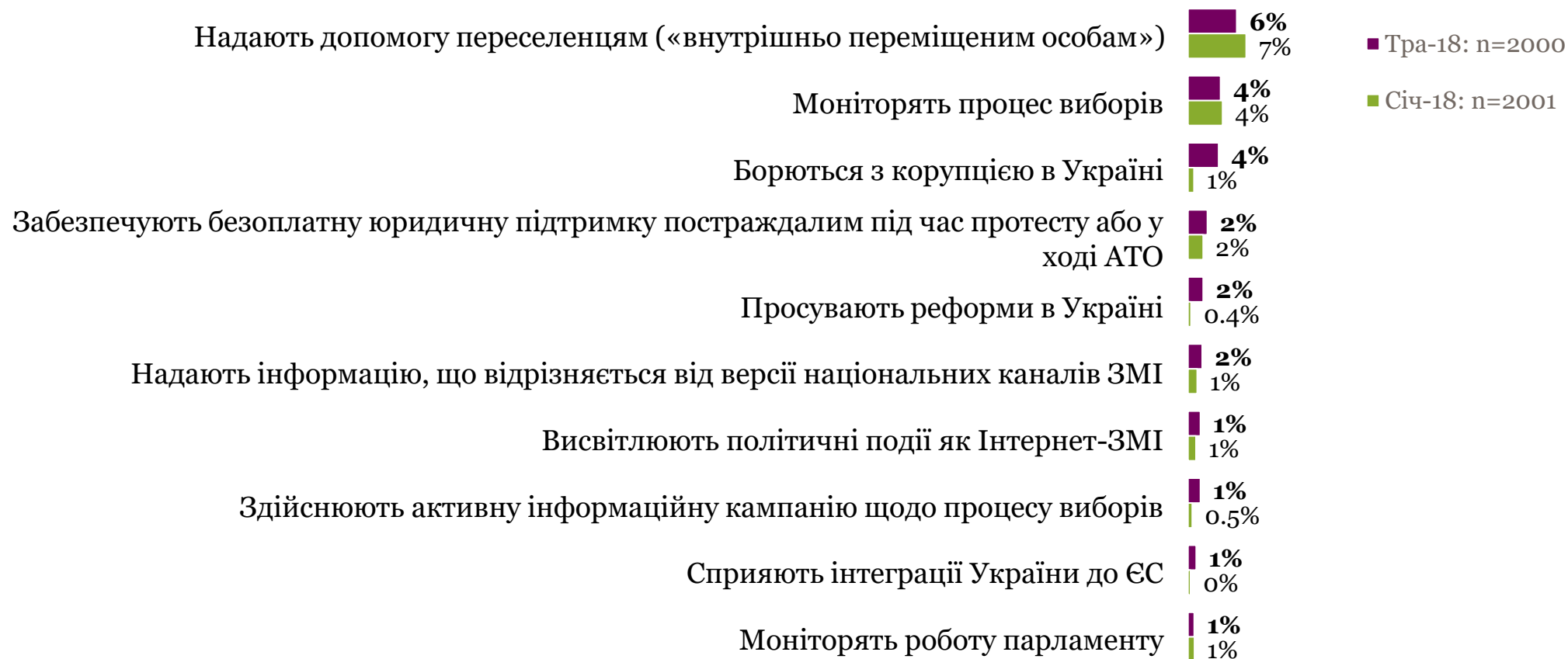

A12. Якщо так, чи ви використали своє право на податкову знижку завдяки благодійним внескам, які ви робили протягом останніх 12 місяців? (Серед тих, хто зробили пожертвування)

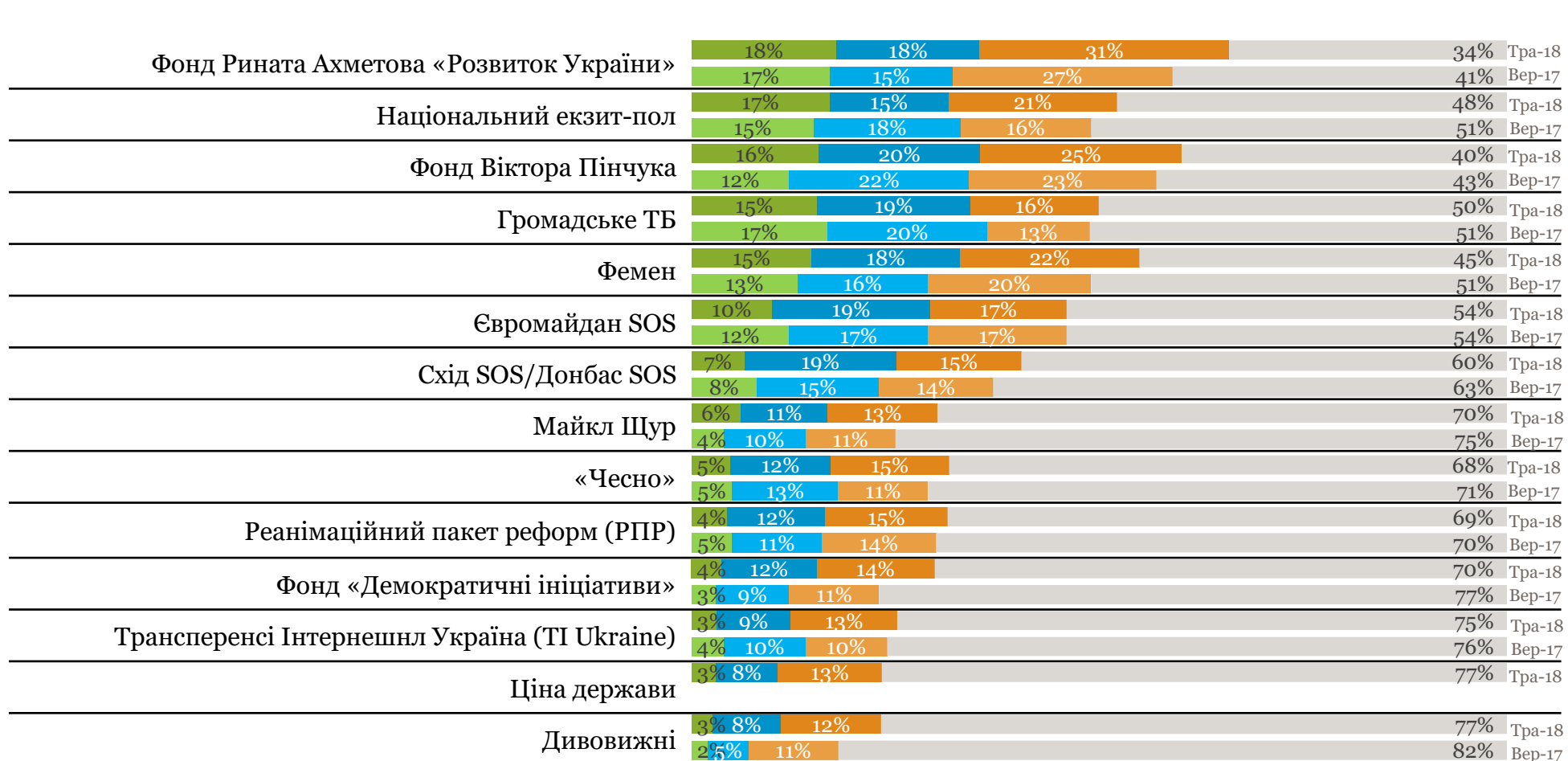
Найбільш відомими українцям є громадські ініціативи, які стосуються допомоги ВПЛ, та ті, що моніторять процес виборів, хоча лише 6% та 4% населення, відповідно, зазначили, що вони знають про такі ініціативи – їх частка істотно не змінилася з січня 2018 р. Обізнаність про ініціативи, які борються з корупцією, зросла до 4%.

A13. Чи знаєте Ви про конкретні громадські ініціативи, які... (відповіді “Так”)

ТОП-5 організацій (серед зазначених), логотипи яких впізнають та цілі яких знають, не змінилися: Фонд Ріната Ахметова та Віктора Пінчука, Національний екзит-пол, Громадське ТБ та Фемен. Для більшості організацій, крім Громадського ТБ, поінформованість про цілі вище, ніж впізнаваність лого,

A14. Чи бачили ви якийсь із цих логотипів? Якщо так, чи знаєте ви, що означає цей логотип:

Тра-18: n=2000

Вер-17: n=2134

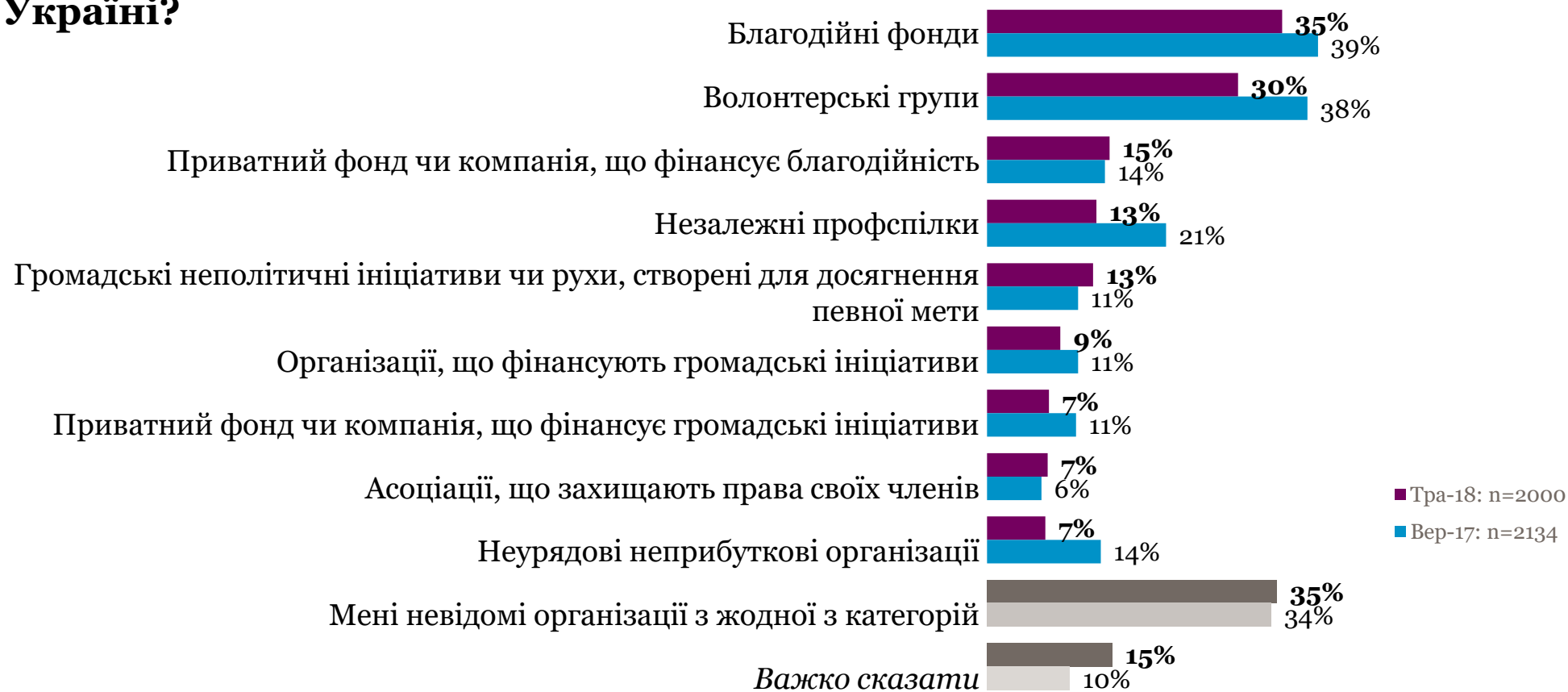
- Так, бачили логотип і добре поінформовані про цю ініціативу, знаєте її цілі
- Так, бачили логотип, але не знаєте про цю ініціативу, не знаєте її цілей
- Не пригадують логотип, але знають про цю ініціативу, знаєте її цілі
- Ні, ніколи не бачили логотип і не чули про цю ініціативу

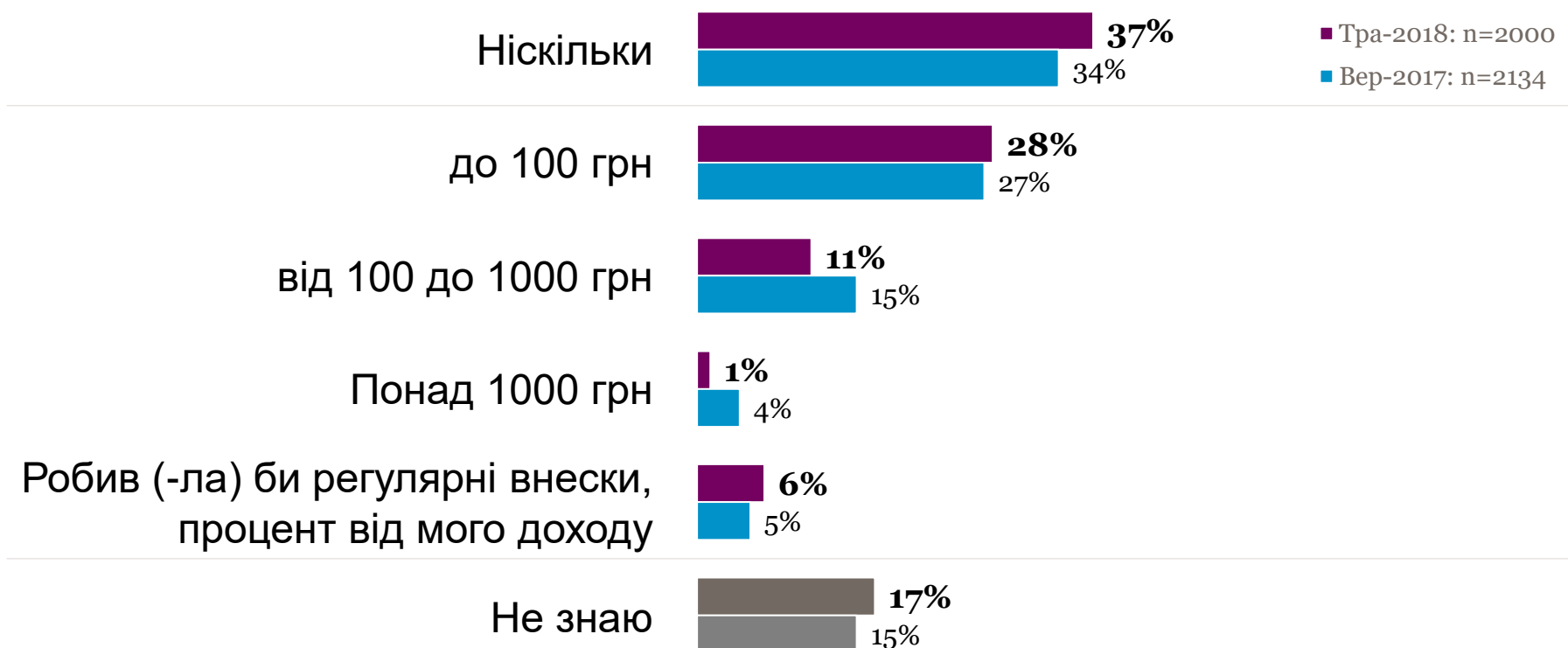
Половина українців знає щонайменше один тип організацій, які працюють в Україні. Люди більше обізнані про діяльність благодійних фондів та волонтерських груп, ніж про інші типи.

A15. Чи Відомі вам які-небудь із наступних типів організацій/ ініціатив, що діють в Україні?

46% українців готові особисто пожертвувати кошти. 37% не готові особисто пожертвувати на справу, в яку вони вірять, та організації чи групі, якій довіряють, та ця частка збільшилася з 34% у вересні 2017 року

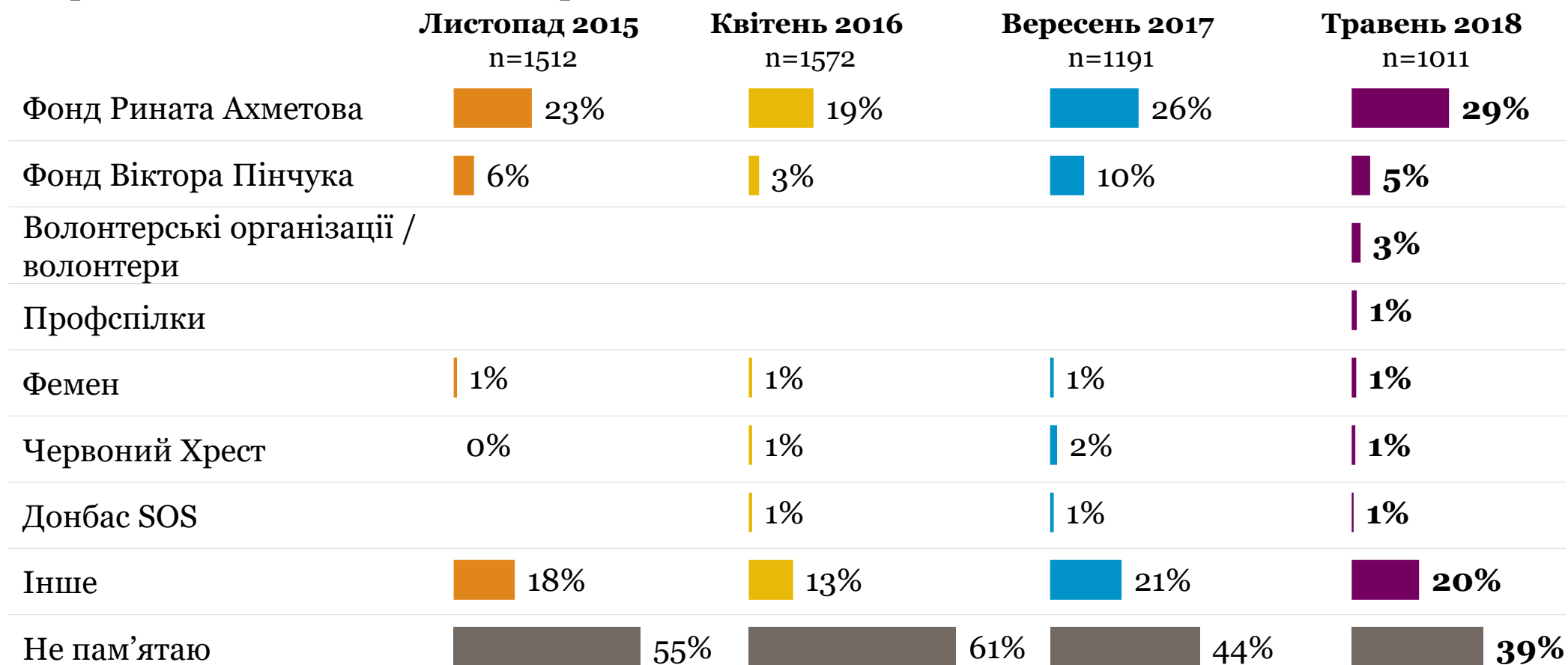
A19. Скільки би Ви особисто пожертвували на справу, в яку вірите, організації чи групі, якій довіряєте?

Більшість громадян, які зазначили про поінформованість про приватні благодійні організації чи фонди, назвали Фонд Ріната Ахметова та Фонд Віктора Пінчука серед таких організацій

A16. Ви могли б назвати таку організацію чи рух, про діяльність якої ви обізнані найкраще? — відкрите питання

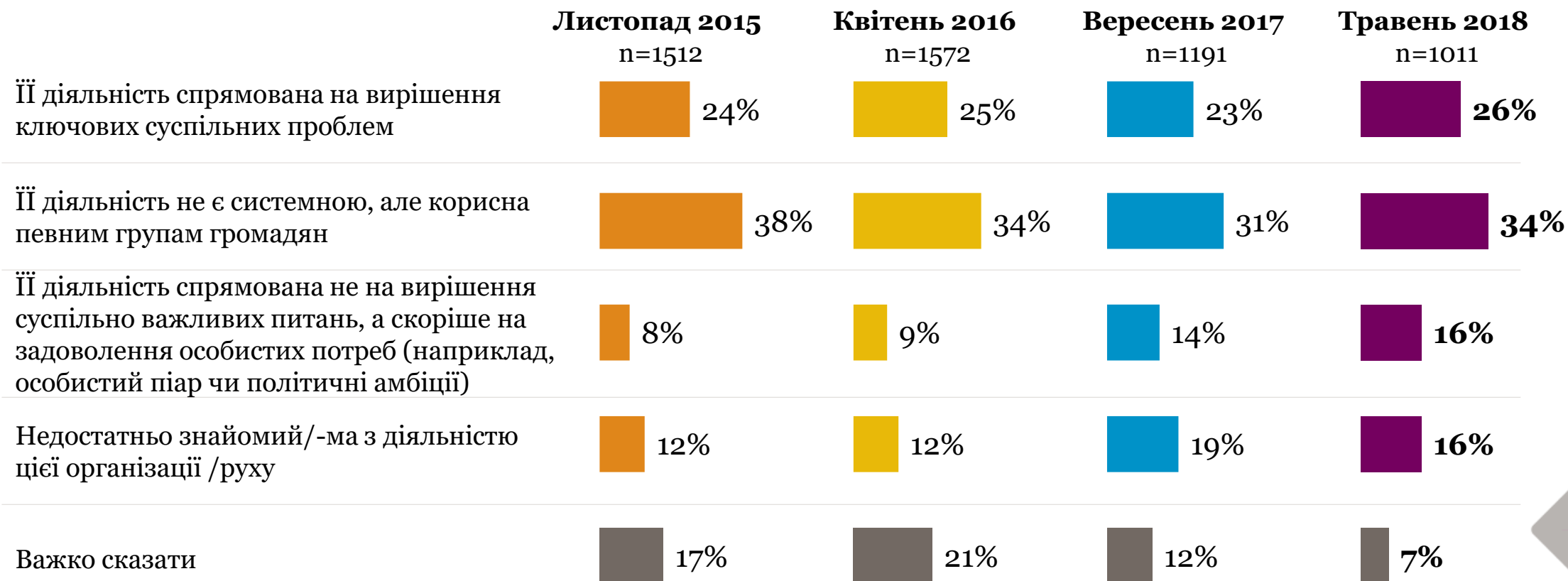
(серед тих, хто знає відповідні організацій / ініціатив)

Кожен третій (34%) серед обізнаних про діяльність благодійних та волонтерських організацій, вважає, що хоча така діяльність не є систематичною, вона корисна певним групам громадян. Ще 26% вважають, що діяльність цих організацій спрямована на вирішення ключових суспільних проблем

A17. Як би Ви оцінили діяльність цієї організації/ініціативи?

(серед тих, хто знає відповідні організації / ініціативи)

Третина опитаних вважає, що фінансувати українські громадські організації має в першу чергу держава, кожен п'ятий — що це обов'язок бізнесу. Далі називали друзів/сім'ю тих, хто представляє ініціативу (17%) та громадян України (11%). Лише незначна частка опитаних вважає, що це відповідальність іноземців (3%) та урядів інших країн (1%).

A18. Хто, на вашу думку, повинен найбільше фінансувати громадські ініціативи /неурядові організації? — одна відповідь*

Травень 2018:
n=2000

* у вересні 17 при відповіді на зазначене запитання було можливо обрати більш ніж одну альтернативу, у травні 18 можливо було обрати лише одну відповідь

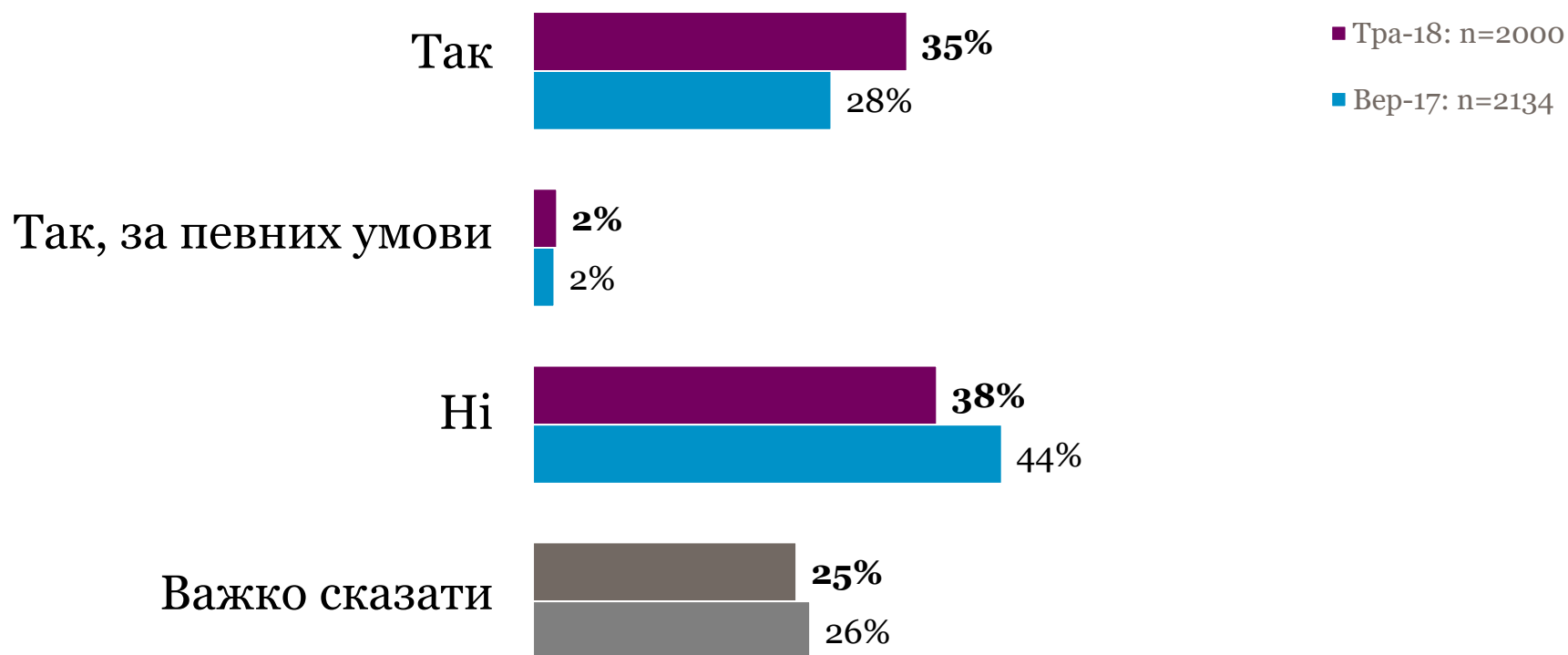
Причиною №1 для фінансової підтримки ініціативи є чіткі цілі та результати. Прозоре управління коштами є другою за важливістю причиною, і цей показник покращився з 2014 року. Фактор відкритого обговорення та висвітлення у ЗМІ зберігає свої "найменш важливі" позиції

A20. Якби ви вирішили фінансово підтримати якусь ініціативу, який фактор був би визначальним для Вашого рішення про надання фінансування ? Будь ласка, проранжуйте у порядку важливості, де 1 – «найбільш вагома причина», а 10 – «найменш вагома причина»:

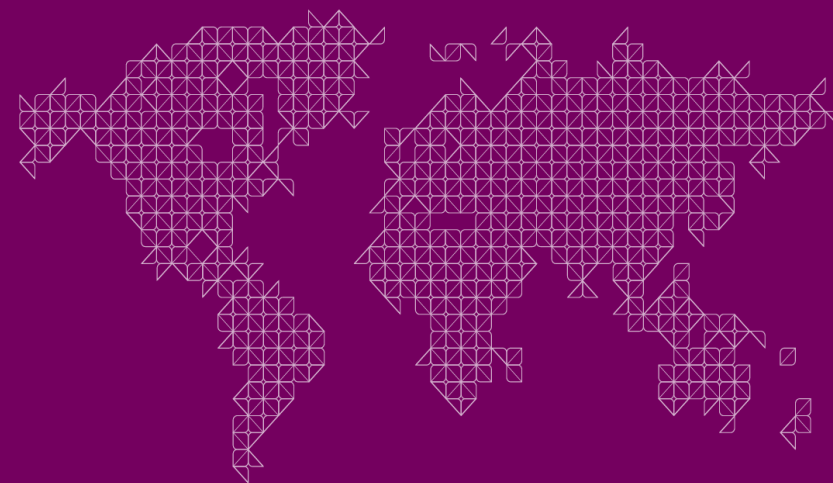
Частка українців, які підтримали б ініціативу, що зобов'язувала б уряд інвестувати сплачені ними податки в підтримку діяльності громадських організацій, зросла з 28% у вересні 2017 р. до 35% у травні 2018 р. Однак майже така ж частка (38%) не підтримали б цю ініціативу

A21. Чи підтримаєте Ви законодавчу ініціативу, яка б зобов'язувала уряд інвестувати сплачені Вами податки в підтримку діяльності громадських організацій?

Сприйняття проблем та реформ

ТОП-3 найважливіших питання залишається без змін, хоча в травні 2018 р. важливість питання кризи в Донбасі зросла, тоді як економічної ситуації та корупції – значно знизилась. Важливість вступу до НАТО дещо зросла, разом із важливістю питання Донбасу, однак все ще є найменш важливою проблемою серед перелічених разом із інтеграцією до ЄС та децентралізацією

В1. Оберіть три найважливіші питання для України на сьогоднішній день.

(сортування за результатами останньої хвили)

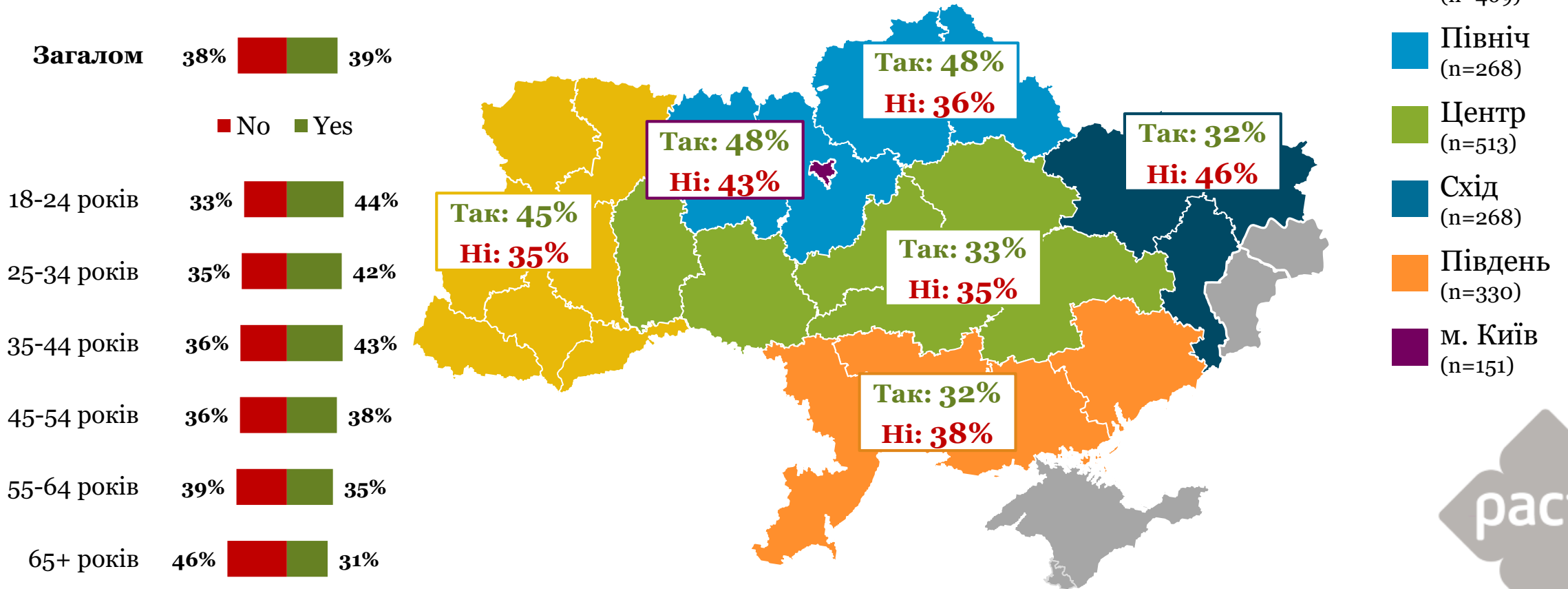

статистично значуща відмінність з вірогідністю 95%

Українці майже порівну розподілились на тих, хто підтримував би громадську організацію фінансово (39%), та тих, хто б цього не робив (38%). Більші частки потенційних «донорів» на Заході, Півночі та в м.Київ, а на Сході та Півдні – тих, хто відмовився б. Люди молодшого та середнього віку, як правило, більше готові підтримати ГО грошима.

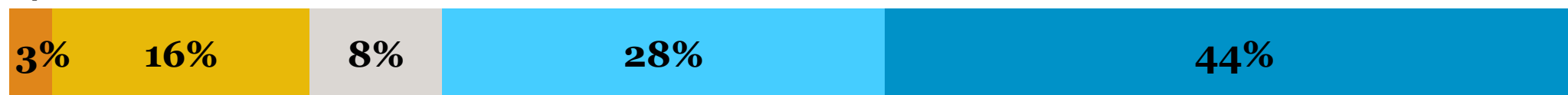
В2. Чи підтримали б Ви фінансово громадську організацію, яка б ставила за мету домогтися змін [найважливіші питання]?

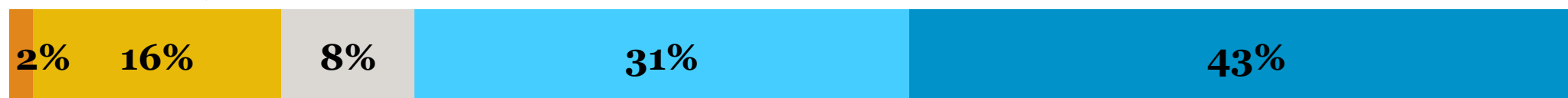
Як і в попередні хвили, переважна більшість громадян вважає, що надання хабаря/ неофіційних послуг/подарунків ніколи чи у більшості випадків не може бути виправданим (72%)

Вз. Чи Ви вважаєте, що надання хабаря, неофіційних послуг або подарунків може бути виправданим, якщо це необхідно для вирішення важливої для Вас проблеми?

Травень 2018, n=2000

Січень 2018, n=2001

Вересень 2017, n=2134

■ Завжди виправдано

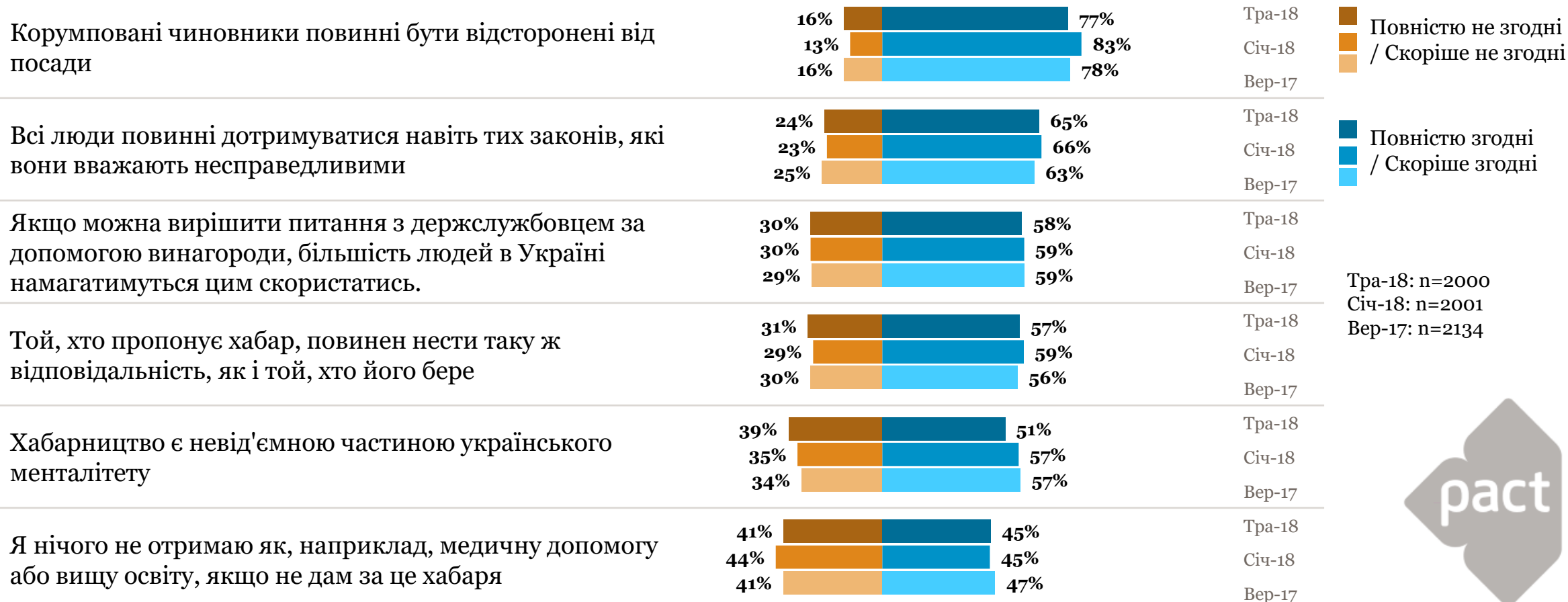
■ У більшості випадків виправдано

■ Важко сказати

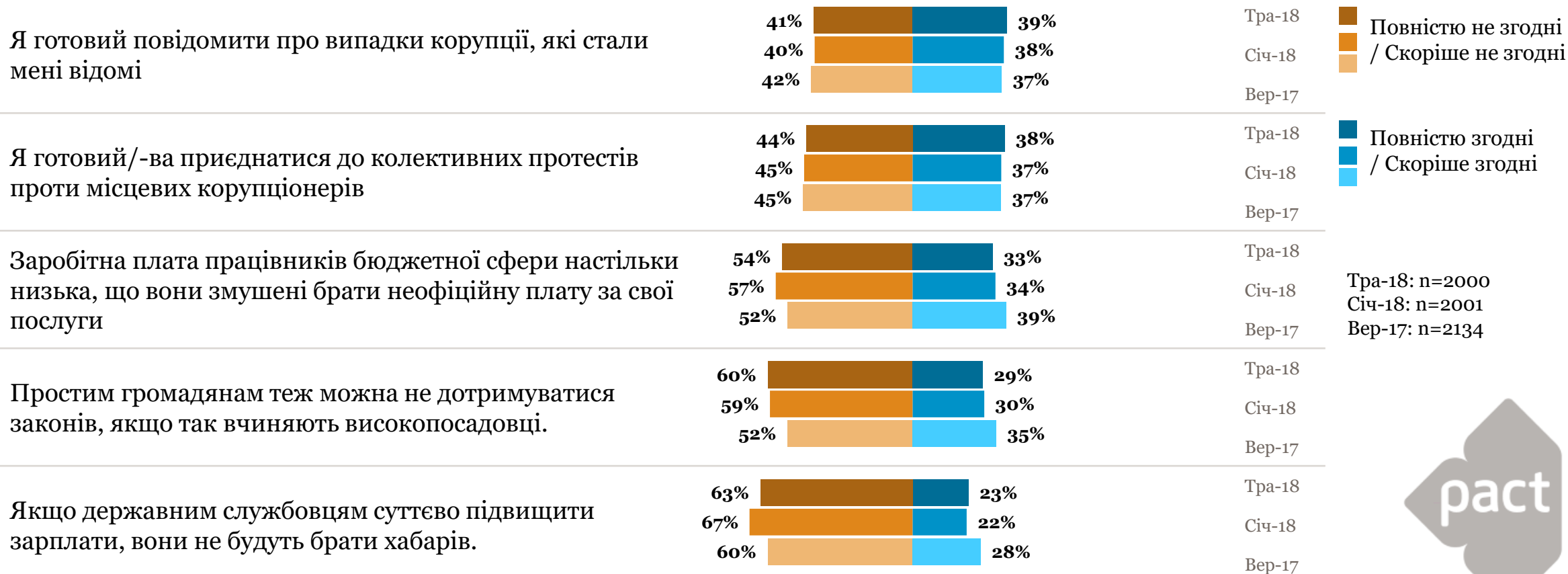
Більшість згідна з тим, що корумповані чиновники мають бути відсторонені від посади, і всі люди мають дотримуватися навіть тих законів, які вважають несправедливими. Майже половина погоджується з тим, що хабарництво є невід'ємною частиною українського менталітету, але цей показник значно знизився станом на травень 2018 року.

В4. Скажіть, будь ласка, наскільки Ви згодні або не згодні з кожним з цих тверджень.

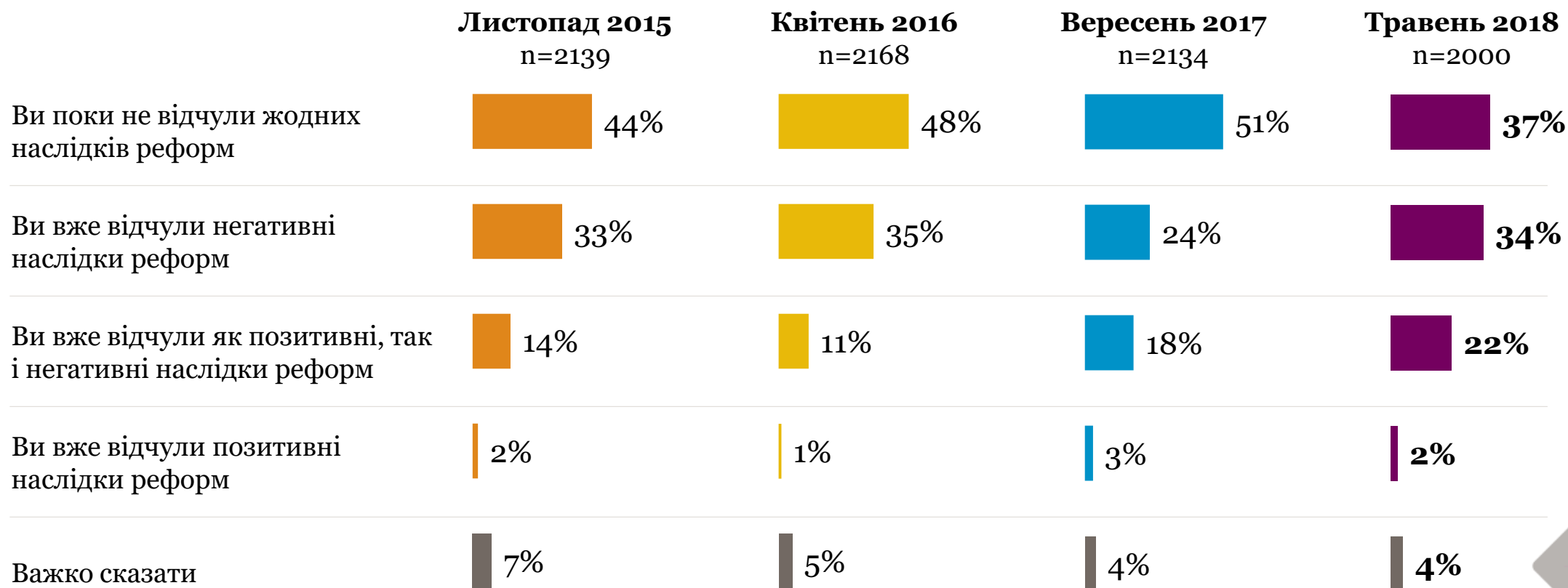
Лише кожен третій опитаний готовий повідомити про випадки корупції, якщо про дізнається про таке, і майже така ж частка готова приєднатися до колективних протестів проти місцевих корупціонерів. Більшість українців не погоджуються, що боротьба з корупцією можлива лише за рахунок підвищення заробітної плати державним службовцям.

В4. Скажіть, будь ласка, наскільки Ви згодні або не згодні з кожним з цих тверджень.

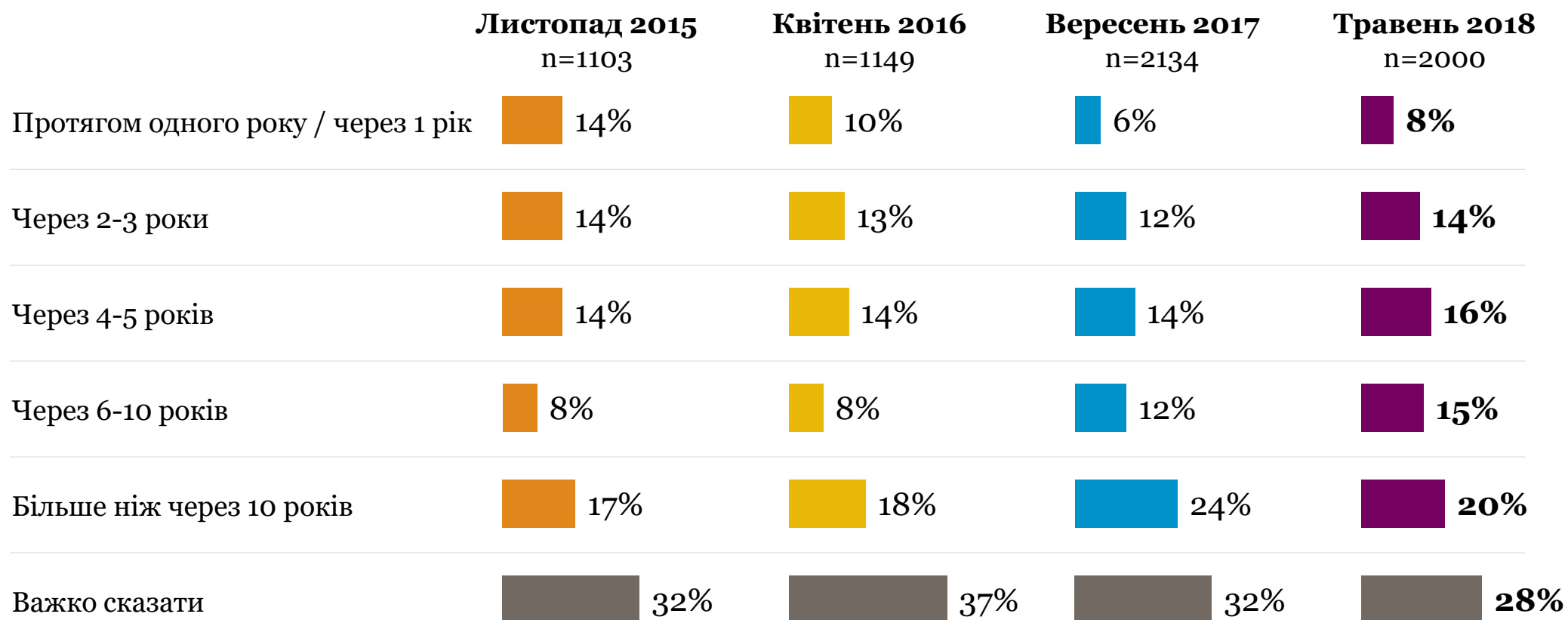
У травні 2018 року помітно знизилася частка тих, хто не відчув наслідків реформ. Проте, значно більше людей повідомили, що вони відчули негативні наслідки та дещо більше – позитивні, в травні 2018 року порівняно з вереснем 2017 року.

В5. Чи Ви відчули конкретні наслідки реформ?

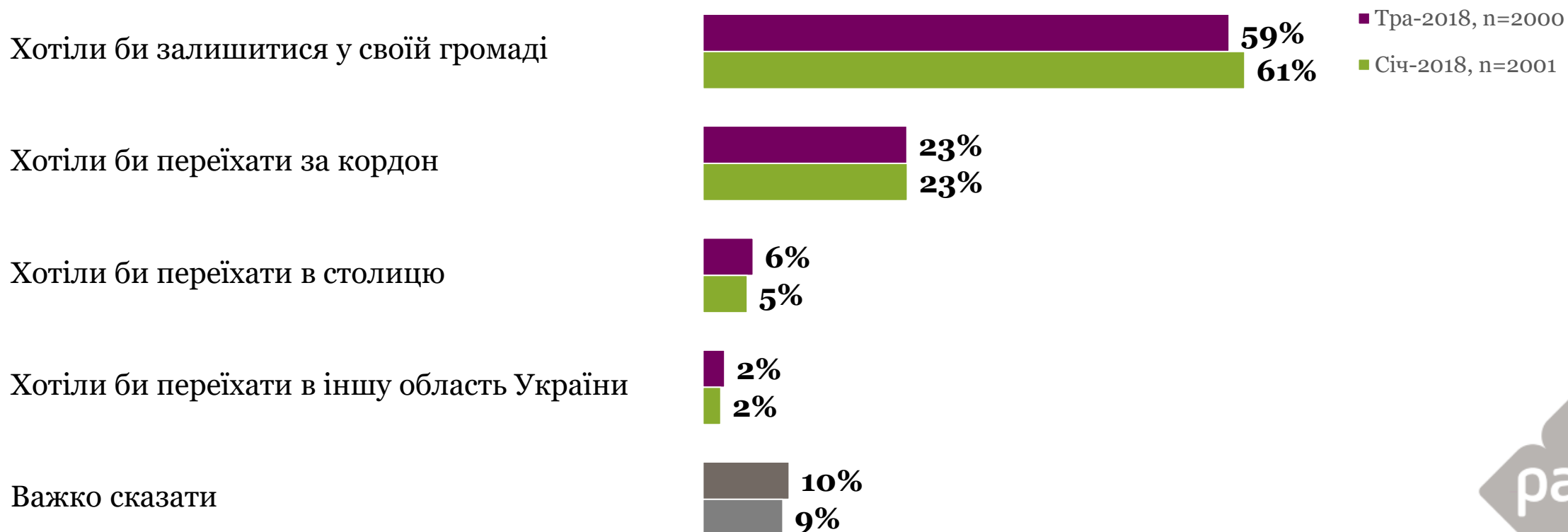
Станом на травень 2018 року є невелика, але статистично значуща тенденція очікувати наслідки реформ раніше, якщо порівняти з очікуваннями у вересні 2017 року.

В6. Коли Ви очікуєте відчутти наслідки реформ?

Лише кожен четвертий респондент (23%) хотів би переїхати за кордон, тоді як більшість (59%) хотіли б залишитися в їх місцевій громаді - ці частки залишаються незмінними з січня 2018 року

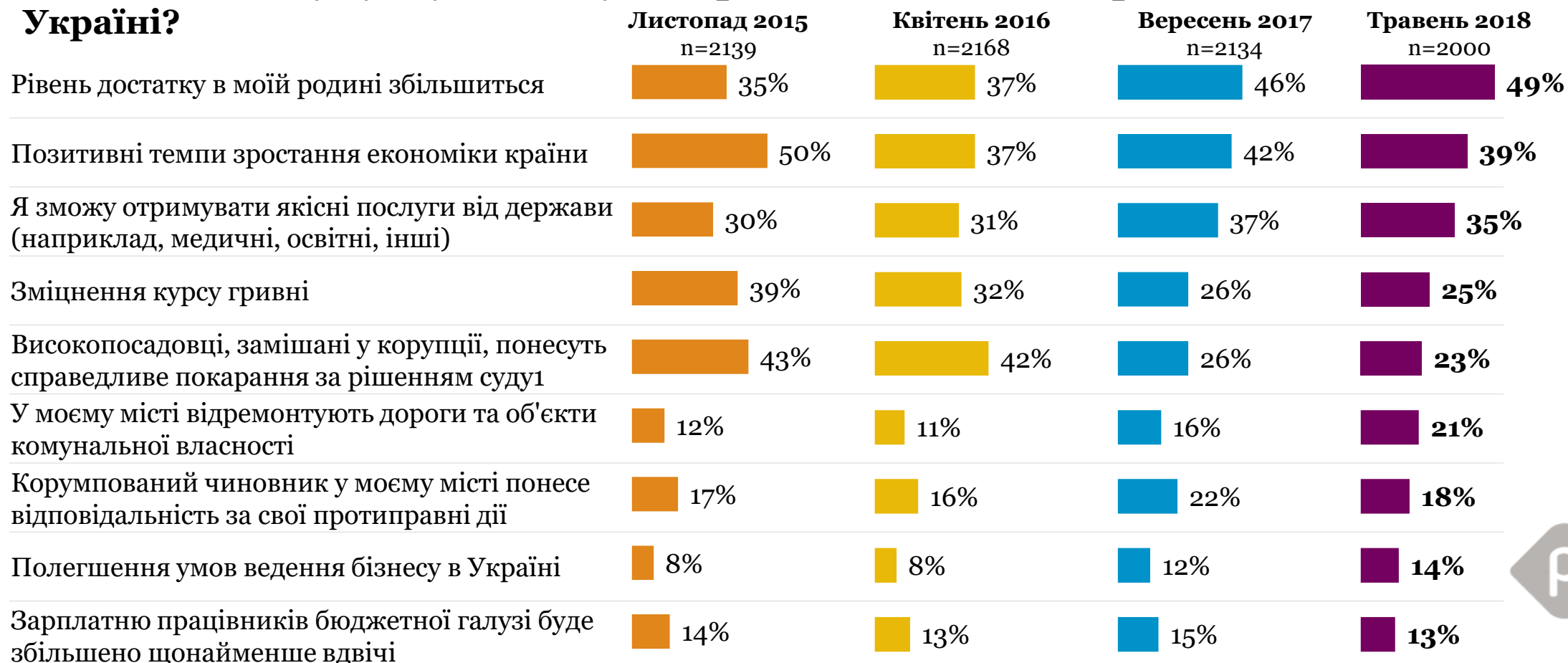
В7. Чи хотіли б Ви в найближчому майбутньому переїхати з вашого міста / області?

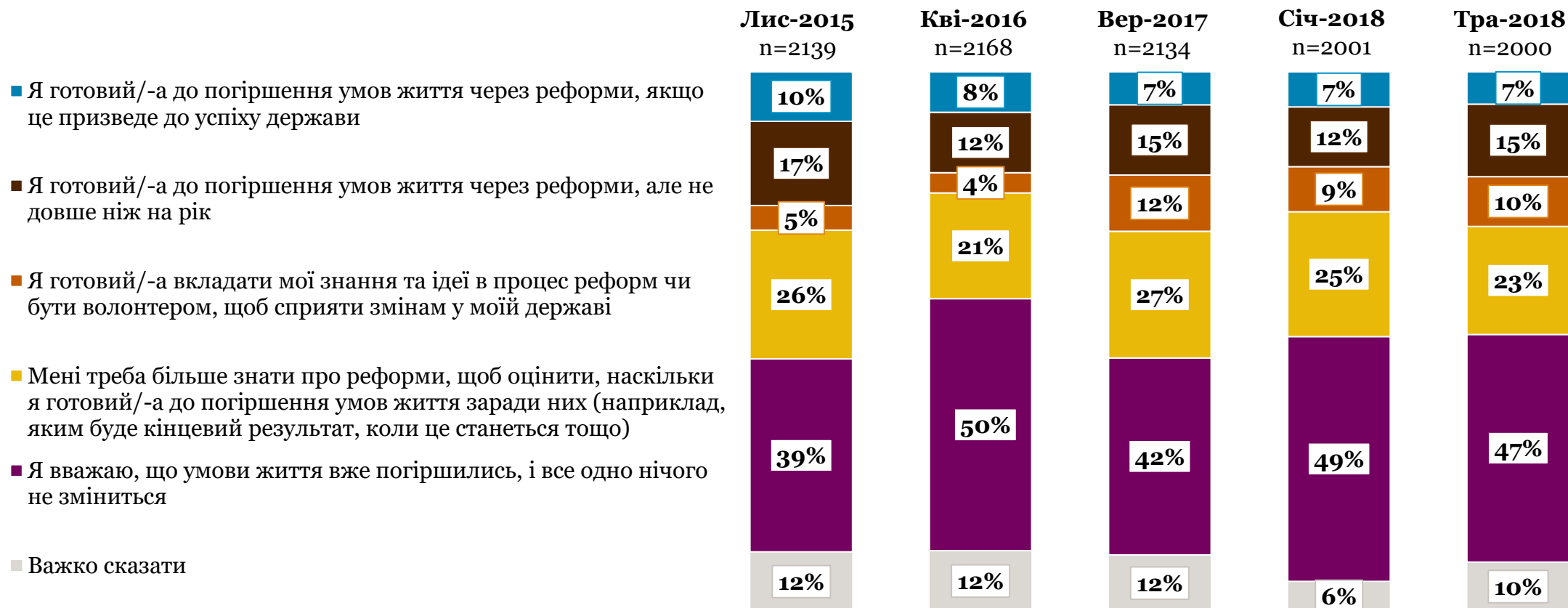
Відносна більшість опитаних вказує на збільшення сімейного достатку, позитивні темпи зростання економіки країни та здатність отримувати якісні послуги від держави як ознаки незворотності позитивних змін в Україні. Для кожного четвертого ознакою незворотності позитивних змін в Україні буде ситуація, коли корумповані високопосадовці понесуть відповідальність за свої протиправні дії

В8. Що, на Вашу думку, може бути першою ознакою незворотності позитивних змін в Україні?

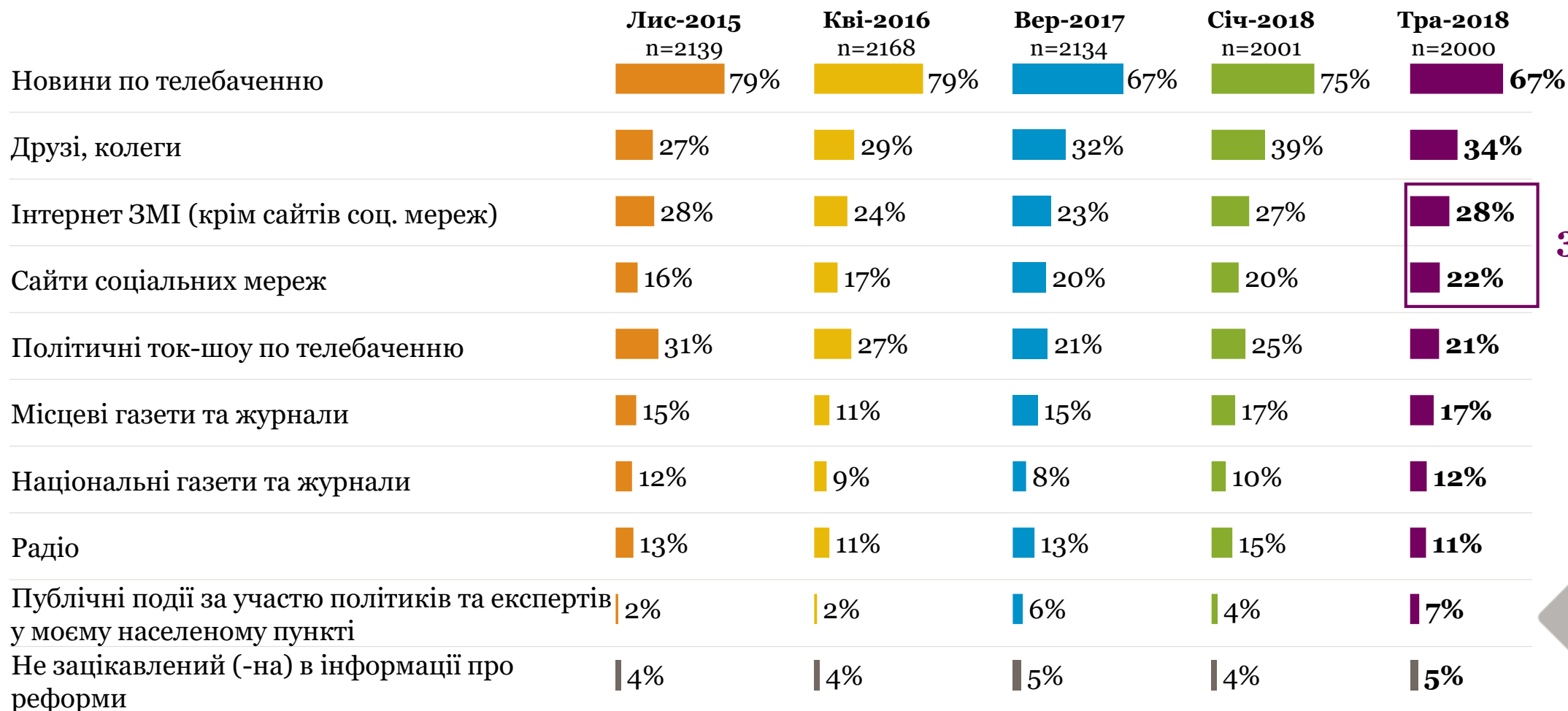
Частка громадян, які готові до погіршення умов життя через реформи, стабілізувалася приблизно на 7%, тоді як частка тих, хто вважає, що умови життя вже достатньо погіршилися, досягла піку (50%) у квітні 2016 року і з того часу коливається

В9. З яким з даних тверджень Ви найбільше погоджуєтесь?

Більшість населення продовжує отримувати інформацію про реформи в країні з ТБ новин, кожен третій – від друзів та колег. 38% отримує таку інформацію з Інтернет ЗМІ та сайтів соціальних мереж

В10. Звідки Ви отримуєте інформацію про реформи в країні?

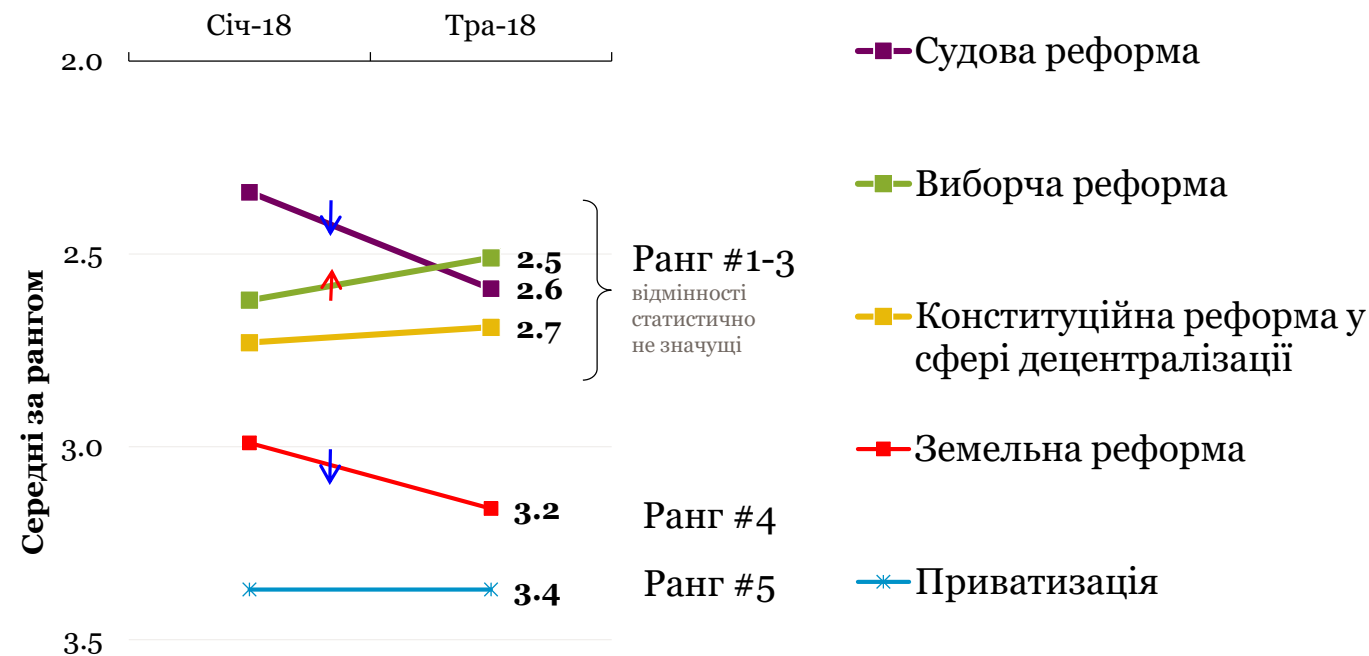
38%

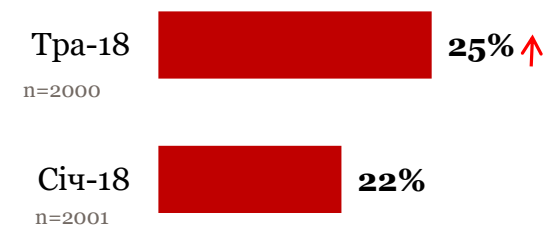
З п'ятьох наведених реформ три найбільш пріоритетні для населення – виборча, судова (у тому числі антикорупційний суд) та конституційна реформа. Земельна реформа та приватизація не є настільки нагальними. Частка тих, хто виступає проти реформ, на травень 2018 року зросла і складає чверть (25%) серед всього населення.

В10. Які з реформ мають бути втілені щонайшвидше – до наступних парламентських виборів 2019 року? Будь ласка, проранжуйте їх за важливістю, де 1 означає «має бути прийнята щонайшвидше», а 5 – «має бути прийнята після чотирьох інших реформ».

1 – має бути прийнята щонайшвидше

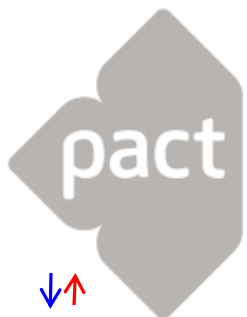

Проти всіх цих п'яти реформ

5 – має бути прийнята після чотирьох інших реформ

статистично значуща відмінність з вірогідністю 95%

На думку опитаниї, децентралізація – найбільш успішна реформа. За нею за успішністю йдуть медична та пенсійна реформа. Однак 44% українців не можуть назвати успішні реформи

В11. Оберіть три напрямки з найбільшим прогресом у реформуванні, починаючи з березня 2014-го року, серед наступних

Люди вважають, що корупція, війна та олігархи є найбільшими перешкодами для проведення реформ в Україні, але частки таких відповідей дещо зменшились у травні 2018 року

В12. На Вашу думку, із зазначених нижче перешкод для подальшого прогресу втілення реформ в Україні які три є на сьогодні найбільшими?

В13. Якби вибори до Верховної Ради відбулися на наступних вихідних, за яку партію з цього списку ви б проголосували? (партії, які набрали щонайменше 2% від відповідей)

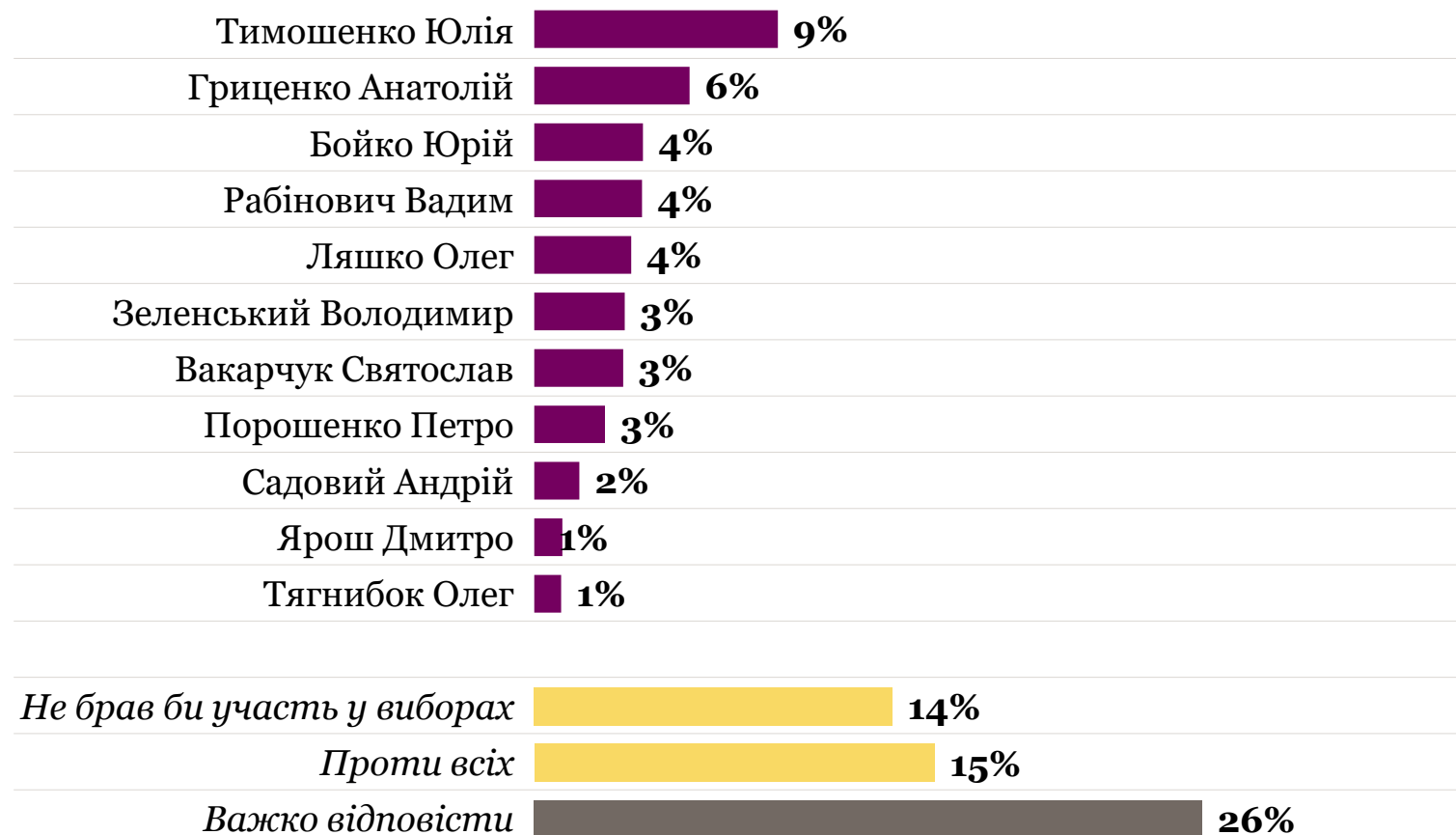
	Кві-16 n=2168	Вер-17 n=2134	Чер-18 n=2001	Тра-18 n=2000
ВО «Батьківщина»	11%	8%	8%	9%
Громадянська позиція	3%	3%	3%	5%
Партія «Опозиційний блок»	8%	5%	5%	5%
Партія «За життя»		5%	5%	4%
Радикальна партія Олега Ляшко	6%	4%	3%	4%
Об'єднання «Самопоміч»	9%	4%	4%	3%
Блок Петра Порошенка «Солідарність»	3%	2%	3%	3%
Об'єднання партій «Свобода», «Правий сектор», та «Національний корпус» *	1%	3%	2%	2%
Партія «УКРОП»	1%	2%	2%	2%
Не піду на вибори	15%	16%	14%	14%
Проти всіх**		17%	16%	15%
Відмова**		4%	4%	5%
Важко сказати	35%	20%	24%	22%

*в 2016: партія 'Правий сектор'

** Альтернативи "Проти всіх" та "Відмова" не були надані в 2016

В14. Якби вибори президента України відбулись на наступних вихідних, за кого із представлених кандидатів Ви б проголосували?
(кандидати, які набрали щонайменше 1% від відповідей)

Травень-2018
n=2000

Більшість населення (60%) підтримує створення Антикорупційного суду, однак кожен п'ятий – не підтримує або не може відповісти на це питання. Серед шести цільових областей рівень підтримки є найнижчим у Харківській області та найвищим у Сумській області.

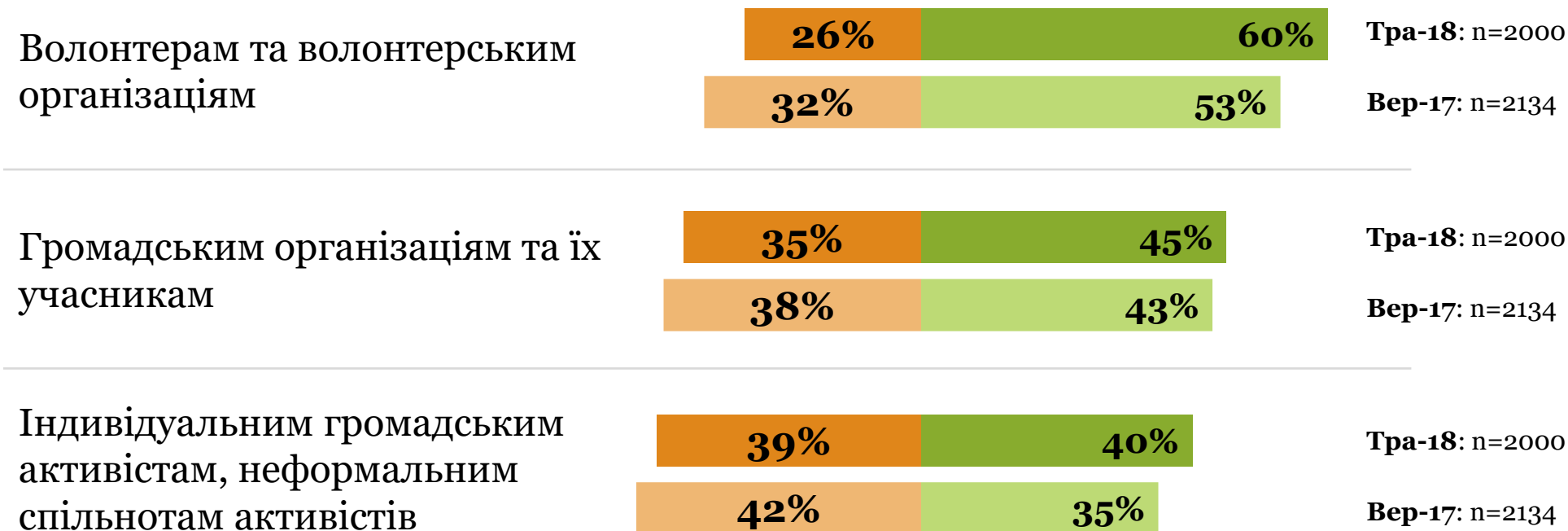
В15. Чи підтримуєте Ви створення Антикорупційного Суду?

Загалом, довіра до волонтерів, громадських організацій та активістів зростає. На думку опитаних, волонтери заслуговують більше довіри, ніж громадські організації та окремі активісти.

В16. Наскільки Ви довіряєте ...?

■ ■ Зовсім не довіряю/ Радше не довіряю ■ ■ Повністю довіряю / Радше довіряю

Більше половини тих, хто довіряє волонтерам та волонтерським організаціям, вірять, що вони зможуть вирішити проблеми, які існують, допомогти людям

В17.1 Оберіть одне з тверджень, яке найкращим чином описує те, чому Ви довіряєте... Волонтерів та волонтерські організації? (серед тих, хто повністю/радше довіряє їм)

Я особисто знаю таких людей / такі організації тому довіряю

■ Травень 2018, n=1200

■ Вересень 2017, n=1135

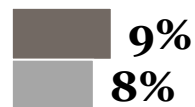
Я добре поінформований / -на про їхню діяльність та бачу ефективність їхньої роботи

Я вірю, що вони зможуть вирішити проблеми, які існують, допомогти людям

Важко відповісти

39% вважають, що волонтери та волонтерські організації допомагають нужденним, а 28% - що вони небайдужі до стану справ у країні та/або населеному пункті

В18.1. Серед запропонованих позицій оберіть ті, які найкраще описують ... Волонтерів та волонтерські організації?

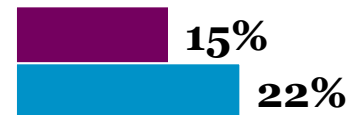
Більше половини тих, хто довіряє НДО, вірять, що вони зможуть вирішити проблеми, які існують, і допомогти людям.

В17.2. Оберіть одне з тверджень, яке найкращим чином описує те, чому ви довіряєте ... Громадським організаціям та їх учасникам? *(серед тих, хто повністю/радіше довіряє їм)*

Я особисто знаю таких людей / такі організації
тому довіряю

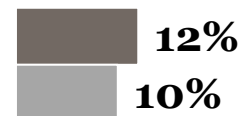
Я добре поінформований / -на про їхню
діяльність та бачу ефективність їхньої роботи

Я вірю, що вони зможуть вирішити проблеми, які
існують, допомогти людям

Важко відповісти

Кожен п'ятий вважає, що НДО дбають про стан справ у країні або населеному пункті, 20% - що вони допомагають нужденним, та 17% - що це прояв громадянської позиції. Значно зросла частка тих, хто вважає, що вони імітують діяльність або зайнятість (до 14%)

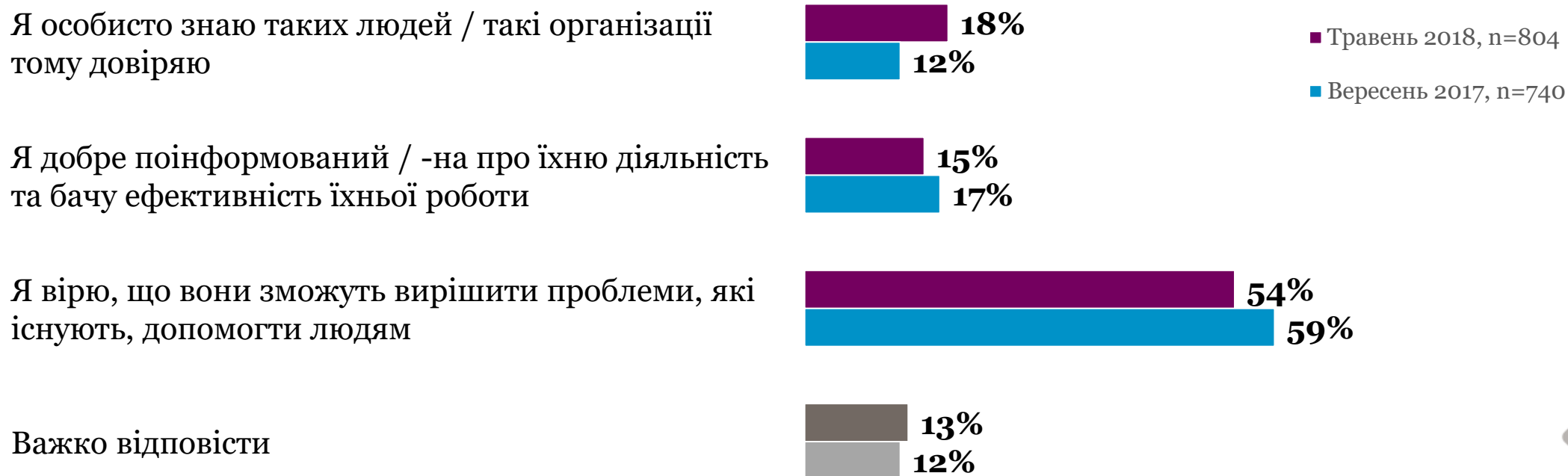
В18.2. Серед запропонованих позицій оберіть ті, які найкраще описують ... Громадські організації та їх учасників?

	Вересень 2017 n=2134	Травень 2018 n=2000
Небайдужість до стану справ у країні та/або населеному пункті	 21%	 20%
Допомога нужденним	 19%	 20%
Прояв громадянської позиції	 18%	 17%
Імітування діяльності, зайнятості	 10%	 14%
Шлях в політику	 14%	 13%
Обов'язок перед суспільством	 11%	 11%
Бажання стати відомим	 8%	 10%
Особисте збагачення	 9%	 10%
Відмивання грошей	 11%	 10%
Впровадження реальних змін у країні та/або населеному пункті	 11%	 8%
Контроль державних інституцій	 8%	 7%
Боротьба з корупцією	 8%	 6%
Важко сказати	 18%	 17%

Більше половини тих, хто довіряє окремим громадським активістам та неформальним спільнотам активістів, як правило, вірять, що вони зможуть вирішити проблеми, які існують, допомогти людям.

В17.3. Оберіть одне з тверджень, яке найкращим чином описує те, чому Ви довіряєте... Індивідуальним громадським активістам, неформальним спільнотам активістів? (% серед тих, хто повністю/радіше довіряє їм)

Майже кожен п'ятий (18%) асоціює окремих громадських активістів та неформальні спільноти активістів із проявом громадянської позиції чи шляхом в політику. Майже така ж частка вважає, що вони допомагають нужденним – і вона зросла з вересня 2017 року, як і частка тих, хто вважає, що вони «бажають стати відомими»

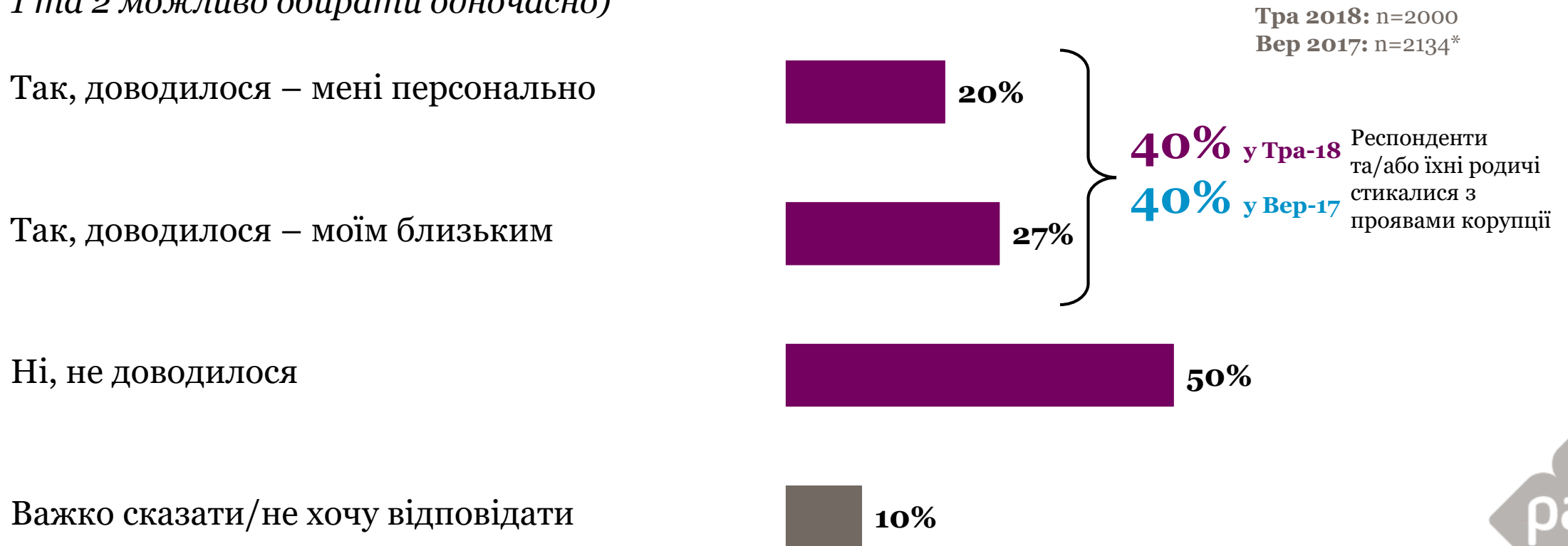
В18.3. Серед запропонованих позицій оберіть ті, які найкраще описують... Індивідуальних громадських активістів, неформальні спільноти активістів?

Кожен п'ятий (20%) повідомив, що особисто безпосередньо стикався з проявами корупції протягом останнього року. Ще 27% повідомили, що члени їх родин стикалися з цим

В19. Чи доводилося Вам або Вашим близьким безпосередньо стикатися із проявами корупції (хабар, здирництво, кумівство, тощо) протягом останніх 12 місяців? (відповіді 1 та 2 можливо обирати одночасно)

Це питання мало лише один можливий варіант відповіді до останньої хвили опитування у травні 2018.

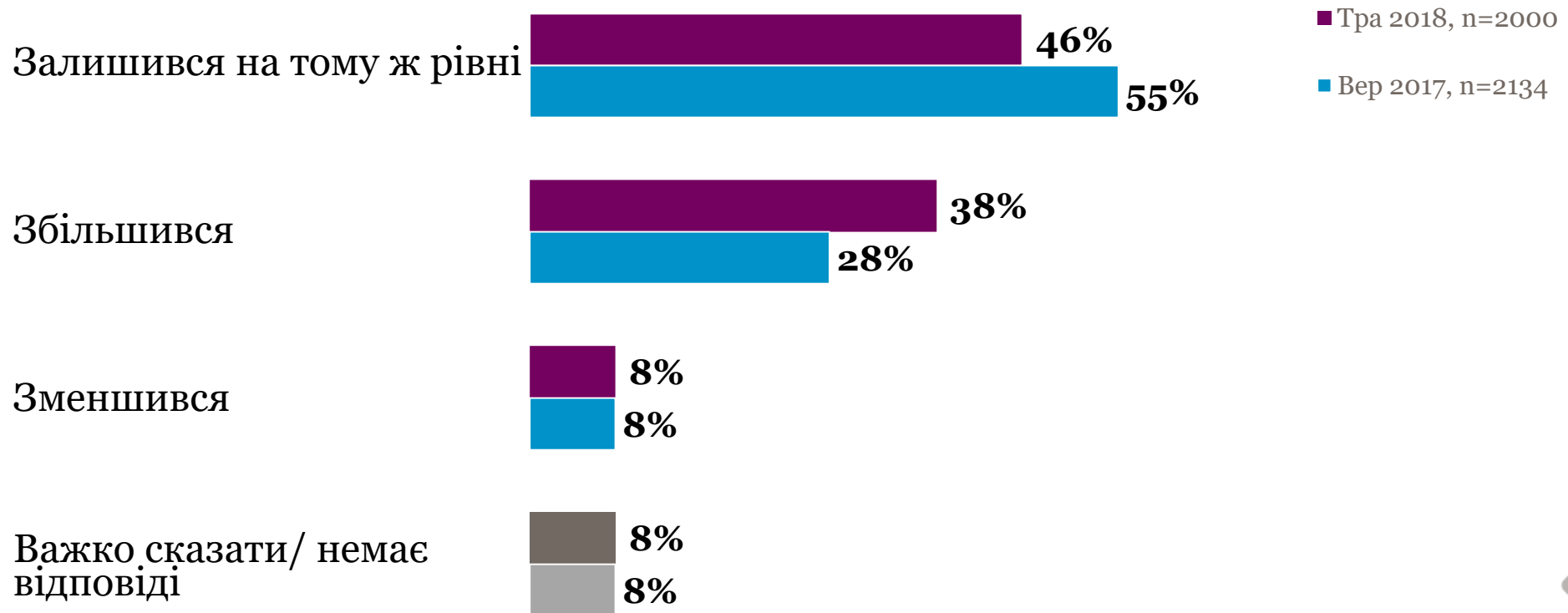
Майже половина населення (47%) не може визначити державний орган, який прагне подолати корупцію, і ця частка зросла з 42% у січні 2018 року.

В20. На Вашу думку, які державні органи дійсно бажають подолати корупцію? (для державних органів, які набрали більше 4%)

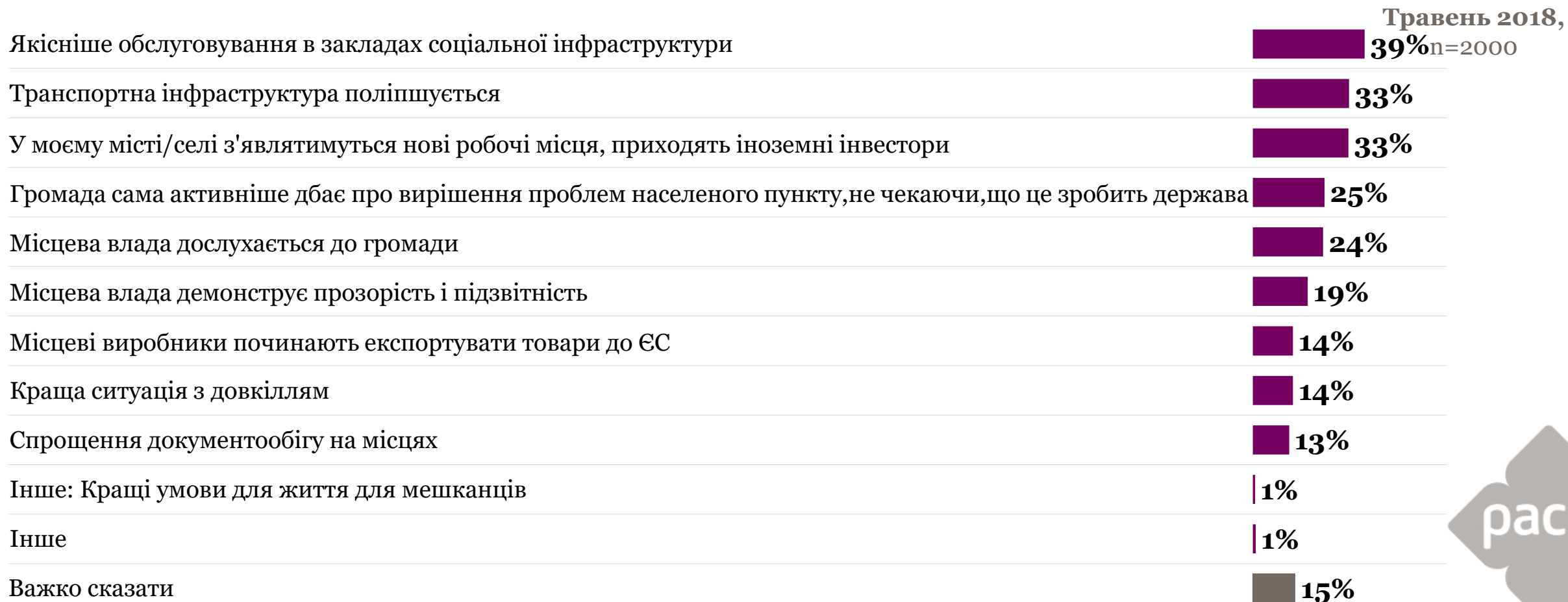
Більша частка опитаних у травні 2018 року (38%), ніж у вересні 2017 року (28%), вважає, що рівень корупції збільшився протягом останніх 12 місяців; тоді як з 55% до 46% зменшилась частка тих, хто вважає, що він залишився на тому ж рівні

В21. Як Ви вважаєте, рівень корупції зменшився, збільшився чи залишився на тому ж рівні в останні 12 місяців?

Ознакою європейської інтеграції хочуть бачити поліпшення соціальної (39%) та транспортної (33%) інфраструктури, а також створення нових робочих місць у своїх населених пунктах (33%).

В22. Що для вас є чи буде ознакою того, що європейська інтеграція відбувається у вашій області?

Основними перешкодами для європейської інтеграції на місцевому рівні українці вважають хабарництво місцевих чиновників (37%), недостатність коштів (37%) та некомпетентність / опір місцевої влади (29%). Далі йдуть пасивність громадськості (26%) та нерозуміння сутності євроінтеграційних реформ (25%)

В23. Що становить перешкоду європейській інтеграції у Вашій області? Оберіть три ключові перешкоди

Половина опитаних (51%) хоче більшого зближення між Україною та ЄС: 21% - за вільну торгівлю без жодних обмежень, 30% - за повне членство. 14% виступають проти будь-якого зближення з ЄС.

В24. Який ступінь зближення України з Євросоюзом Вас влаштував би?

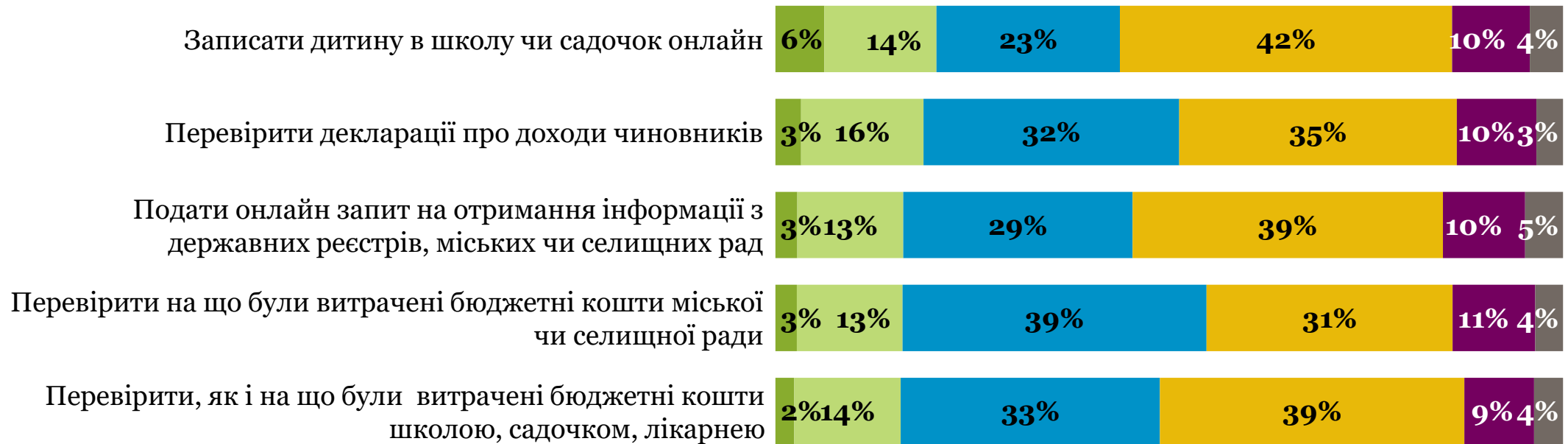
Травень 2018,
n=2000

Люди найбільше обізнані та використовують онлайн-реєстрацію до школи або садочку. Кожен п'ятий серед опитаних знає, як перевірити декларацію про доходи чиновників, але лише 3% серед всього населення це роблять. Найбільш цікаво для населення Перевірити на що було витрачено бюджетні кошти міської чи селищної ради, але про це найменш поінформовані.

В25. Чи знаєте Ви, яким чином можна зробити наступне, і чи робите це? (1/2)

Травень 2018, n=2000

■ Так, знаю і роблю це

■ Ні, не знаю, але було б цікаво дізнатися

■ Така можливість відсутня

■ Так, знаю, але не роблю цього

■ Ні, не знаю і не маю потреби дізнаватися

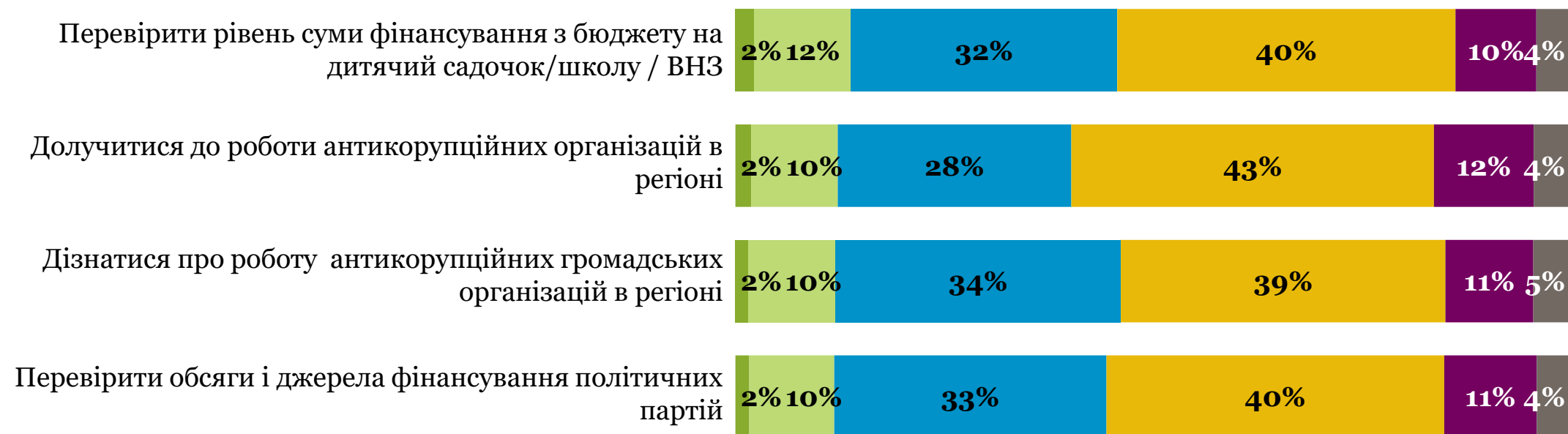
■ Важко сказати

Другою за зацікавленістю діяльністю є дізнатися про роботу місцевих антикорупційних організацій, але про це також мало поінформовані

В25. Чи знаєте Ви, яким чином можна зробити наступне, і чи робите це? (2/2)

Травень 2018, n=2000

■ Так, знаю і роблю це

■ Ні, не знаю, але було б цікаво дізнатися

■ Така можливість відсутня

■ Так, знаю, але не роблю цього

■ Ні, не знаю і не маю потреби дізнаватися

■ Важко сказати

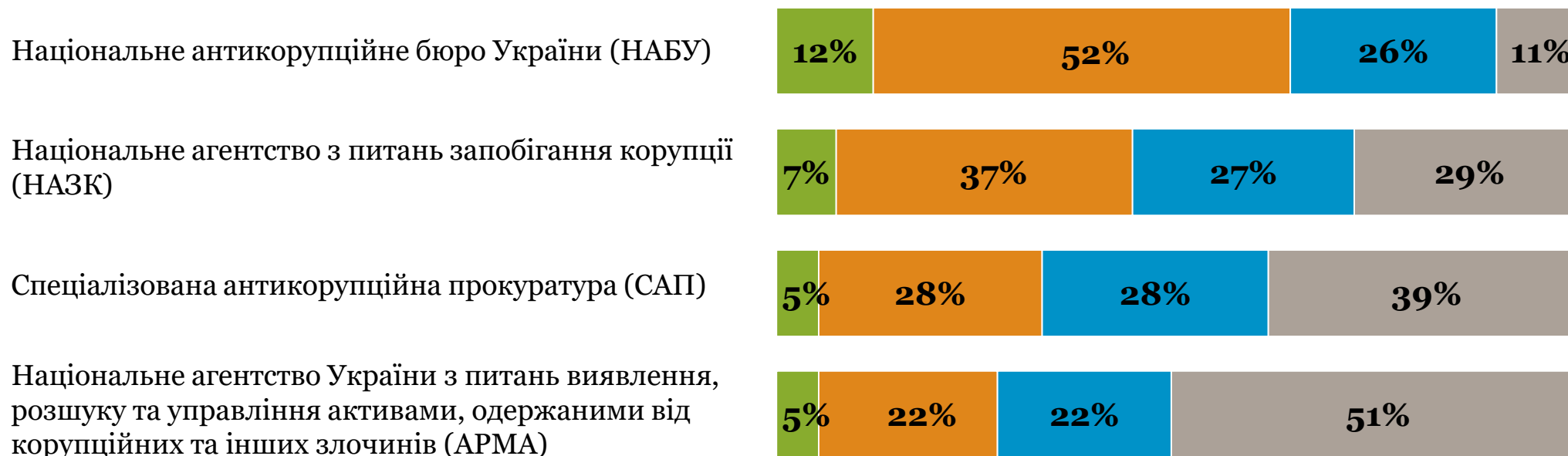

Більшість населення (64%) чули принаймні щось про діяльність НАБУ, 44% - про НАЗК, а от САП та АРМА значно менш відомі: про них чули 33% та 27%, відповідно

В26. Оцініть, будь ласка, наскільки Ви обізнані з діяльністю наступних антикорупційних органів – багато знаєте, щось чули, але не знаєте деталей, чули назву, але не знаєте про діяльність, або не чули про існування такого органу?

Травень 2018, n=2000

■ Багато знаєте про роботу цього органу

■ Щось чули про роботу органу, але не знаєте деталей

■ Чули назву, але не знаєте, чим займається цей орган

■ Не знаєте/ніколи не чули про такий орган

Більше половини опитаних (61%) схильні погоджуватися з тим, що вони якимось чином сплачують за всі державні послуги напряму чи через податки. Разом із тим чверть опитаних (27%) вважає, що послуги їм нічого не коштують

В27. З яким із тверджень Ви згодні більшою мірою?

Травень 2018,
n=2000

Усі послуги, які надають мені державні органи та служби, оплачуються мною або прямо, або через податки

Державні органи та служби надають мені деякі послуги безкоштовно

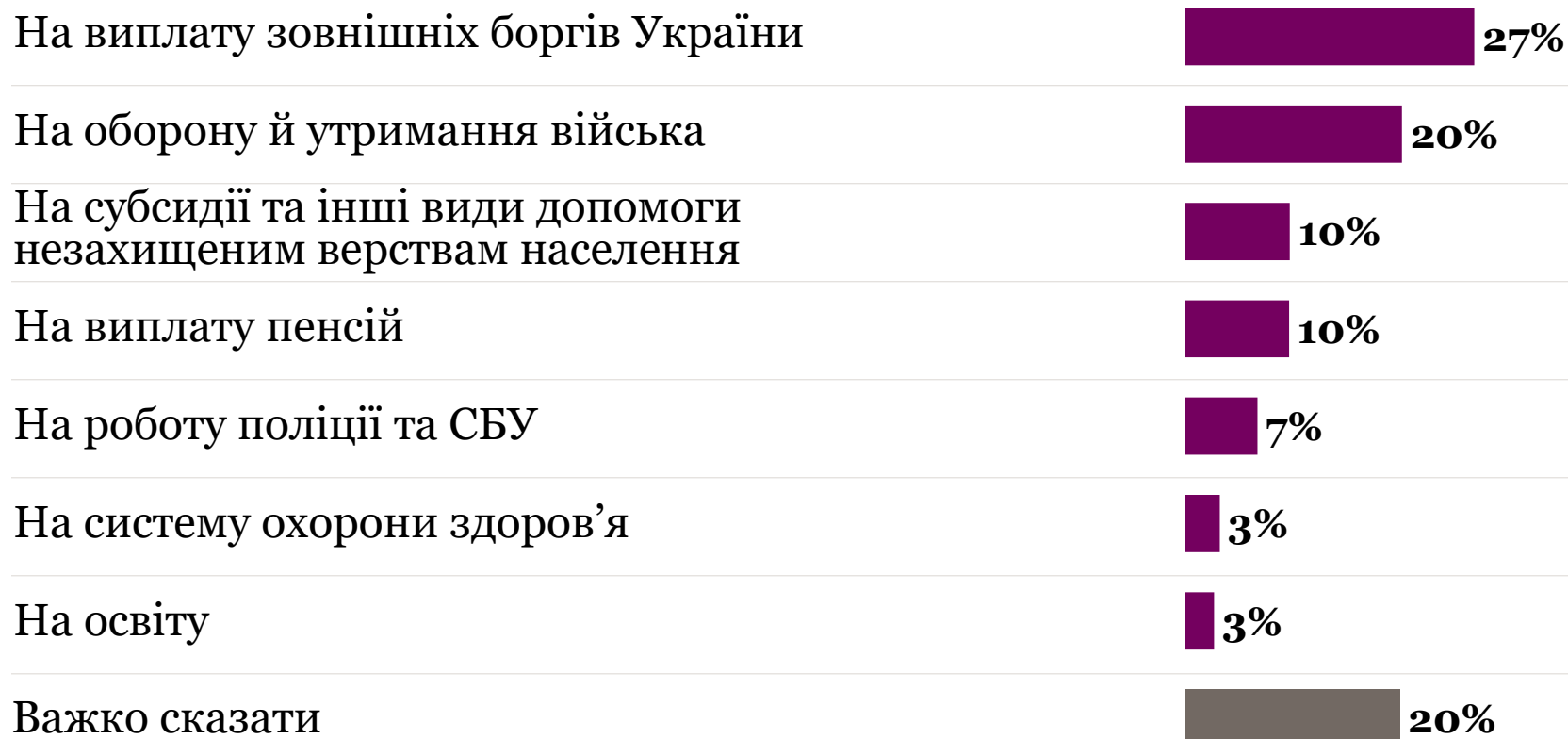
Важко сказати

Щодо витрат податків, найпопулярнішою (27%) є думка це те, що найбільша частка податків витрачається на виплату зовнішніх боргів України. Лише 10% вважають, що податки йдуть на виплату пенсій, ця думка посідає п'яте місце, а на освіту – 3%, і ця думка на останньому місці (#7).

В28. На Вашу думку, на що витрачається найбільша частка податків?

Травень 2018,
n=2000

Третина (31%) населення України вважає, що близько 25% від доходів українських працівників у вигляді податків іде на утримання держави.

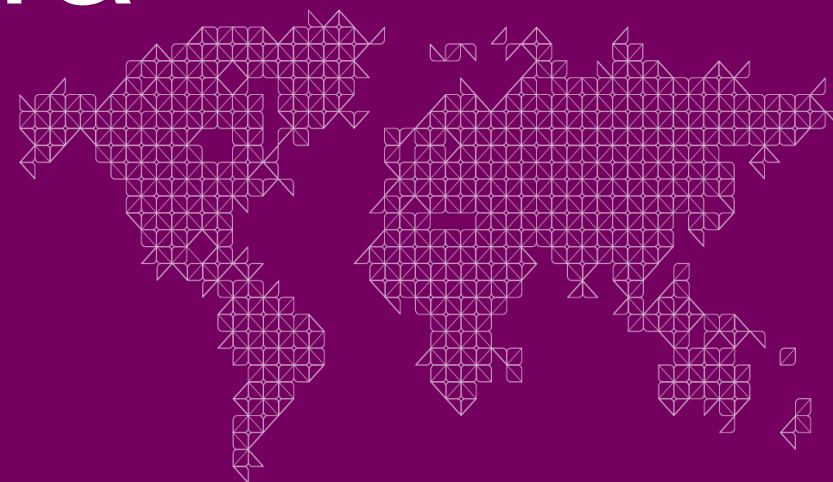
В29. Яку частку доходів українські працівники сплачують у вигляді податків (із заробітної плати, придбаних товарів і послуг) на утримання держави?

Травень 2018,
n=2000

Громадянська освіта

Громадянська грамотність

Щоб бути громадянсько освіченим, респондент повинен правильно відповісти щонайменше на 10 з 13 питань:

1. Який законодавчий документ містить формулювання основних прав українців? *(Конституція України)*
2. Які основні права і свободи є у Вас як у громадянина України? *(Життя, здоров'я, честь, гідність, недоторканність та безпека)*
3. Хто є єдиним джерелом державної влади та носієм суверенітету в Україні відповідно до Конституції України? *(Народ України)*
4. Кого у Конституції України визначено як "український народ"? *(Громадяни України всіх національностей)*
5. Які три гілки влади є в Україні? *(Виконавча, законодавча, судова)*
6. Хто має право приймати закони в Україні? *(Верховна Рада)*
7. Як формуються органи місцевого самоврядування? *(Обирається виборцями певних територій)*
8. Будь ласка, виберіть місцеві органи виконавчої влади зі списку *(Обласні, районні та місцеві адміністрації)*
9. Яка ставка податку на прибуток для фізичних осіб діє в Україні відповідно до законодавства? *(18%)*
10. Який орган влади ухвалює державний бюджет України? *(Верховна Рада)*
11. Який орган влади ухвалює місцевий бюджет вашої громади? *(Місцева рада (міська, селищна або сільська))*
12. Чи потрібно мати дозвіл місцевої влади на проведення мирних зборів або демонстрації? *(Ні)*
13. На яких підставах місцева адміністрація може заборонити проведення мітингу? *(Якщо це загрожує правам інших людей)*

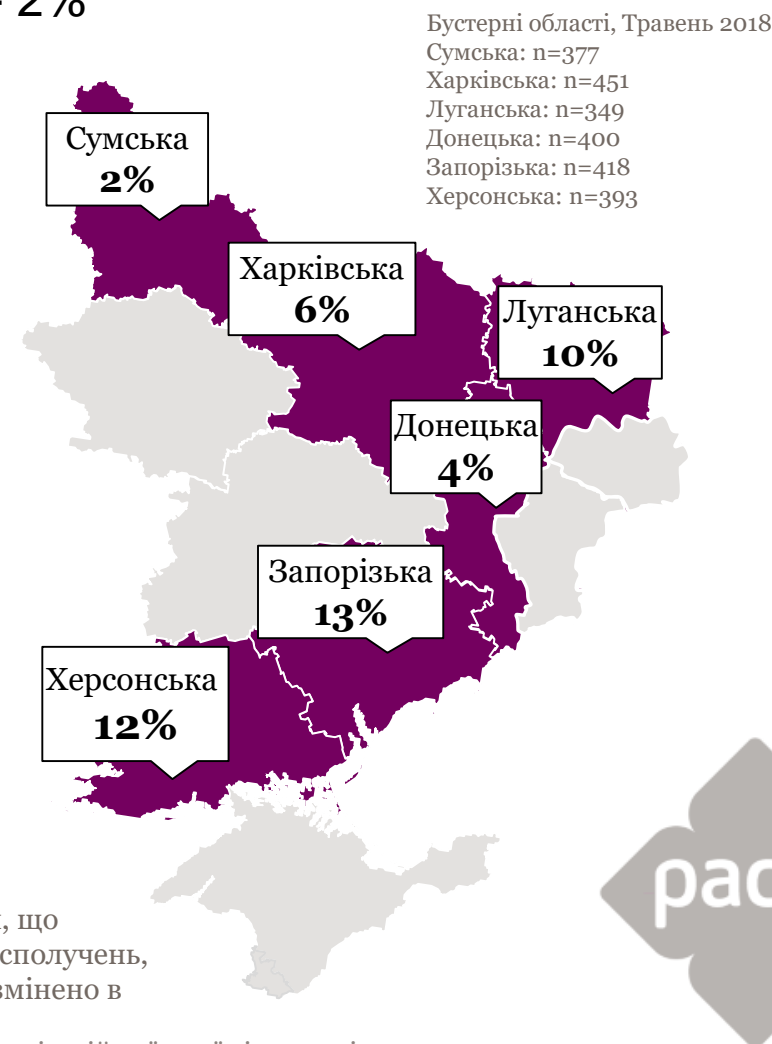
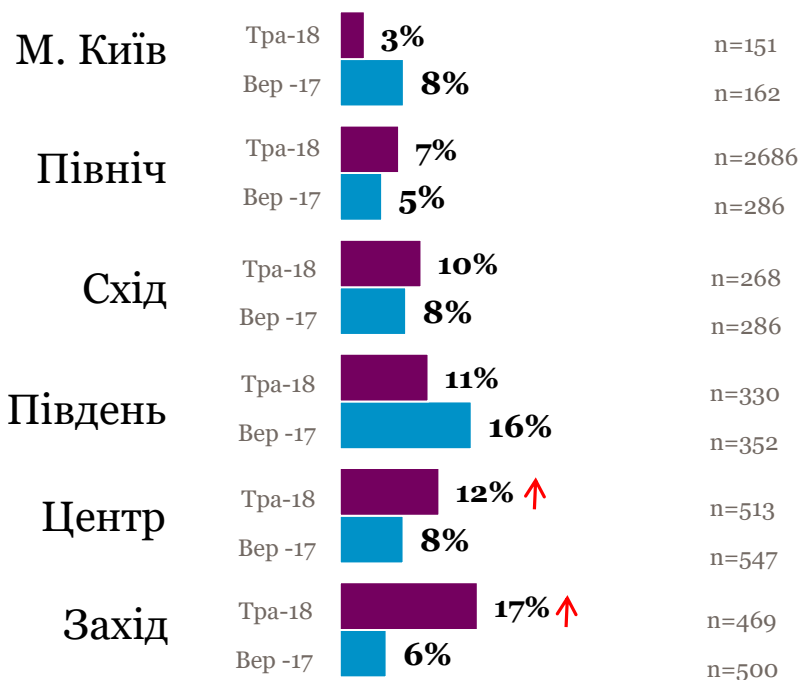

Загальна частка тих, кого можна вважати освіченим у громадянській сфері, складає 11%. Цей показник покращився з вересня 2017*, особливо у Центральному та Західному регіоні. Запорізька (13%) та Херсонська (12%) області найбільш освічені у громадянській сфері серед усіх цільових. Сумська область є найменш освіченою у цій сфері - 2%

Громадянська грамотність: за регіонами

Зміна є статистично значущою з ймовірністю 0,95 ↓↑

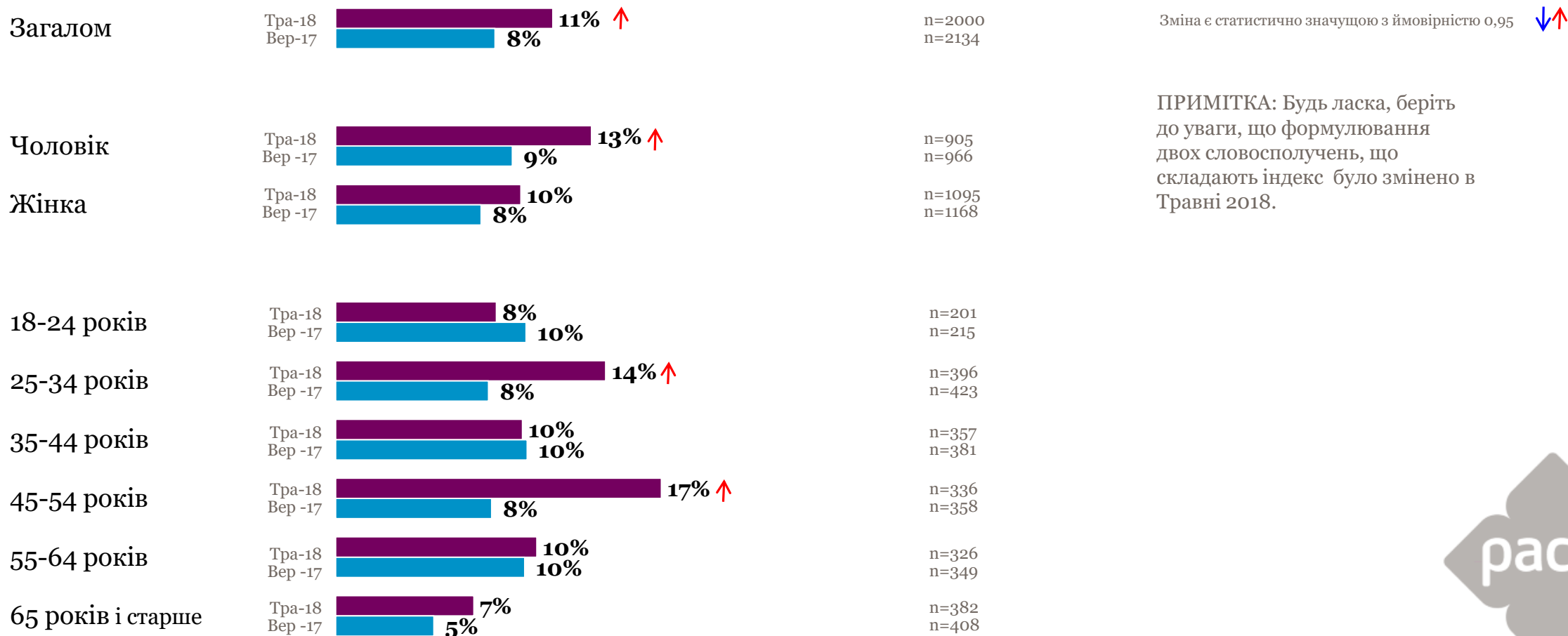

*Будь ласка, беріть до уваги, що формулювання трьох словосполучень, що складають індекс було змінено в Травні 2018.

Чоловіки є дещо більш освіченими у сфері громадянської грамотності, ніж жінки.
Люди віком 25-64 роки більше освічені у громадянській грамотності, ніж молодь (18-24 років) та люди старшого віку (65+ років).

Громадянська грамотність: за статтю та віковими групами

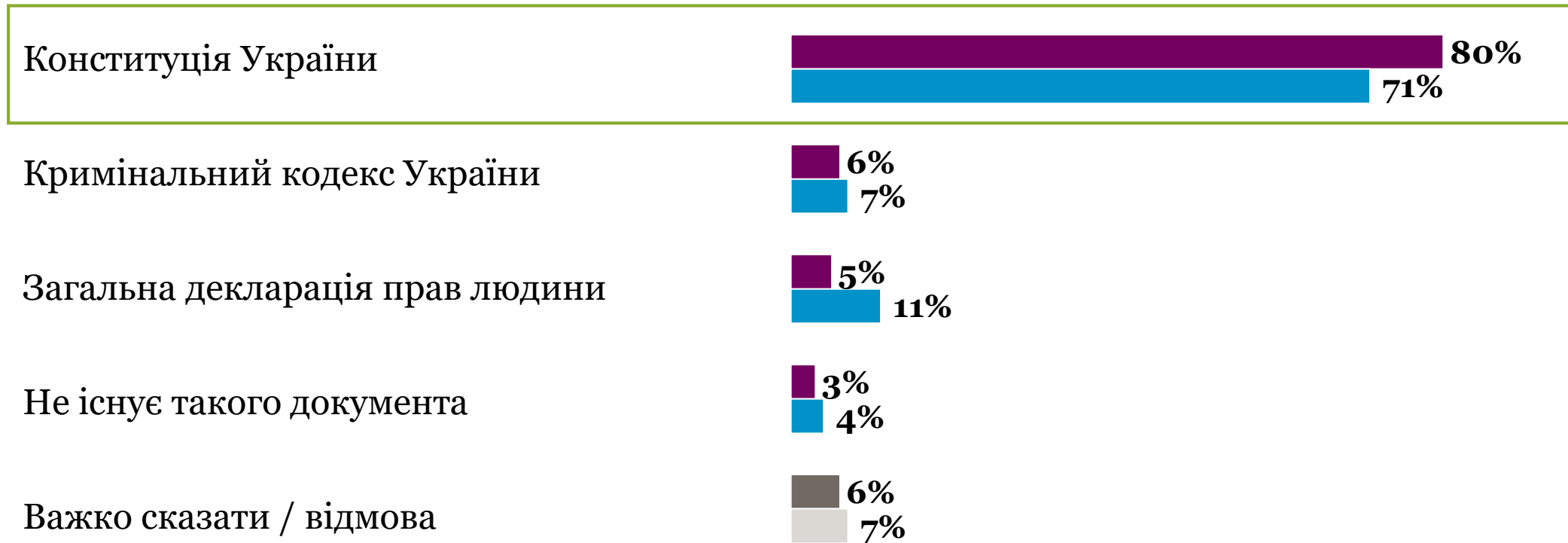

Більшість населення (80%) знає, що Конституція України містить формулювання основних прав українців.

С1. Який законодавчий документ містить формулювання основних прав українців?

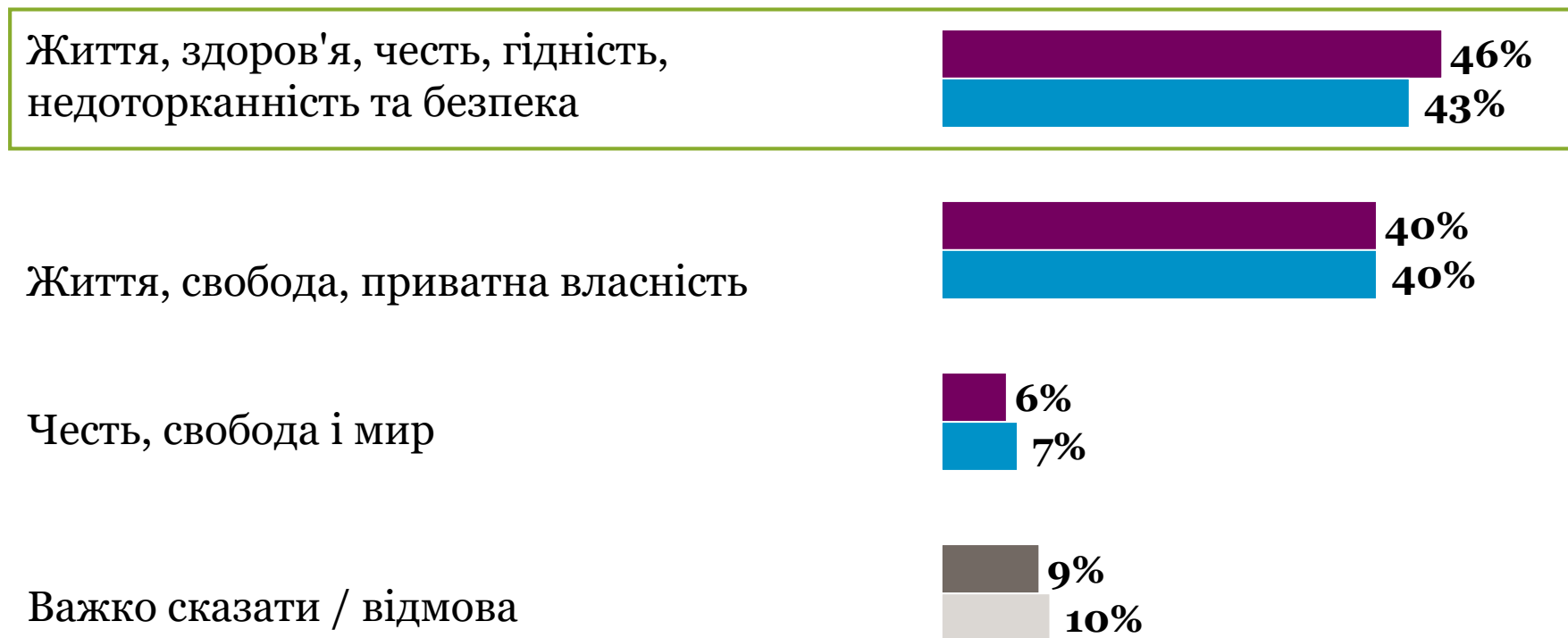
■ Тра 2018: n=2000

■ Вер 2017: n=2134

Майже половина населення (46%) знає про основні права і свободи, що вони мають як громадяни України, зокрема про право на «життя, здоров'я, честь, гідність, недоторканність та безпеку». 40% респондентів обрали фразу «життя, свобода, приватна власність».

С2. Які основні права і свободи є у Вас як у громадянина України?

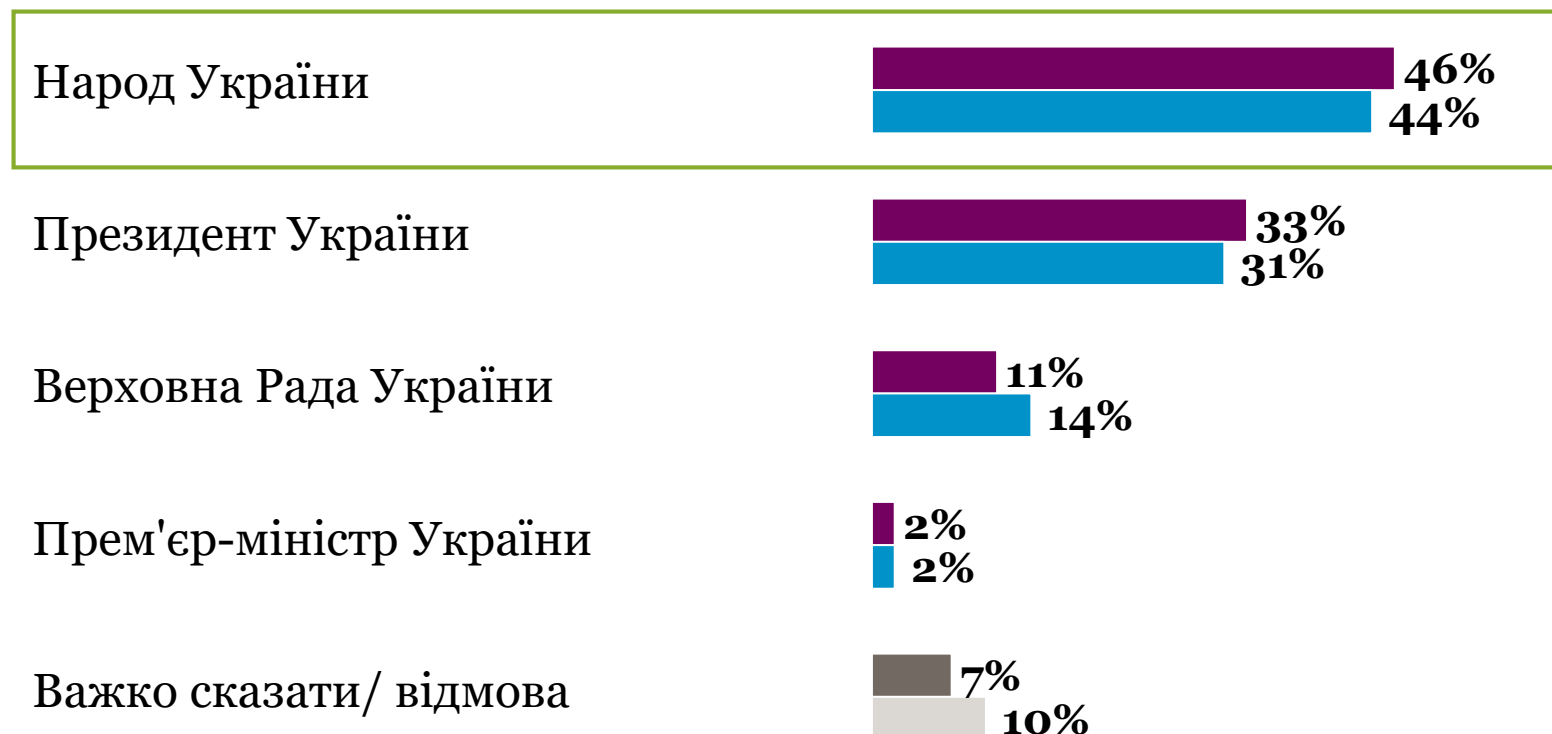
■ Тра 2018: n=2000

■ Вер 2017: n=2134

Приблизно половина населення (46%) знає, що народ є єдиним джерелом державної влади та носієм суверенітету в Україні. У той же час, третина (33%) вважає, що Президент є носієм суверенітету України.

С3. Хто є єдиним джерелом державної влади та носієм суверенітету в Україні відповідно до Конституції України?

■ Тра 2018: n=2000
■ Вер 2017: n=2134

Лише 35% населення знають, що відповідно до Конституції «український народ» визначається як «громадяни України всіх національностей». Майже така ж частка (34%) вважає, що український народ – це всі люди, які проживають в Україні на законних підставах.

С4. Кого у Конституції України визначено як «український народ»*?

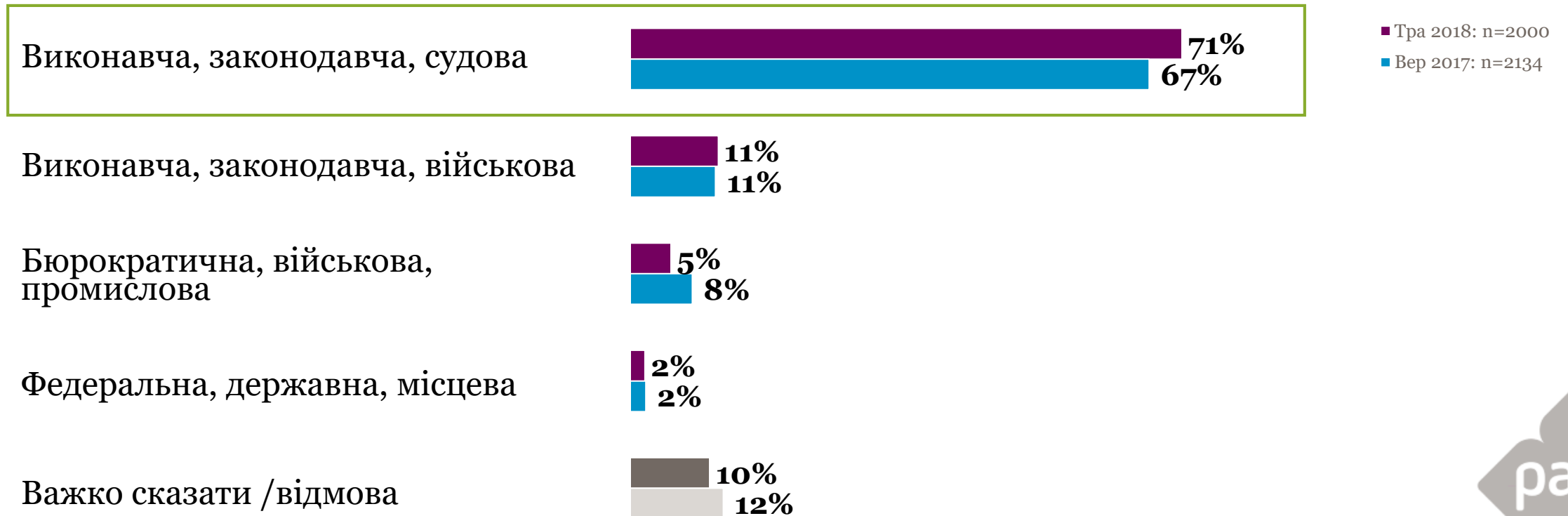
■ Тра 2018: n=2000
■ Вер 2017: n=2134

*У вересні 2017, було “українська нація” замість “український народ” в питанні. Це могло мати вплив на результат.

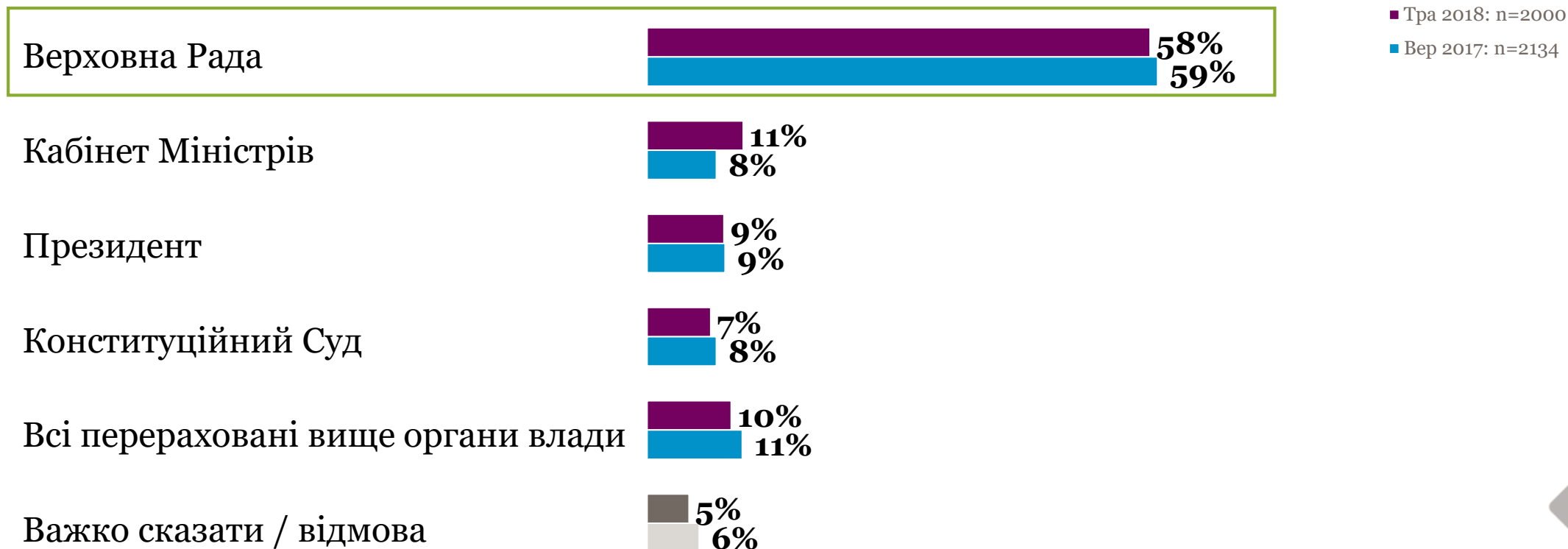
Переважає більшість (71%) знають, що в Україні є три гілки влади – виконавча, законодавча та судова. Кожен десятий (11%) вважає, що існує військова влада замість судової.

С5. Які три гілки влади є в Україні?

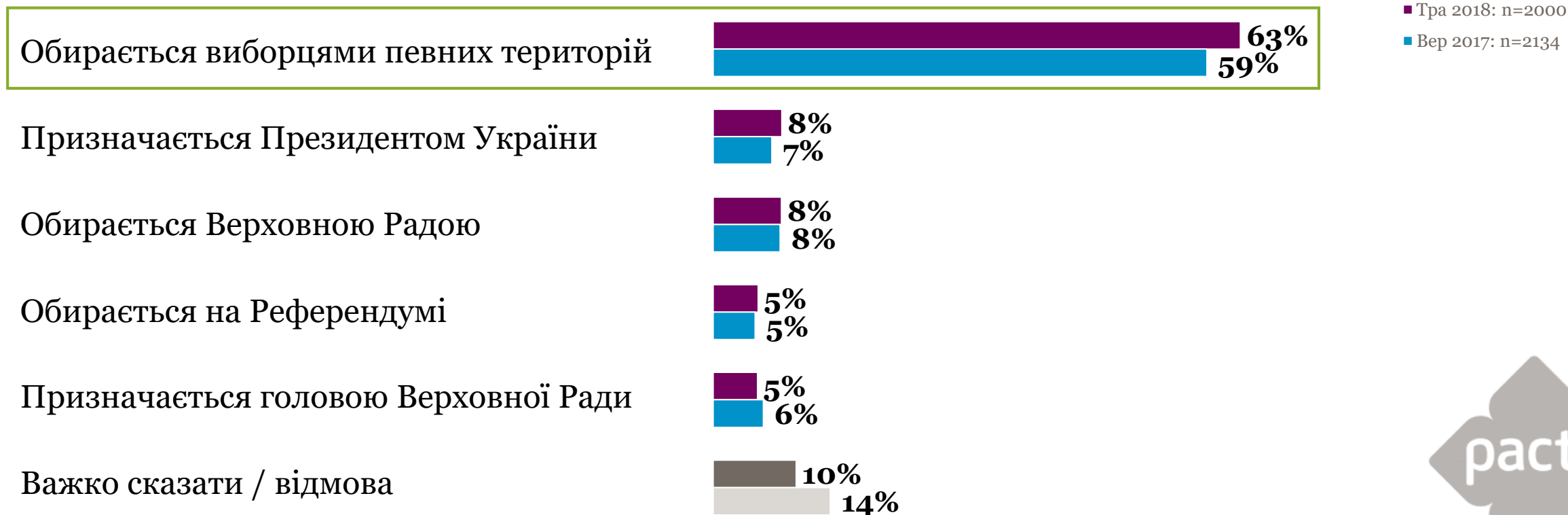
Більше половини опитаних (58%) знає, що в Україні право приймати закони має Верховна Рада

С15. Хто має право приймати закони в Україні?

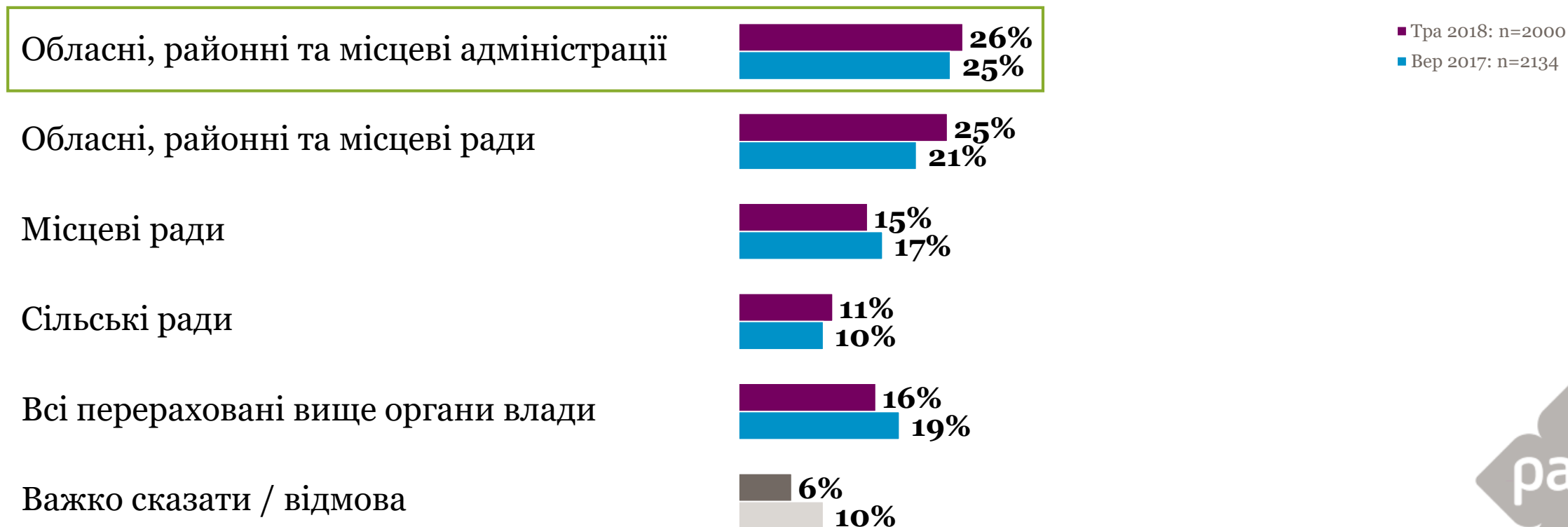
Майже дві третини населення знають про те, що органи місцевого самоврядування обираються виборцями певних територій

С16. Як формуються органи місцевого самоврядування?

Лише кожен четвертий (26%) знає, що місцеві органи виконавчої влади включають обласні, районні та місцеві адміністрації. Майже 67% вважають місцеві ради гілкою виконавчої влади.

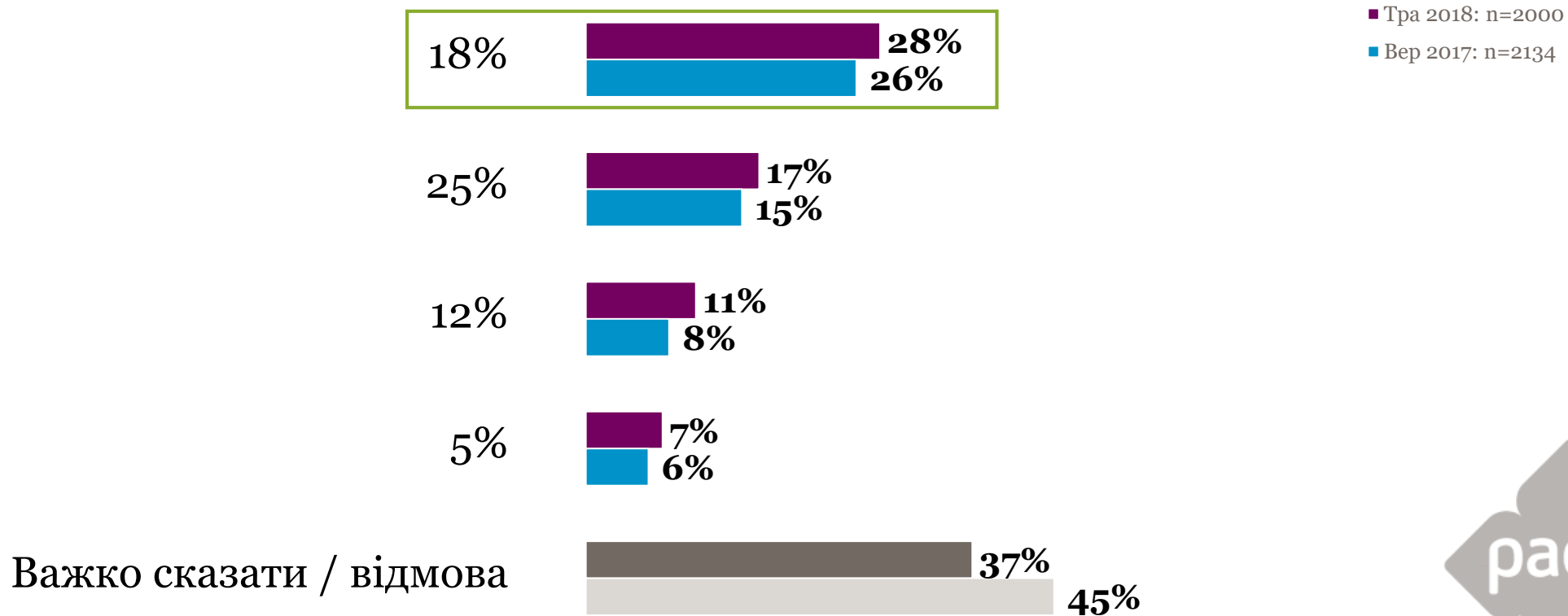
С17. Будь ласка, виберіть місцеві органи виконавчої влади зі списку:

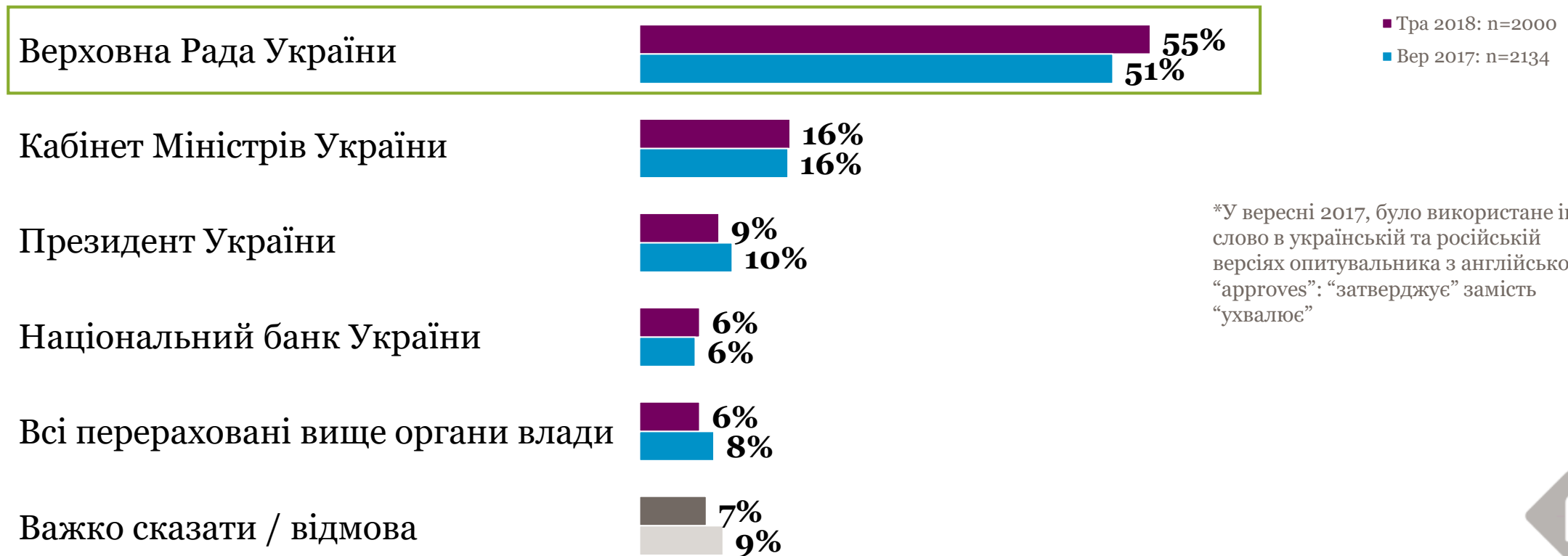
Третині (37%) було важко відповісти на запитання про ставку податку на прибуток для фізичних осіб, що є чинним в Україні відповідно до законодавства, а ще 35% дали неправильні відповіді. Лише 28% правильно зазначили ставку податку на прибуток для фізичних осіб.

С20. Яка ставка податку на прибуток для фізичних осіб діє в Україні відповідно до законодавства?

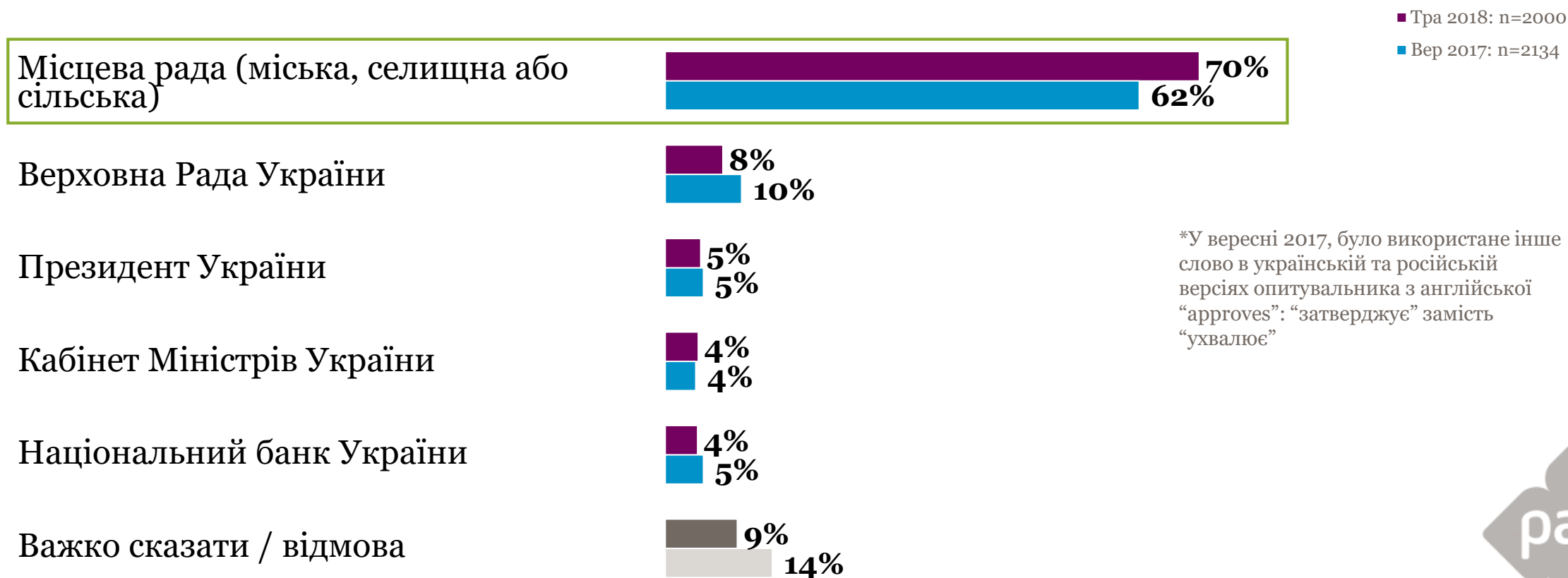
Більше половини населення (55%) знає, що Верховна Рада ухвалює державний бюджет України

С21. Який орган влади ухвалює державний бюджет України?

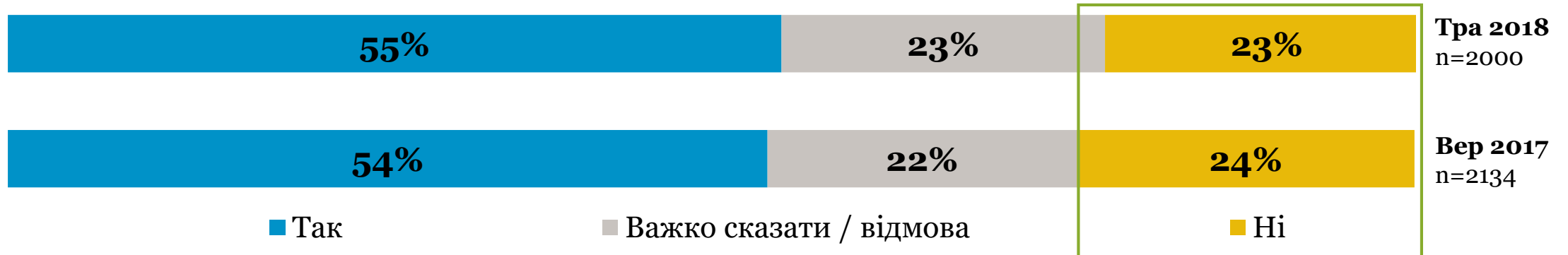
Дві третини населення знають, що місцева рада затверджує місцевий бюджет їхньої громади

С22. Який орган влади ухвалює місцевий бюджет вашої громади?

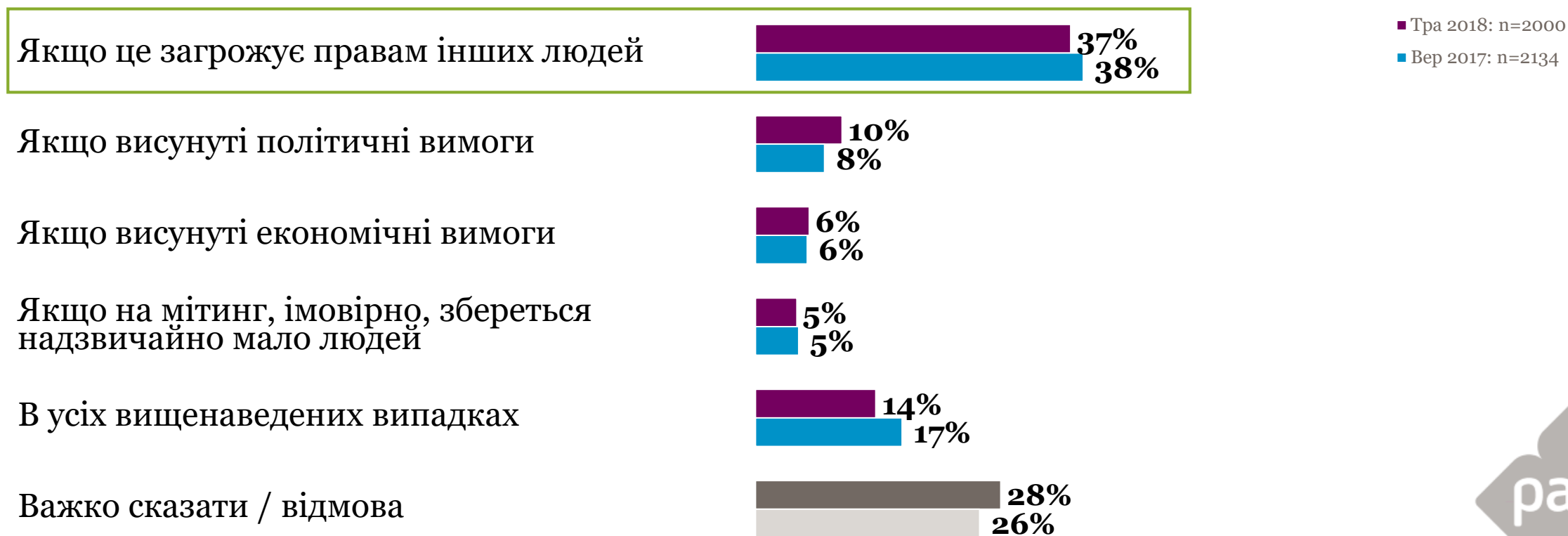
Половина опитаних (54%) вважає, що місцева влада має надавати дозвіл на проведення мирних зборів або демонстрацій; лише чверть знає, що це непотрібно.

С25. Чи потрібно мати дозвіл місцевої влади на проведення мирних зборів або демонстрації?

38% громадян думає, що проведення мітингу може бути заборонено, якщо це загрожує правам інших людей

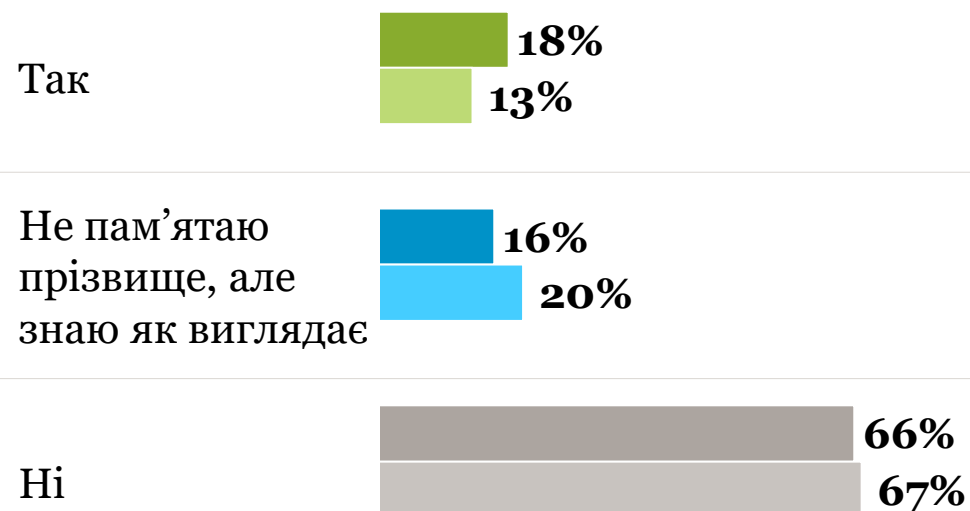
С24. На яких підставах місцева адміністрація може заборонити проведення мітингу?

Лише 18% громадян зазначили, що вони знають прізвище депутата, який представляє їх мажоритарний виборчий округ у Верховній Раді, та 11% - що вони знають прізвища депутата, що представляє їх мажоритарний виборчий округ у радах тої місцевості, де вони проживають.

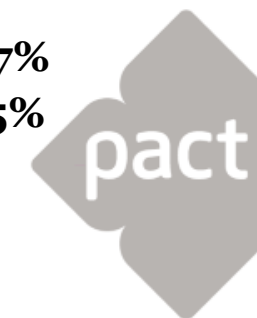
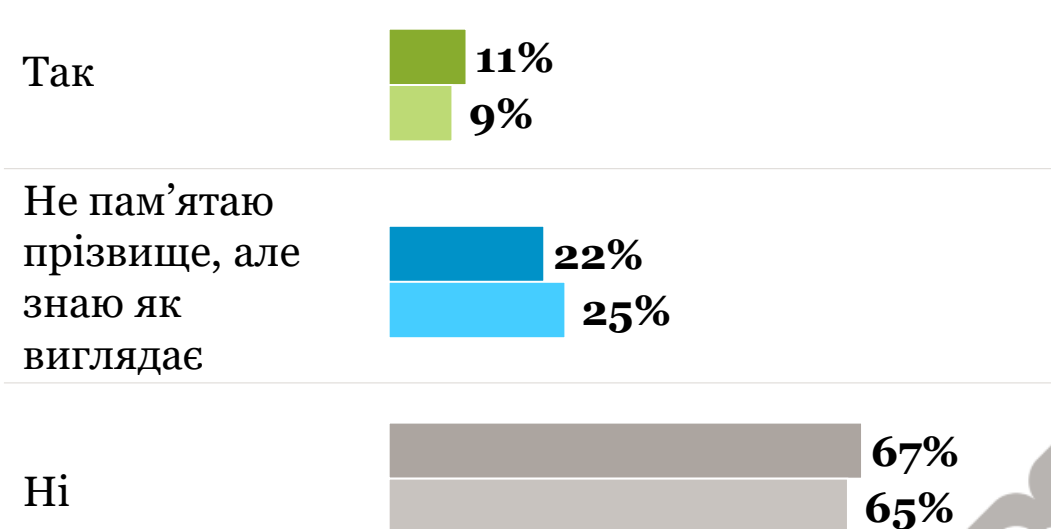
С18. Чи можете Ви назвати прізвище депутата, який представляє ваш мажоритарний виборчий округ у Верховній Раді?*

*95% серед тих, хто відповів “так” назвали їхнього депутата без підказки

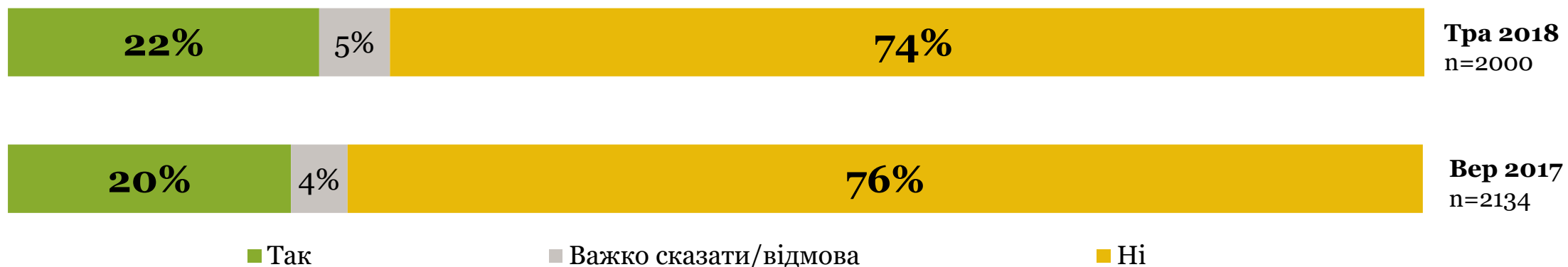
С19. Чи можете Ви назвати прізвища депутата/-тів, які представляють ваш мажоритарний виборчий округ у радах тої місцевості, де Ви проживаєте?

■ Тра 2018: n=2000
■ Вер 2017: n=2134

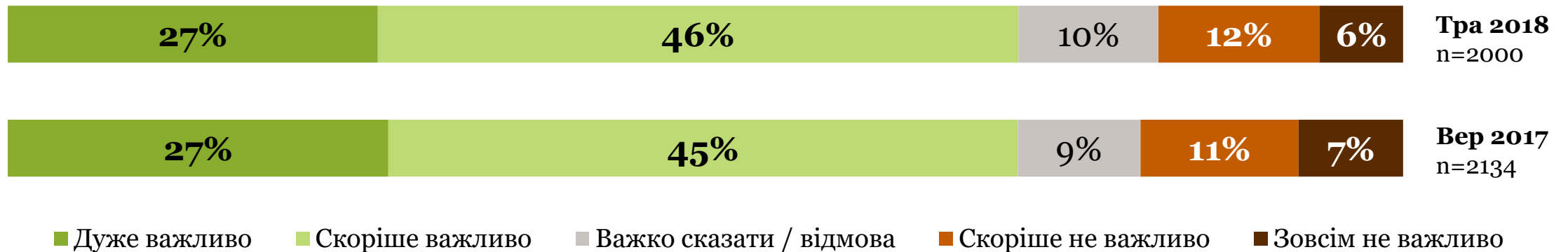
Переважній більшості населення (74%) ніколи не доводилося вивчати законодавство та юридичну інформацію, щоб захистити свої права. Кожному п'ятому (22%) доводилося це робити.

С6. Чи доводилося Вам коли-небудь вивчати законодавство та юридичну інформацію, щоб захистити свої права?

Більшість (73%) вірить, що для кожного громадянина сьогодні важливо бути обізнаним щодо цивільно-правової інформації.

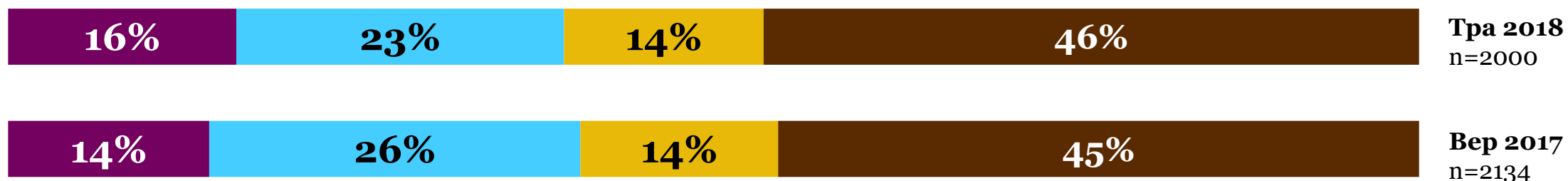
С7. Наскільки для кожного громадянина сьогодні важливо бути обізнаним щодо цивільно-правової інформації (знання законів, прав, обов'язків, здатності захищати права працівників тощо)?

Майже половина українців не вивчала та не бажає дізнатися що-небудь про громадянські права. 30% робили щось для отримання такої інформації, але половина з них не хоче продовжувати отримувати таку інформацію, тоді як інша половина (16% від населення загалом) зацікавлені в цьому. 23% українців не отримували таку інформацію, але хотіли б.

С8. Ви коли-небудь відвідували тематичні лекції, освітні програми або читали якусь спеціальну юридичну літературу для того, щоб дізнатися більше про цивільні права та / або навички?

- Так, і хотіли би продовжувати отримувати таку інформацію в майбутньому
- Ні, але хотіли б
- Так, але не хотіли би продовжувати отримувати таку інформацію
- Ні, і не хотіли б

Сфери, в яких опитані хотіли б стати більш обізнаними – це права людини, особисті податки, які вони сплачують як громадяни, та іноземні мови.

С9. Будь ласка, оберіть три сфери, в яких Ви б хотіли стати більш обізнаними?

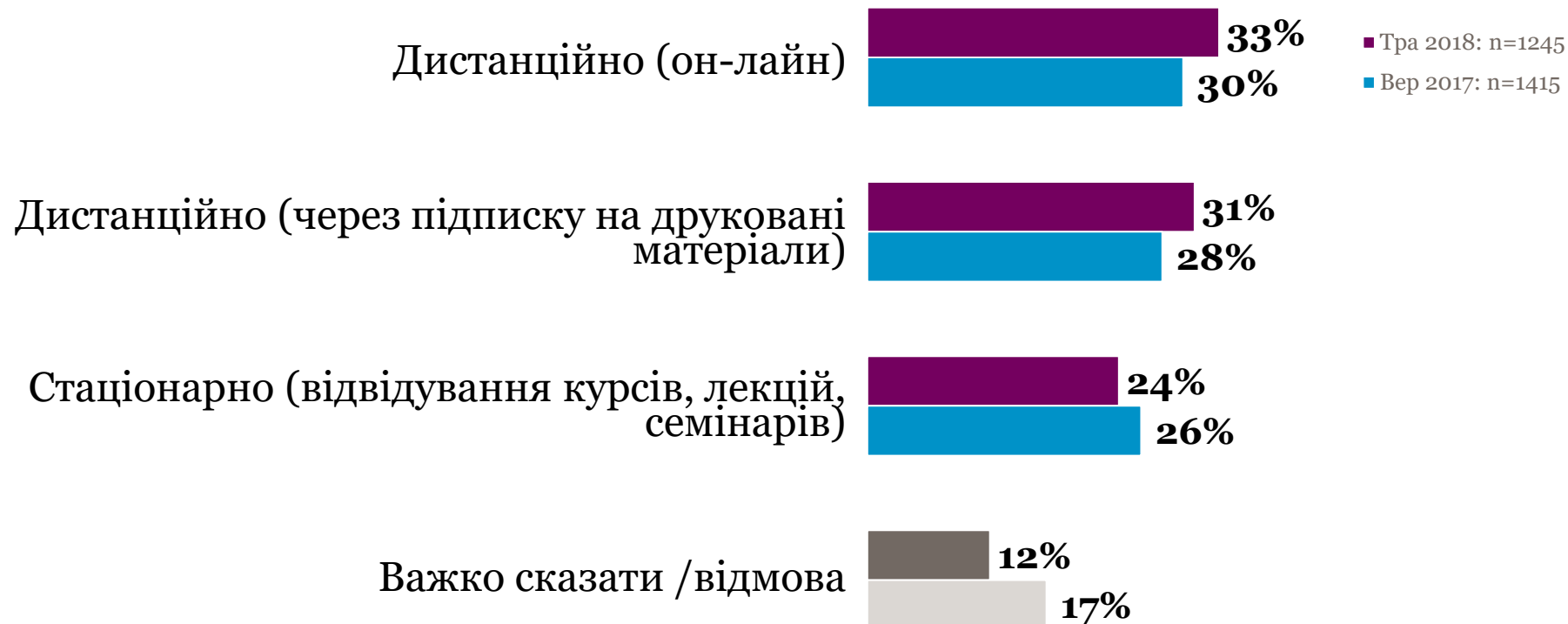
Кожен п'ятий (21%) найбільше хотів би розвинути такі практичні навички як здатність захищати свої права та інтереси.

С10. Будь ласка, виберіть 3 практичні навички з наведених у списку, які ви найбільше хотіли б розвинути, якби у Вас була така можливість?

Найбільш бажані дистанційні способи отримання інформації чи навчання навичкам включають онлайн, та через підписку на друковані матеріали (для 64%).

С11. Якому способу отримання інформації Ви би надали перевагу, щоб отримати таку інформацію чи навчитися новим навичкам? (серед тих, хто обрав хоча б одну з навичок чи сфер)

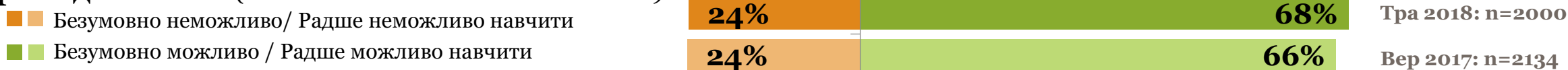
Серед тих, хто хотіли б дізнатися більше про одну зі сфер або набути навичок, кожен третій (34%) надає перевагу отриманню такої інформації з державних освітніх програм, курсів.

С12. Яким джерелам інформації Ви би надали перевагу, щоб отримати таку інформацію чи навчитися новим навичкам? (серед тих, хто обрав хоча б одну з навичок чи сфер)

Дві третини населення (68%) погоджуються, що особу можна навчити бути громадянином країни, і не обов'язково в ній народитися. Більшість вважає, що сім'я та школа мають керувати таким видом освіти.

С13. Як Ви вважаєте, людину треба навчити бути громадянином своєї країни, чи громадянин – це той, хто народився і отримав паспорт певної країни, і людину неможливо навчити як бути громадянином? (“Важко сказати” не показано)

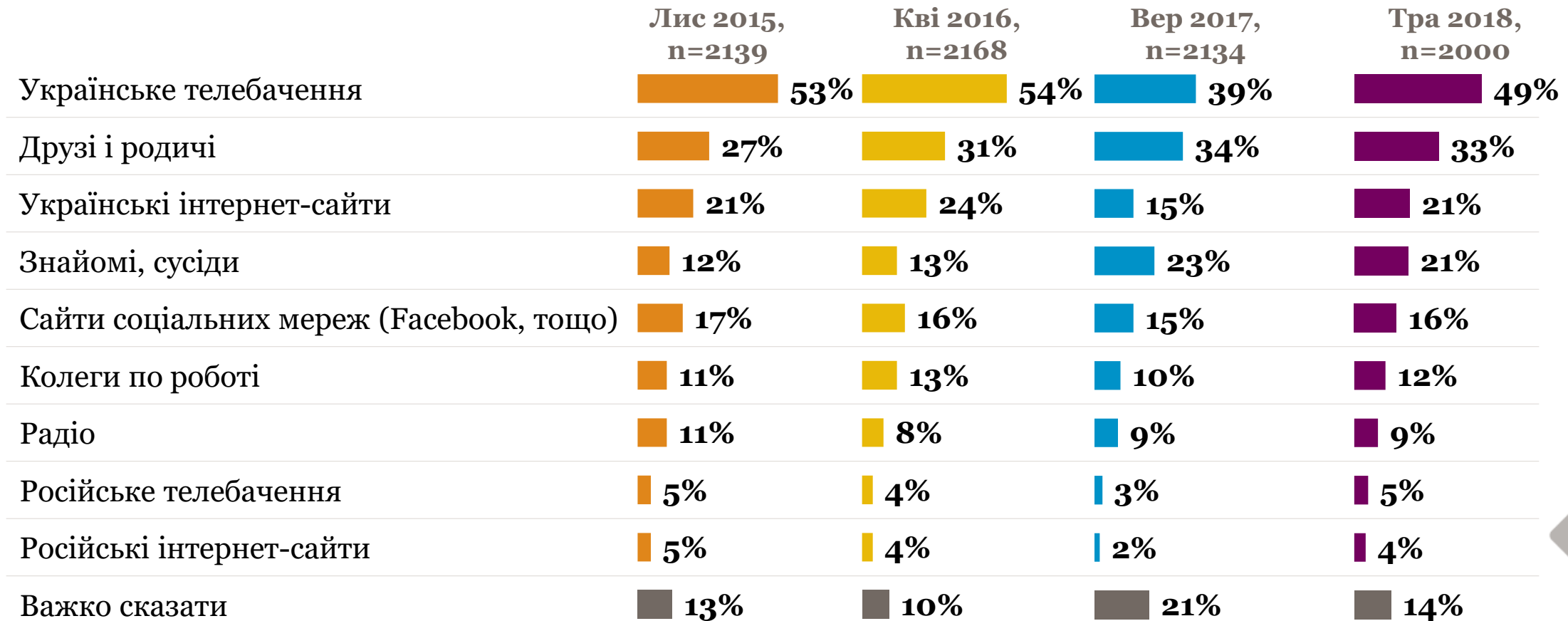

С14. Хто повинен керувати таким видом освіти? (серед тих, хто вважає, що людину можливо навчити бути громадянином)

Джерелами інформації, яким довіряє більшість населення, залишаються українське ТБ та друзі і родичі (їм довіряє 49% та 33%, відповідно), однак з 2016 популярність телебачення знизилась.

С25. Яким джерелам інформації Ви найбільше довіряєте?

Понад чверть опитаних (28%) розуміє, що слово «цензура» позначає ситуацію, коли інформація фільтрується, скорочується або видаляється, щоб обмежити свободу слова. Така ж частка (27%) розуміє, що це ситуація, коли поширення інформації обмежується, щоб забезпечити внутрішню та зовнішню безпеку країни, стабільність держави та політичного режиму

С26. Що, на Вашу думку, означає слово «цензура»?

Коли інформація фільтрується, скорочується або видаляється, щоб обмежити свободу слова

■ Тра 2018: n=2000
■ Вер 2017: n=2134

Коли поширення інформації обмежується, щоб забезпечити внутрішню та зовнішню безпеку країни, стабільність держави та політичного режиму

Коли хтось намагається впливати на точку зору чи поведінку інших людей

Коли хтось запобігає поширенню помилкової чи спотвореної інформації

Коли помилкова або спотворена інформація використовується, щоб обманути людей

Важко сказати / відмова

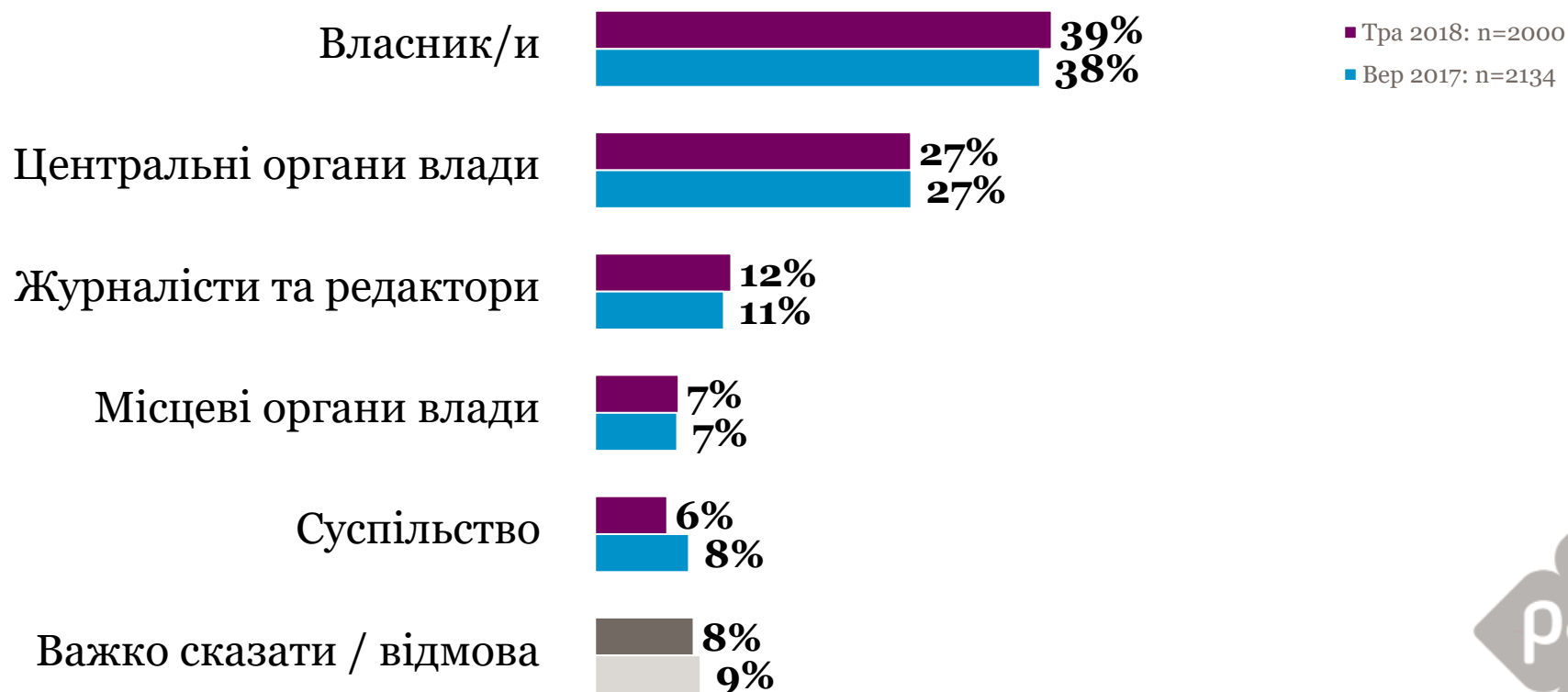
Третина (39%) інтерпретує медіа-грамотність як здатність «сприймати, аналізувати та критично оцінювати інформацію з різних джерел»; кожен четвертий (24%) обрав визначення «здатність критично оцінювати телевізійні програми і розпізнавати методи переконання та нав'язування».

С27. Людину може вважати медіаграмотною, якщо він/вона здатен/а:

Третина населення (39%) вірить, що власники найбільше впливають на зміст українських ЗМІ, а кожен четвертий (27%) вважає, що такий вплив на зміст українських ЗМІ мають центральні органи влади; 12% вважають, що це журналісти та редактори.

С28. Хто найбільше впливає на зміст українських ЗМІ?

У травні 2018 року ситуація із висвітленням реалізації реформ у ЗМІ суттєво покращилась. Майже половина опитаних (48%) вважає, що така інформація висвітлюється пеною мірою, а ще 14% - що висвітлюється добре. Частка тих, хто взагалі не має інформації про реформи, впала з 14% у квітні 2016 року до 5% у травні 2018 року.

С29. Наскільки добре реалізація реформ висвітлена в ЗМІ?

